

ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΟΙ ΙΑΠΩΝΙΚΟΙ ΚΗΠΟΙ ΣΤΗ ΔΥΣΗ

ΤΟΠΙΟ, ΧΩΡΙΚΕΣ
ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΕΙΣ &
ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ

ΒΑΓΙΩΝΑΚΗ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ-ΑΙΚ.

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ: ΚΩΤΣΑΚΗ ΑΜΑΛΙΑ



Το παρόν τεύχος εκπονήθηκε στα πλαίσια της ερευνητικής εργασίας για το τμήμα
Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πολυτεχνείου Κρήτης.



Θερμές ευχαριστίες στην επιβλέπουσα καθηγήτριά μου, κα.
Αμαλία Κωτσάκη, για την καθοδήγηση και υποστήριξή της, καθώς και
την οικογένειά και τους φίλους μου για την αδιάκοπη ενθάρρυνση στο σκοπό αυτό.



ΟΙ ΙΑΠΩΝΙΚΟΙ ΚΗΠΟΙ ΣΤΗ ΔΥΣΗ

ΤΟΠΙΟ, ΧΩΡΙΚΕΣ
ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΕΙΣ &
ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ

ΧΑΝΙΑ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2024

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα μελέτη διερευνά την επίδραση των ιαπωνικών κήπων στη Δύση, εστιάζοντας σε δεκαέξι κήπους που βρίσκονται σε ευρωπαϊκές και αμερικανικές πόλεις. Σκοπός της είναι να αναλύσει τόσο την απόδοση της ιαπωνικής κουλτούρας μέσω αυτών, όσο και την έννοια του "dépaysement", δηλαδή την αίσθηση της χωροχρονικής μετατόπισης που βιώνει ο επισκέπτης, καθώς περιηγείται μέσα σε αυτούς. Μέσα από εκτενή βιβλιογραφική ανασκόπηση και μελέτη συγκεκριμένων παραδειγμάτων, αναλύεται η εξέλιξη των ιαπωνικών κήπων από τον πρώιμο Ιαπωνισμό στην αυγή του 19ου αιώνα, τη Βικτωριανή εποχή, τον Μοντερνισμό έως και τη σύγχρονη περίοδο. Παρουσιάζονται παραδείγματα κήπων όπως ο Ιαπωνικός κήπος του Albert Kahn στη Γαλλία και ο Ιαπωνικός Κήπος του Μπρούκλιν, που αποτυπώνουν την αρμονία μεταξύ της φύσης και του ανθρώπινου στοιχείου, καθώς και την πολιτιστική ανταλλαγή μεταξύ Ιαπωνίας και Δύσης. Η εργασία αναδεικνύει τη σημασία της διαπολιτισμικής ανταλλαγής μέσω των ιαπωνικών κήπων, ενώ τονίζει τον κεντρικό ρόλο του "dépaysement", που προσφέρει στον επισκέπτη την αίσθηση αποξένωσης από το γνώριμο περιβάλλον και τη μεταφορά του σε ένα διαφορετικό πολιτισμικό πλαίσιο.

ABSTRACT

The present study explores the influence of Japanese gardens in the West, focusing on sixteen gardens located in European and American cities. Its purpose is to analyze both the performance of Japanese culture through them, as well as the concept of "dépaysement", i.e. the sense of space-time displacement experienced by the visitor, as he navigates through them. Through an extensive bibliographic review and study of specific examples, the evolution of Japanese gardens from early Japonisme at the dawn of the 19th century, the Victorian era, Modernism to nowadays is analyzed. Examples of gardens such as Albert Kahn's Japanese Garden in France and the Brooklyn Japanese Garden are shown, capturing the harmony between nature and the human element, as well as the cultural exchange between Japan and the West. The assignment highlights the importance of cross-cultural exchange through Japanese gardens, while highlighting the central role of "dépaysement", which offers the visitor a sense of estrangement from familiar surroundings and transport to a different cultural context.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

| | |
|---|---------|
| 1. Εισαγωγή..... | σελ. 12 |
| 1.1. Σκοπός έρευνας..... | σελ. 12 |
| 1.2. Αντικείμενο έρευνας..... | σελ. 12 |
| 1.3. Βιβλιογραφική ανασκόπηση..... | σελ. 12 |
| 2. Μέθοδος έρευνας..... | σελ. 13 |
| 2.1. Μέθοδος συλλογής στοιχείων..... | σελ. 13 |
| 2.2. Ερμηνευτική μέθοδος..... | σελ. 13 |
| 2.2.α. Υπόθεση εργασίας..... | σελ. 13 |
| Η έννοια του Depaysement..... | σελ. 14 |
| 2.2.β. Συγκρότηση & ερευνητικά εργαλεία..... | σελ. 16 |
| 2.2.γ. Ερευνητικά ερωτήματα..... | σελ. 16 |
| 3. Ευρήματα..... | σελ. 17 |
| 3.1. Η τέχνη των Ιαπωνικών κήπων: σύντομη ιστορική αναδρομή..... | σελ. 17 |
| 3.2. Οι ιαπωνικοί κήποι στη Δύση: ένα ταξίδι στον χρόνο..... | σελ. 27 |
| 3.2.1. Πρώιμος Ιαπωνισμός..... | σελ. 28 |
| -Παραδείγματα ιαπωνικών κήπων στη Δυση κατά τον πρώιμο Ιαπωνισμό..... | σελ. 30 |
| α) Ιαπωνικός κήπος του Tidal Basin..... | σελ. 30 |
| β) Κήπος του Μπρούκλιν..... | σελ. 34 |
| γ) Κήπος της Ιαπωνικής Πρεσβείας του πάρκου Hammersmith..... | σελ. 37 |
| δ) Ιαπωνικός Κήπος Τσαγιού στο Golden Gate Park..... | σελ. 40 |
| 3.2.2. Ιαπωνισμός στη Βικτωριανή Εποχή..... | σελ. 43 |
| -Παραδείγματα ιαπωνικών κήπων στη Δυση στη Βικτωριανή εποχή..... | σελ. 45 |

| | |
|---|-----|
| α) Newstead Abbey.....σελ. | 45 |
| β) Κήπος του Cowden.....σελ. | 49 |
| γ) Κήπος Albert Kahn.....σελ. | 53 |
| δ) Ιαπωνικός κήπος στο πάρκο Clingendael.....σελ. | 58 |
| 3.2.3. Μοντερνισμός.....σελ. | 63 |
| -Παραδείγματα μοντέρνων ιαπωνικών κήπων στη Δυση.....σελ. | 65 |
| α) Ιαπωνικός κήπος του Πόρτλαντ.....σελ. | 66 |
| β) Ιαπωνικός κήπος Χαντιγκτον.....σελ. | 71 |
| γ) Ιαπωνικός κήπος των Butchart Gardens.....σελ. | 76 |
| δ) κήπος Kyoto του Holland Park.....σελ. | 79 |
| 3.2.4. Σύγχρονη Περίοδος.....σελ. | 83 |
| -Παραδείγματα σύγχρονων ιαπωνικών κήπων στη Δυση.....σελ. | 85 |
| α) Ιαπωνικοί κήποι Anderson.....σελ. | 86 |
| β) Ιαπωνικός κήπος του Χάσελτ.....σελ. | 90 |
| γ) Ιαπωνικός κήπος του Σιατλ.....σελ. | 94 |
| δ) Ιαπωνικός κήπος του Tatton Park.....σελ. | 97 |
| 4. Ερμηνεία-Συμπεράσματα.....σελ. | 101 |
| 5. Κατάλογος εικόνων.....σελ. | 104 |
| 6. Βιβλιογραφία.....σελ. | 123 |

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Σκοπός έρευνας

Σκοπός της παρακάτω εργασίας είναι η μελέτη και ανάλυση της φιλοσοφίας του Ιαπωνισμού και η περαιτέρω έρευνα για το πως αυτή ενσωματώνεται στους ιαπωνικούς κήπους του δυτικού κόσμου. Επιπλέον στόχος της μελέτης αυτής είναι η διερεύνηση της έκφρασης του όρου “dépaysement” στους εν λόγω κήπους, δηλαδή της χωροχρονικής μετατόπισης που προκύπτει λόγω αλλαγής σκηνικού και περιβάλλοντος στην εκάστοτε πόλη.

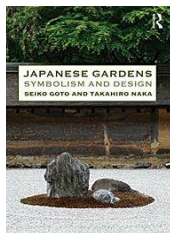
1.2. Αντικείμενο έρευνας

Αντικείμενο της εν λόγω εργασίας είναι οι δεκαέξι ιαπωνικοί κήποι της Δύσης, που παρατίθενται σε επόμενα κεφάλαια, οι οποίοι βρίσκονται σε διάσπαρτα μέρη σε Ευρώπη και Αμερική. Πιο συγκεκριμένα, οι οχτώ βρίσκονται σε ευρωπαϊκές πόλεις και οι υπόλοιποι οχτώ σε αμερικάνικες.

1.3. Βιβλιογραφική ανασκόπηση

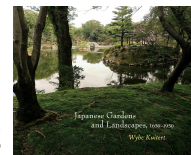
Ο ρόλος των ιαπωνικών κήπων στη Δύση ως πρεσβείες του ιαπωνικού κόσμου, καθώς και η έκφραση του *depaysement* σε αυτούς, έχει μελετηθεί σε ένα γενικότερο πλαίσιο, κυρίως στο επίπεδο της απλής αναφοράς στην αλλαγή σκηνικού, και όχι τόσο σε επίπεδο διέγερσης συναισθημάτων ή συμβολής σε κοινωνικοπολιτικές και πολιτισμικές μεταβολές.

Για την εν λόγω εργασία χρησιμοποιήθηκε πλήθος βιβλιογραφικών πηγών και διαδικτυακών αναφορών. Ειδικά, αντλήθηκαν πληροφορίες από βιβλία,



επιστημονικά περιοδικά, δημοσιευμένες επιστημονικές εργασίες

και άρθρα, διδακτορικές διατριβές, διπλωματικές εργασίες και διαδικτυακές πηγές με τη χρήση κατάλληλων λέξεων-κλειδιών. Πιο συγκεκριμένα, δύο βιβλία που χρησιμοποιήθηκαν εκτενώς προς άντληση πληροφοριών για την εν λόγω εργασία, είναι τα **Japanese Gardens and Landscapes, 1650-1950** του W. Kuitert



και **Japanese Gardens: Symbolism and Design** από Seiko Goto και Takahiro Naka.

2. ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζεται το αντιληπτικό περίγραμμα της παρούσας έρευνας βάσει του οποίου σχεδιάστηκε η εργασία και στη συνέχεια παρουσιάζεται η μεθοδολογία και τα ερευνητικά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν για τη συλλογή των δεδομένων.

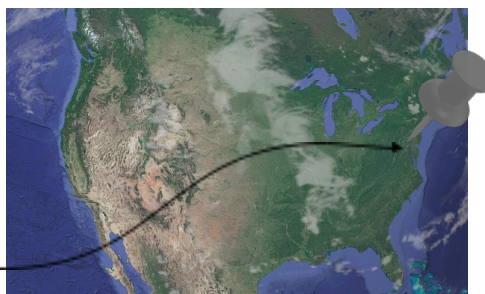
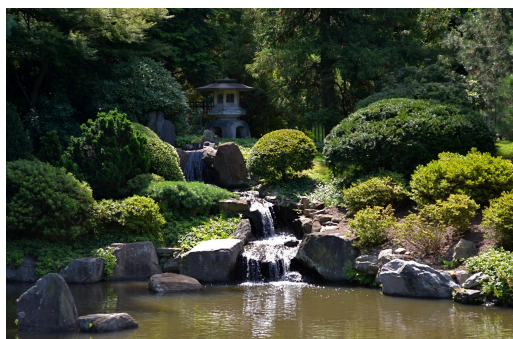
2.1. Μέθοδος συλλογής στοιχείων

Η συλλογή στοιχείων της εν λόγω εργασίας έγινε τόσο μέσω βιβλιογραφικών, όσο και μέσω διαδικτυακών πηγών. Αναζητήθηκαν και μελετήθηκαν έγγραφα, άρθρα, βιβλία, συνεντεύξεις, κλπ, με σκοπό την ενδελεχή κατανόηση του Ιαπωνισμού και της έννοιας του *dépaysement*.

2.2. Ερμηνευτική μέθοδος

2.2.α. Υπόθεση εργασίας

Η υπόθεση που ασχολείται η παρούσα εργασία είναι η έκφραση του *dépaysement* στους κήπους που βρίσκονται εκτός Ιαπωνίας, το ξαφνικό αίσθημα δηλαδή που δημιουργείται στον επισκέπτη πως βρίσκεται σε άλλο τόπο, σε άλλη χώρα, όταν περιπλανιέται σε αυτούς. Επιπλέον, εξετάζεται το πως οι ιαπωνικοί κήποι της Δύσης λειτουργούν ως “χώροι-πρεσβείες” στις χώρες στις οποίες εντάσσονται.

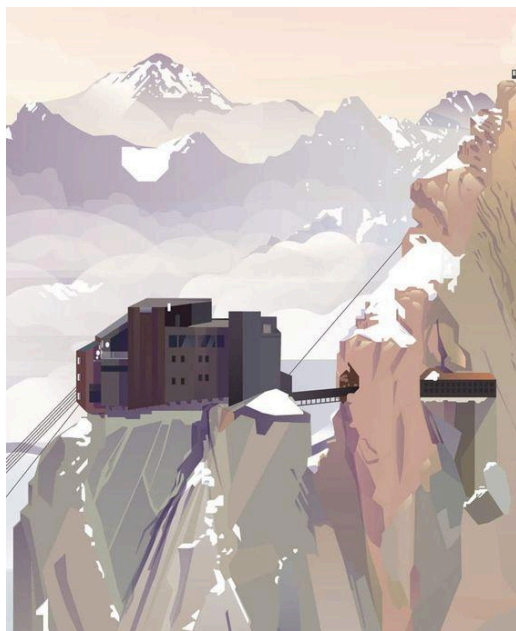


Η έννοια του Dépaysement

Το "dépaysement" είναι ένας γαλλικός όρος που δεν έχει μια ακριβή αντίστοιχη λέξη στα αγγλικά ή τα ελληνικά και αναφέρεται σε μια συναισθηματική κατάσταση που περιγράφει το να νιώθει κάποιος ότι είναι "ξένος" σε ένα περιβάλλον που είναι διαφορετικό από το συνηθισμένο του. Είναι ένα σημαντικό και πολυδιάστατο συναισθηματικό και πνευματικό φαινόμενο που συνδέεται στενά με την

εμπειρία της αλλοδαπότητας και της ξενιτειάς. Αυτό το συναίσθημα συνήθως προκαλείται από ταξίδια σε ξένες χώρες, την εμβάθυνση σε μια ξένη κουλτούρα ή την αντιμετώπιση νέων και άγνωστων καταστάσεων. Αναλύοντας περισσότερο την έννοια του "dépaysement":

1. Συναισθηματική Κατάσταση: Το "dépaysement" αναφέρεται σε ένα συναίσθημα ή κατάσταση όπου κάποιος νιώθει ότι δεν ανήκει στο περιβάλλον του. Είναι συχνά συνδεδεμένο με μια ενίοτε αβέβαιη ή αποξενωμένη αίσθηση, καθώς ο άνθρωπος βρίσκεται σε έναν τόπο ή κατάσταση που είναι διαφορετική από αυτήν που συνηθίζει.



2. Η Πολυδιάστατη Φύση του "dépaysement": Αυτό το συναίσθημα μπορεί να πάρει διάφορες μορφές ανάλογα με το περιβάλλον και τις συνθήκες. Μπορεί να περιλαμβάνει αίσθηση ενθουσιασμού, ανατριχίλας, ανησυχίας, αποξένωσης, και ακόμη και νοσταλγίας για τον τόπο προέλευσης.

3. Ταξίδι και Πολυπλοκότητα: Το "dépaysement" συνήθως προκαλείται από ταξίδια σε διάφορες χώρες και περιβάλλοντα. Κατά τη διάρκεια αυτών των ταξιδιών, ο άνθρωπος έρχεται αντιμέτωπος με νέες γλώσσες, πολιτισμούς, πρακτικές, και ανθρώπους, προκαλώντας αυτό το συναίσθημα του "dépaysement."

dépaysement

[de-pe-iz-mã] *French*

(n.) the feeling of newness and unfamiliarity accompanying a change of environment. Sometimes startling, sometimes exciting, but always different from anything you've known.



4. Εμβάθυνση στην Ξένη Κουλτούρα: Το "dépaysement" δεν αφορά μόνο την τοπογραφική διαφορά, αλλά και την εμβάθυνση σε μια ξένη κουλτούρα. Οποιαδήποτε προσπάθεια να κατανοήσει κανείς την κουλτούρα, τις παραδόσεις και τις αξίες μιας ξένης χώρας μπορεί να προκαλέσει αυτό το συναίσθημα.

5. Δημιουργικότητα και Εξέλιξη: Το "dépaysement" μπορεί να ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα και την ανάπτυξη. Οι άνθρωποι που βιώνουν αυτό το συναίσθημα μπορεί να αντλήσουν έμπνευση από το νέο περιβάλλον και να εξελιχθούν πνευματικά και συναισθηματικά. Όταν κάποιος νιώθει ότι είναι "ξενιτεμένος," μπορεί να ανακαλύψει νέες πτυχές του εαυτού του και να

αναζητήσει λύσεις σε νέα προβλήματα.

Η έννοια του "dépaysement" συνδέεται στενά με την επίδραση του ιαπωνικού κόσμου και της ιαπωνικής τέχνης κήπων στη Δύση. Αυτή η επίδραση αντιπροσωπεύει ένα ιδιαίτερο είδος "dépaysement" που οδήγησε τους δυτικούς καλλιτέχνες και αρχιτέκτονες σε μια αισθητική ανατριχίλα και ανανέωση του πνεύματος.

Στην αίσθηση του "dépaysement," οι δυτικοί καλλιτέχνες και αρχιτέκτονες αντιλήφθηκαν την αποξένωση και τον εξωτισμό της Ιαπωνίας. Η αισθητική των ιαπωνικών κήπων, με τη γεωμετρική απλότητά τους, τα ιδιαίτερα φυτικά στοιχεία και την ειρηνική ατμόσφαιρα, προκάλεσε ένα βαθύ "dépaysement" στον τρόπο σκέψης και την αισθητική των δυτικών καλλιτεχνών. Ο "Ιαπωνισμός" αντικατοπτρίζει την εμμονή με την ιαπωνική αισθητική, και η επίδραση αυτή είναι αντιληπτή ακόμη και σήμερα στη δυτική τέχνη και αρχιτεκτονική. Με τη σειρά του, το "dépaysement" στην επίδραση του Ιαπωνισμού στη Δύση αναδεικνύει την ισχύ της πολιτιστικής ανταλλαγής και του εξωτισμού στην τέχνη και την αισθητική, προωθώντας τον πολιτισμικό διάλογο ανάμεσα στην Ανατολή και τη Δύση.



2.2.β. Συγκρότηση & ερευνητικά εργαλεία

Αφού συλλέχθηκαν τα δεδομένα, ακολούθησε η ταξινόμηση τους χρονολογικά, η εφαρμογή αυτών σε ανεπεξέργαστα δεδομένα μέσω της κωδικοποίησης και τυποποίησης τους και στη συνέχεια της κατάρτισης συμπερασμάτων. Τα ευρήματα της εργασίας, λοιπόν, παρατίθενται έπειτα από μία σύντομη ιστορική αναδρομή στην τέχνη και στο γενικότερο κόσμο του ιαπωνισμού και τη σημασία του στους δυτικούς ιαπωνικούς κήπους. Κατόπιν, οι κήποι Ευρώπης και Αμερικής χωρίζονται ανά την χρονική περίοδο κατά την οποία αυτοί δημιουργήθηκαν: **Πρώιμος Ιαπωνισμός, Βικτωριανή εποχή, Μοντερνισμός, Σύγχρονη εποχή.**



Η επιλογή οργάνωσης της παρούσας εργασίας κατ'αυτό τον τρόπο, απορρέει από την επιθυμία για ενδελεχή και πολυδιάστατη κατανόηση της εξέλιξης του ιαπωνισμού στον σχεδιασμό και τη φιλοσοφία τους στο δυτικό κόσμο. Στόχος η ανάδειξη της δυναμικής αλλαγής που χαρακτηρίζει κάθε περίοδο και η συνολική επίδραση του κοινωνικού, πολιτικού και πολιτισμικού πλαισίου στον τρόπο με τον οποίο ερμηνεύεται ο ιαπωνισμός μέσα από τους κήπους αυτούς.

2.2.γ. Ερευνητικά ερωτήματα

Τα ερωτήματα που προκύπτουν σε πρώτη ανάγνωση του θέματος και των βιβλιογραφικών πηγών που βρεθηκαν και συλλέχθηκαν είναι τα εξής:

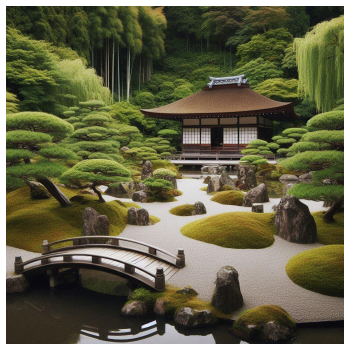
1. Ποια είναι η έννοια του ιαπωνικού κήπου και πως εντάσσεται στη δυτική κουλτούρα;
2. Πως κατηγοριοποιούνται ανάλογα την εποχή δημιουργίας τους;
3. Πως επιτυγχανεται η έννοια του *depaysement* σε αυτούς;

3. ΕΥΡΗΜΑΤΑ

3.1. Η τέχνη των Ιαπωνικών κήπων: Σύντομη ιστορική αναδρομή

Η ιστορία της τέχνης των ιαπωνικών κήπων είναι μια πλούσια και ενδιαφέρουσα εξέλιξη της τεχνοτροπίας και της κουλτούρας της Ιαπωνίας. Οι ιαπωνικοί κήποι αναπτύχθηκαν σταδιακά κατά τη διάρκεια αιώνων, ενσωματώνοντας διάφορες επιρροές και στυλ. Τα στάδια εξέλιξης της τέχνης των εν λόγω κήπων γίνονται αντιληπτά από τις χρονικές περιόδους και τα ιστορικά και κοινωνικοπολιτικά γεγονότα που λάμβαναν χώρα στην εκάστοτε περίοδο. Πιο συγκεκριμένα, η ιστορία των κήπων κατηγοριοποιείται ως εξής:

1. Πρώιμη εποχή (Αρχαιότητα - 794 μ.Χ.): Η πρώιμη περίοδος των ιαπωνικών κήπων, που καλύπτει την αρχαιότητα και την περίοδο Nara (περίπου 710 μ.Χ. - 794 μ.Χ.), αντιπροσωπεύει την αρχή της εξέλιξης της τέχνης των κήπων στην Ιαπωνία. Κατά αυτήν την περίοδο, οι αρχαίοι Ιάπωνες επηρεάστηκαν από την κινεζική και κορεατική τέχνη κήπων. Οι κήποι στην αρχική φάση ήταν κυρίως πετρόκηποι, με γέφυρες, λιμνούλες και πολλά ψηλά δέντρα. Ενδεικτικό παράδειγμα αυτής της περιόδου είναι ο Κήπος Σοσικέν του Κιότο. Ειδικότερα:



α. Χαρακτηριστικά στοιχεία: Οι πρώιμοι ιαπωνικοί κήποι ήταν κυρίως πετρόκηποι (kare-sansui) με ελάχιστο πράσινο. Αυτοί οι κήποι περιλάμβαναν γυμνές πέτρες, ψηλές φυτεύσεις και λίμνες. Τα δέντρα ήταν επίσης σημαντικά στοιχεία, και συνήθως φυτεύονταν κοντά σε λίμνες για να προσφέρουν σκιά και ομορφιά.

β. Επιρροές από την κινεζική τέχνη: Οι πρώιμοι ιαπωνικοί κήποι είχαν σαφείς επιρροές από την κινεζική τέχνη κηπουρικής, καθώς η Κίνα ήταν ένας σημαντικός γείτονας με ακράδαντη σημασία στην εξέλιξη της Ιαπωνίας. Οι κινέζικοι κήποι είχαν παρόμοια ψηλά δέντρα, λίμνες και γέφυρες.

γ. **Συμβολισμός και θρησκευτική σημασία:** Οι πρώιμοι ιαπωνικοί κήποι συχνά φέρουν συμβολισμό και θρησκευτική σημασία. Η ταύτιση με τη φύση και η αναζήτηση της απλότητας και της ηρεμίας ήταν σημαντικά στοιχεία αυτής της περιόδου.

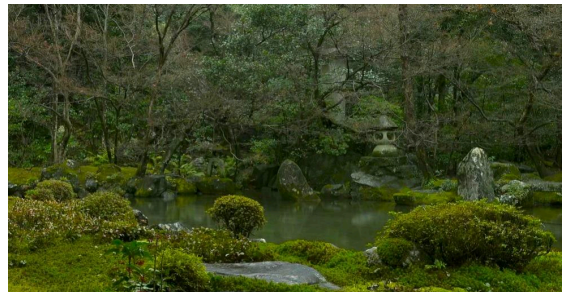


δ. **Διακόσμηση με πέτρες και ψηλά δέντρα:** Οι πέτρες χρησιμοποιούνταν για να δημιουργήσουν γεωμετρικά σχήματα και ποτάμια στην επιφάνεια των κήπων. Τα ψηλά δέντρα προσέδιδαν σκιά και δροσιά στους επισκέπτες και προσέδιδαν τον συμβολισμό της ζωής.

ε. **Κεντρικό αρχιτεκτονικό έργο:** Οι πρώιμοι κήποι συνήθως διατηρούσαν ένα αρχιτεκτονικό έργο τέχνης, όπως έναν ναό ή ένα περίβολο, που δίνει δομή και πνευματικό βάθος στον κήπο.

Οι πρώιμοι ιαπωνικοί κήποι αντικατοπτρίζουν την ανάπτυξη της τέχνης και της φιλοσοφίας της Ιαπωνίας σε ένα αρχικό στάδιο, καθιστώντας τους σημαντικούς όχι μόνο για την αισθητική τους αξία αλλά και τις επιρροές που αφορμούσαν από τη θρησκεία και τον τρόπο ζωής τους.

2. Κλασική περίοδος (794-1185 μ.Χ.): Η κλασική περίοδος των ιαπωνικών κήπων περιλαμβάνει την Εποχή Heian (794 μ.Χ. - 1185 μ.Χ.) και την Εποχή Kamakura (1185 μ.Χ. - 1333 μ.Χ.). Κατά αυτήν την περίοδο, οι ιαπωνικοί κήποι εξελίχθηκαν περαιτέρω, και εμφανίστηκαν διάφοροι νέοι τύποι κήπων και περαιτέρω χαρακτηριστικά που συνεχίζουν να επηρεάζουν την ιαπωνική κηπουρική. Ο Κήπος Σαμπέι του Κιότο είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα της εποχής.

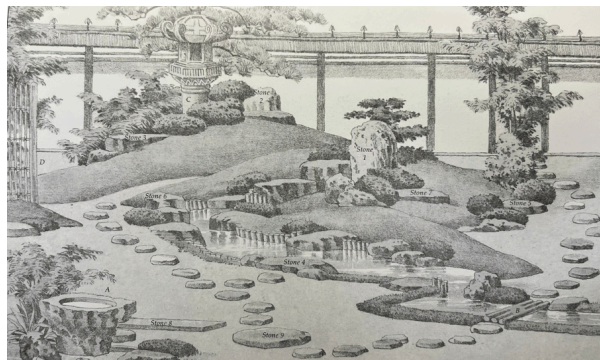


α. **Τύποι κήπων:** Κατά την κλασική περίοδο, εμφανίζονται διάφοροι τύποι κήπων. Οι δύο κύριοι τύποι που εξελίχθηκαν είναι οι κήποι ξηρών τοπίων (kare-sansui) και οι κήποι με λίμνες (tsukiyama-shizen).

β. **Γεφυρές και πέτρες:** Οι γεφυρές και οι πέτρες έγιναν σημαντικά χαρακτηριστικά των κλασικών ιαπωνικών κήπων. Οι γεφυρές ένωναν διάφορες περιοχές του κήπου, ενώ οι πέτρες

χρησιμοποιούνταν για τη δημιουργία μονοπατιών, χαρτογραφία της επιφάνειας του εδάφους και τον συμβολισμό.

γ. Αποσπώμενα χαρακτηριστικά (tsukiyama): Οι κήποι με λίμνες, γνωστοί και ως



"tsukiyama," αντιπροσωπεύουν τα βουνά και το νερό. Συχνά περιλαμβάνουν επίπεδες εκτάσεις που παρουσιάζουν τη λίμνη, καθώς και μικρά νησιά, μπρούτζινες γέφυρες και πετρώματα που αντιπροσωπεύουν βουνά.

δ. Ενδιαφέρουσα τοποθεσία: Κατά την κλασική περίοδο, οι κήποι τοποθετούνταν συχνά κοντά

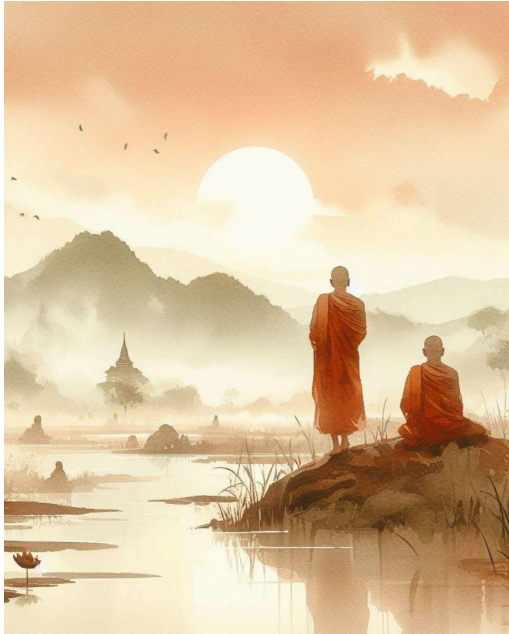
σε αρχιτεκτονικά έργα, όπως ναούς, παλάτια και αριστοκρατικά σπίτια, προσδίδοντας την αίγλη τους σε αυτές τις κατασκευές.

ε. Θρησκευτική σημασία: Κατά την κλασική περίοδο, η θρησκεία Σιντού και το αυξανόμενο ενδιαφέρον για τη μεταφυσική είχαν σημαντική επίδραση στην τέχνη των κήπων. Οι κήποι χρησιμοποιούνταν ως χώροι διαλογισμού και προσευχής.

Οι κλασικοί ιαπωνικοί κήποι αντιπροσωπεύουν την ανάπτυξη της τέχνης κηπουρικής στην Ιαπωνία και αντικατοπτρίζουν την αυξανόμενη εξειδίκευση και την έμφαση στην αισθητική και τη θρησκευτική σημασία των κήπων κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου.

3. Εποχή Muromachi (1333-1573): Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, οι κήποι εξελίχθηκαν περαιτέρω λόγω της εμφάνισης του Βουδισμού Ζεν και απέκτησαν βαθιά φιλοσοφική και θρησκευτική σημασία. Οι κήποι Zen γίνονται δημοφιλείς και συχνά σχεδιάζονται για να προκαλούν συλλογική σύγκρουση και ηρεμία. Ο Κήπος Γιοκο-εν στο Κιότο είναι ένα διάσημο παράδειγμα.





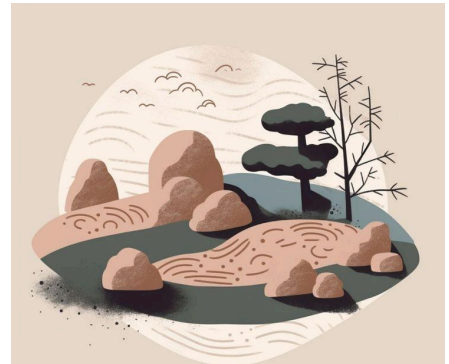
α. Επίδραση του Zen Buddhism: Κατά την εποχή Muromachi, το Zen Buddhism έπαιξε σημαντικό ρόλο στην Ιαπωνική κοινωνία. Οι μοναχοί Zen επηρέασαν την τέχνη των κήπων, εισάγοντας έννοιες όπως η απλότητα, η ανάγκη για συλλογική σύγκρουση και ηρεμία, και η σημασία της μεταφυσικής σύνδεσης με τη φύση.

β. Κήποι Zen (karesansui): Οι κήποι Zen είναι γνωστοί και ως "κήποι άμμου και πέτρας." Χαρακτηρίζονται από την απουσία νερού και φυτών. Συχνά, το χαλίκι σχηματίζει κυματιστές φόρμες που αντιπροσωπεύουν το νερό, και οι πέτρες συμβολίζουν νησιά ή βουνά.

γ. Περίβολοι (Karesansui Zen Gardens): Οι κήποι Zen ήταν συχνά χωρία που βρίσκονταν γύρω από μοναστήρια ή ναούς Zen. Είχαν την προκαθορισμένη δομή που συμβολίζει την απόλυτη αρμονία και ηρεμία.

δ. Απλότητα και Καθαρότητα: Οι κήποι Zen υπογραμμίζουν την απλότητα και την καθαρότητα, με ελάχιστα στοιχεία και καθαρές γραμμές. Ο σκοπός είναι να δημιουργήσουν έναν κήπο που προσφέρει ηρεμία και σύνδεση με τη φύση.

ε. Συμβολισμός και Μεταφυσική Σημασία: Οι κήποι Zen είναι φορείς σημασιών και αντιπροσωπεύουν τον κόσμο της διαλογισμού και της πνευματικής ανάζησης. Οι μορφές στον άμμο και οι πέτρες χρησιμοποιούνται για να ενισχύσουν τη σύνδεση με το μεταφυσικό και την αναζήτηση της ουσίας.



Οι κήποι Zen της εποχής Muromachi είναι σημαντικοί για την αισθητική και τη φιλοσοφία της Ιαπωνικής κηπουρικής και έχουν αφήσει μόνιμο αποτύπωμα στην ιαπωνική κουλτούρα.

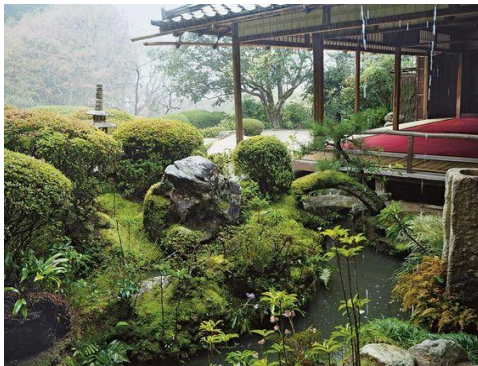
4. Εποχή Edo (1603-1868): Κατά τη διάρκεια της Εποχής Edo, γνωστή και ως περίοδος Tokugawa, όταν η χώρα ήταν υπό τον έλεγχο των ηγεμόνων Tokugawa, οι ιαπωνικοί κήποι εξελίχθηκαν περαιτέρω με την επιρροή της ιαπωνικής τέχνης του ξενικού και ανοίγματος στον κόσμο. Οι κήποι έγιναν πιο πολύπλοκοι και συχνά σχεδιάζονταν γύρω από αρχιτεκτονικά έργα, όπως τσαγιέρες και παραδοσιακές κατοικίες.



α. Επίδραση του Edo Shogunate: Κατά την περίοδο αυτή, το Shogunate των Tokugawa άσκησε έντονο έλεγχο στην Ιαπωνία. Αυτό οδήγησε σε μια περίοδο σταθερότητας και ειρήνης, γνωστή ως περίοδος Edo. Αυτή η σταθερότητα ευνοούσε την ανάπτυξη της τέχνης και της κουλτούρας, συμπεριλαμβανομένης της τέχνης των κήπων.



β. Ανάπτυξη της Αστικής Αρχιτεκτονικής: Κατά την περίοδο Edo, η αστική αρχιτεκτονική αναπτύχθηκε σημαντικά. Οι πλούσιοι αριστοκράτες και εμπόροι ξεκίνησαν να κατασκευάζουν πολυτελείς κατοικίες με όμορφους κήπους. Αυτές οι αστικές αρχιτεκτονικές κατοικίες συνήθως είχαν μεγάλους και περίπλοκους κήπους.



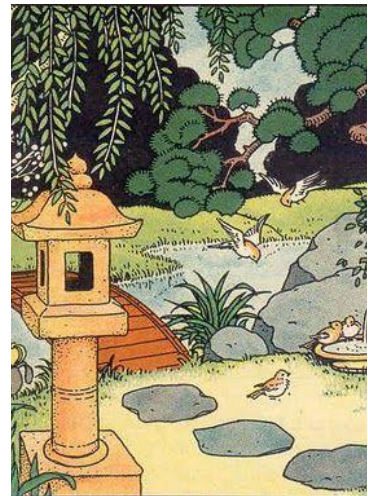
γ. Ενδιαφέρουσες Επιρροές: Κατά την περίοδο Edo, άρχισαν να υφίστανται οι πρώτες επαφές των Ιαπώνων με την Δύση και έλαβαν επιρροές από την ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική και την κηπουρική. Αυτό οδήγησε στη δημιουργία κήπων που συνδυάζαν την παραδοσιακή ιαπωνική αισθητική με δυτικά στοιχεία.

δ. Τοποθεσία των Κήπων: Οι κήποι σε αυτήν την εποχή τοποθετήθηκαν συχνά κοντά σε αριστοκρατικά και εμπορικά καταλύματα, αλλά επίσης και σε ναούς και θρησκευτικά ιδρύματα. Αυτό δίνει στους κήπους διάφορες λειτουργίες, ανάλογα με τον τύπο και τον σκοπό της κατασκευής τους.

ε. Μεγαλύτερη Ποικιλία στα Φυτά: Κατά την εν λόγω περίοδο, είδη φυτών από διάφορα μέρη της Ιαπωνίας και του κόσμου εισήχθησαν και χρησιμοποιήθηκαν σε κήπους, δίνοντας μεγαλύτερη ποικιλία στον φυτικό κόσμο των κήπων.

Η περίοδος Edo ήταν σημαντική για την εξέλιξη της τέχνης των ιαπωνικών κήπων και τη διάδοση της ιαπωνικής κηπουρικής κουλτούρας. Οι κήποι της εποχής Edo αντιπροσωπεύουν την ενδυνάμωση της αισθητικής της φύσης και την εκδήλωση της κοινωνικής, πολιτιστικής και θρησκευτικής πολυπλοκότητας της εποχής.

5. Νεότερη ιστορία (19ος αιώνας- σήμερα): Η νεότερη ιστορία της τέχνης των ιαπωνικών κήπων καλύπτει την περίοδο Meiji (1869-1912) και φτάνει μέχρι τη σύγχρονη εποχή. Σε αυτήν την περίοδο, οι ιαπωνικοί κήποι εξελίχθηκαν και εξαπλώθηκαν παγκοσμίως, διατηρώντας παράλληλα την παραδοσιακή φιλοσοφία και αισθητική, αλλά επίσης προσαρμόζοντας στις σύγχρονες ανάγκες. Με την επίδραση της δυτικής κουλτούρας και την εμφάνιση του κινήματος **Τομίουκι**, οι ιαπωνικοί κήποι εξελίχθηκαν σε πιο σύγχρονες μορφές, όπως οι κήποι της αστικής αρχιτεκτονικής και των δημόσιων χώρων. Αναλυτικότερα,

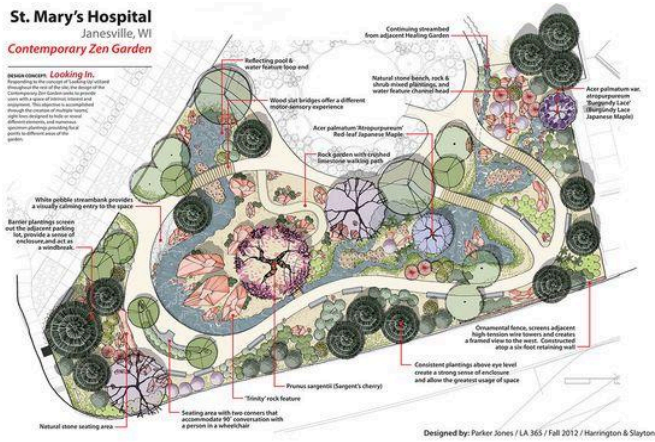


α. Επιρροές από τη Δύση: Στην πορεία της ιστορίας, οι επαφές των Ιαπώνων με τη Δύση έγιναν συχνότερες και επηρεάστηκαν από τις δυτικές αισθητικές και αρχιτεκτονικές τάσεις. Αυτή η επίδραση φάνηκε σε ορισμένους σύγχρονους ιαπωνικούς κήπους που συνδύαζαν στοιχεία των δύο πολιτισμών. Κατά την περίοδο Meiji, η Ιαπωνία ανοίχτηκε περισσότερο στον Δυτικό κόσμο και ενσωμάτωσε στοιχεία της δυτικής αρχιτεκτονικής και της κηπουρικής στους ιαπωνικούς κήπους.



β. Αειφορία και περιβαλλοντική συνείδηση: Με την αύξηση της περιβαλλοντικής συνείδησης, οι νεότεροι ιαπωνικοί κήποι έχουν ενσωματώσει αρχές αειφορίας και οικολογικής βιωσιμότητας. Συχνά χρησιμοποιούνται φυσικά υλικά και τεχνικές που σέβονται το φυσικό περιβάλλον.

γ. Εκπαίδευση και Διάδοση: Η γνώση και η διάδοση της τέχνης των ιαπωνικών κήπων έγιναν πιο ευρέως διαθέσιμες με την εκπαίδευση και την έρευνα σχετικά με την κηπουρική. Αυτό έχει συμβάλει στη διατήρηση της παράδοσης και τη δημιουργία νέων σχεδιασμών κήπων.



δ. Τεχνολογία και Ψηφιακή Σχεδίαση: Σύγχρονοι κήποι συχνά επικεντρώνονται στη χρήση τεχνολογίας και υπολογιστών για τον σχεδιασμό και τη συντήρηση. Στον 20ο αιώνα και μετά, η τέχνη των ιαπωνικών κήπων έχει ωφεληθεί από τις νέες τεχνολογίες, τα υλικά και τις εξελιγμένες τεχνικές, επιτρέποντας τη δημιουργία πιο πολύπλοκων και εντυπωσιακών σχεδιασμών

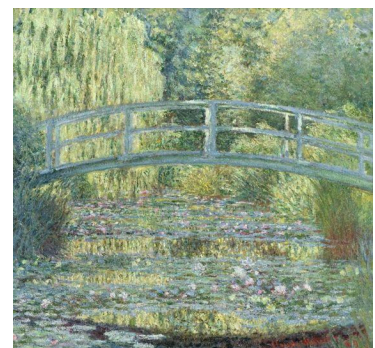
και διευκόλυνση της συντήρησής τους.

ε. Τουρισμός και Διεθνής Επίδραση: Οι ιαπωνικοί κήποι έχουν γίνει δημοφιλείς τουριστικοί προορισμοί και έχουν ασκήσει επίδραση σε πολλές άλλες κουλτούρες του δυτικού κόσμου. Οι δυτικοί κήποι εμπνέονται συχνά από την ιαπωνική κηπουρική και προσπαθούν να αντιπροσωπεύσουν την ιαπωνική αισθητική.

Στον δυτικό κόσμο, η επαφή με την ιαπωνική κηπουρική ξεκίνησε κατά τον 19ο αιώνα, με το φαινόμενο του Japonisme, και συνεχίζεται μέχρι και στον σύγχρονο κόσμο. Σε αυτό το υποκεφάλαιο δίνεται μια εκτενής ανάλυση των απαρχών των ιαπωνικών κηποποιήσεων στη Δύση και της επιρροής τους στην δυτική κηπουρική:

Το φαινόμενο του Japonisme:

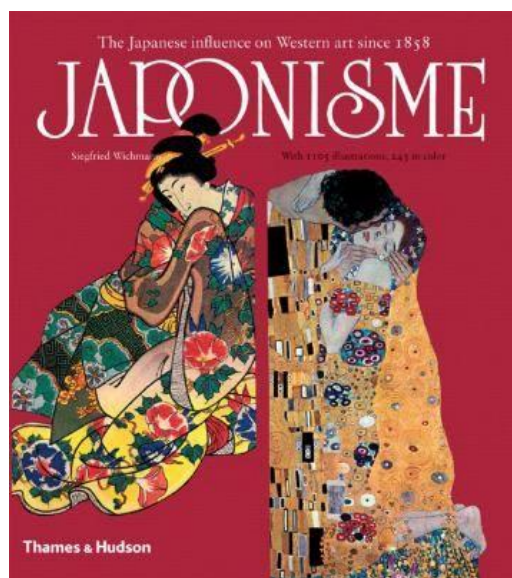
Το "Japonisme" είναι ένα σημαντικό φαινόμενο που πρέπει να ενσωματωθεί στην ανάλυση της επίδρασης της ιαπωνικής κηπουρικής στη Δύση. Αναφέρεται στην ευρύτερη επίδραση που περιγράφει την αντίληψη, επηρεασμένη από την Ιαπωνία, που εκδηλώθηκε στη δυτική τέχνη, αρχιτεκτονική, και πολιτισμό κατά τον 19ο αιώνα. Αυτή η επίδραση είχε ως αποτέλεσμα την έντονη εκδήλωση της ιαπωνικής αισθητικής και κουλτούρας στη Δύση και



άσκησε σημαντική επίδραση στη δυτική τέχνη και καλλιτεχνία. Κάποια χαρακτηριστικά του "Japonisme" περιλαμβάνουν:

-Επίδραση της Ιαπωνικής Τέχνης: Οι δυτικοί καλλιτέχνες και αρχιτέκτονες αντιλήφθηκαν και εξέλιξαν στοιχεία της ιαπωνικής τέχνης, όπως οι ξυλογραφίες, η κεραμική, οι ζωγραφικές τεχνικές και η γεωμετρική απλότητα.

-Εξωτισμός και Νοσταλγία: Οι δυτικοί είδαν στην Ιαπωνία έναν κόσμο που αντιπροσώπευε τον εξωτισμό και τη νοσταλγία για μια παρελθούσα περίοδο. Αυτός ο εξωτισμός ενισχύθηκε από την εισαγωγή αντικειμένων και τεχνητής κουλτούρας από την Ιαπωνία.



-Επιρροή στην Έννοια του Στιλ: Το "Japonisme" επηρέασε τον τρόπο με τον οποίο καλλιτέχνες σχεδίαζαν και κατασκεύαζαν έργα τέχνης και αρχιτεκτονικής. Εμφανίστηκε το "Ιαπωνικό στιλ" που χαρακτηρίστηκε από χρήση ιαπωνικών στοιχείων σε όλους τους καλλιτεχνικούς τομείς.

-Εκθέσεις και Βιβλία: Οι διεθνείς εκθέσεις και τα εικονογραφημένα βιβλία παρουσίασαν την ιαπωνική κουλτούρα στο ευρύ κοινό της Δύσης. Αυτές οι εκθέσεις και δημοσιεύσεις προώθησαν το ενδιαφέρον για την Ιαπωνία και την ιαπωνική αισθητική.

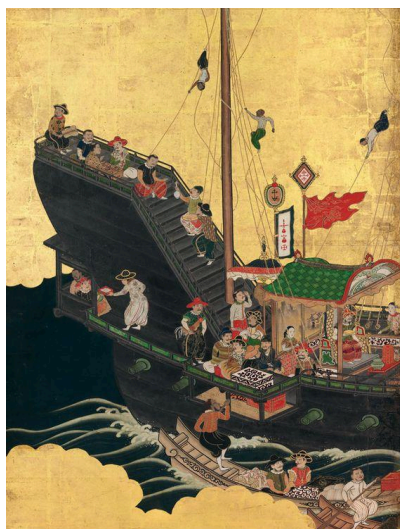
-Βιώσιμη Επίδραση: Το "Japonisme" δεν ήταν μια προσωρινή μόδα, αλλά ένα φαινόμενο που είχε βιώσιμη επίδραση στη δυτική τέχνη και καλλιτεχνία. Ορισμένες από τις επιρροές της ιαπωνικής κουλτούρας είναι αντιληπτές ακόμη και σήμερα.

Το "Japonisme" αντιπροσωπεύει μια πολυποίκιλη και σημαντική επίδραση που εμπνέει ακόμη και σήμερα τον χώρο της τέχνης, της αισθητικής και του πολιτισμού σε διάφο

Αναφορά στην Αρχαιότητα:

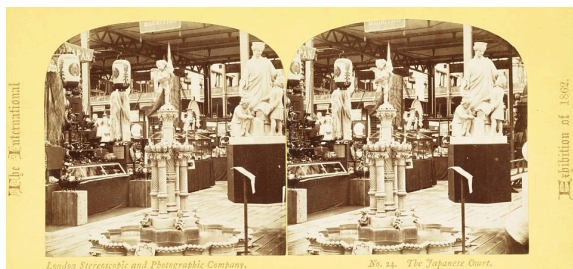
Οι αναφορές στην αρχαία ιαπωνική κηπουρική ήταν περιορισμένες στη Δύση μέχρι τον 19ο αιώνα. Ένα από τα πρώτα γραπτά κείμενα που παρουσίασαν την ιαπωνική κηπουρική στη

Δύση ήταν το βιβλίο "Gardens in the Far East" (1863) του W.R. Curtis, ένας Βρετανός ναυαγοσώστης που είχε περάσει χρόνια στην Ιαπωνία.



Επίδραση των Ιαπωνικών Εμπορικών Σχέσεων:

Η Ευρώπη ήρθε σε επαφή με την Ιαπωνία μέσω των εμπορικών σχέσεων, μετά από αιώνες απομόνωσης (κατά την περίοδο Edo). Οι ευρωπαίοι εμπόροι άνοιξαν εμπόρικούς δρόμους προς την Ιαπωνία, και αυτό επέτρεψε τη μεταφορά αγαθών, πληροφοριών και ιδεών μεταξύ των δύο πολιτισμών. Οι εμπόροι και ταξιδιώτες που επισκέφτηκαν και βίωσαν τον ιαπωνικό πολιτισμό και πνεύμα, φέρανε μαζί τους εικόνες, περιγραφές, και αντικείμενα που απεικονίζουν τους ιαπωνικούς κήπους και την αισθητική τους.



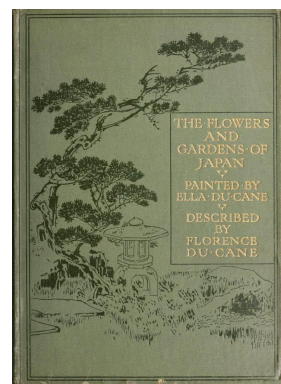
Εμφανίσεις σε Διεθνείς Εκθέσεις:

Κατά την διάρκεια της διεθνούς έκθεσης στο Λονδίνο το 1862 και της έκθεσης στο Παρίσι το 1867, πολλά ιαπωνικά αντικείμενα και έργα τέχνης παρουσιάστηκαν, συμπεριλαμβανομένων

των ιαπωνικών κήπων. Αυτές οι εκθέσεις ενέπνευσαν το ενδιαφέρον για την ιαπωνική αισθητική.

Εικονογραφημένα Βιβλία:

Πολλοί δυτικοί συγγραφείς και καλλιτέχνες δημιούργησαν εικονογραφημένα βιβλία για τους ιαπωνικούς κήπους. Ένα από αυτά είναι το "The Flowers and Gardens of Japan" (1892) από τις Bella και Florence du Cane, που περιλάμβανε εικόνες και περιγραφές των ιαπωνικών κήπων, προάγοντας το ενδιαφέρον για την ανατολική κουλτούρα. Η εικονογραφημένη προσέγγιση των ιαπωνικών κήπων και η γενικότερη ιαπωνική αισθητική επηρέασαν ποικίλους καλλιτέχνες, αρχιτέκτονες, και σχεδιαστές στη Δύση. Οι ιαπωνικοί κήποι θεωρήθηκαν



πηγή έμπνευσης για τον δυτικό σχεδιασμό κήπων, με τη χρήση πέτρας, νερού, γεφυρών, και φυτεμάτων που οργανώνονταν με βάση τη φιλοσοφία της αρμονίας με τη φύση.

Επιρροή στον Καλλιτεχνικό και Αρχιτεκτονικό Χώρο:

Στον τομέα του καλλιτεχνικού και αρχιτεκτονικού σχεδιασμού, οι δυτικοί καλλιτέχνες και αρχιτέκτονες άρχισαν να ενσωματώνουν στοιχεία της ιαπωνικής κηπουρικής στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό, όπως η χρήση ξύλου, το νερό, και οι διάφοροι τρόποι δημιουργίας της αρμονίας με τη φύση. Το "Japonisme" επηρέασε την δυτική αρχιτεκτονική και την δημιουργία του "Ιαπωνικού στιλ". Σπίτια και κτίρια σχεδιάστηκαν με στοιχεία που αντλούν έμπνευση από την ιαπωνική αρχιτεκτονική, συμπεριλαμβανομένων των ιαπωνικών κήπων. Παραδείγματα περιλαμβάνουν την επίδραση του ιαπωνικού στιλ στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό και τον κήπο της Διεθνούς Έκθεσης του Σικάγο το 1893.

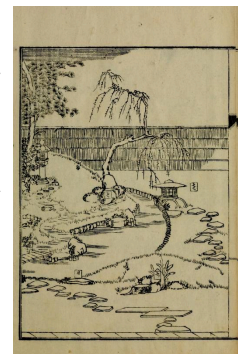


Επιρροή στον Σχεδιασμό Κήπου:

Η επιρροή των ιαπωνικών κήπων στη δυτική κηπουρική αφορούσε τη χρήση της αρμονίας με τη φύση, την χρήση ψηλών δέντρων, την χρήση νερού και πέτρας, και την ενσωμάτωση συμβολισμού στον σχεδιασμό. Οι κήποι συνήθως περιλαμβάνουν επιπλέον φιγούρες αυτοκρατόρων, γέφυρες, μονοπάτια, λιμνούλες και πολύ προσεγμένη φύτευση, εξιτάροντας την αίσθηση της φύσης και της γαλήνης που χαρακτηρίζει την ιαπωνική κηπουρική.

Ανάπτυξη Ιαπωνικών Κήπων στη Δύση:

- Οι πρώτοι ιαπωνικοί κήποι στη Δύση δημιουργήθηκαν για πελάτες με ενδιαφέρον για την ιαπωνική αισθητική. Στον 19ο αιώνα, δημιουργήθηκαν ιαπωνικοί κήποι σε Βρετανία, Γαλλία, και άλλες δυτικές χώρες. Η επίδραση της ιαπωνικής κηπουρικής στη Δύση είναι διαρκής. Το ιαπωνικό στιλ εξακολουθεί να επηρεάζει τη δυτική κηπουρική, την αρχιτεκτονική και την τέχνη, δημιουργώντας όμορφα κήπους που αντλούν έμπνευση από την αισθητική και την φιλοσοφία της Ιαπωνίας.



Η νεότερη ιστορία της τέχνης των ιαπωνικών κήπων δείχνει ότι αυτή η τέχνη εξακολουθεί να εξελίσσεται και να προσαρμόζεται στις ανάγκες και τις αξίες της σύγχρονης κοινωνίας, ενώ παραμένει πιστή στις παραδοσιακές αξίες της αρμονίας με τη φύση και της ηρεμίας. Οι

ιαπωνικοί κήποι συνεχίζουν να αναπτύσσονται και να εξελίσσονται, διατηρώντας την αρχική τους φιλοσοφία της αρμονίας, της απλότητας και της εναρμόνισης με τη φύση. Σήμερα, αντιπροσωπεύουν ένα σημαντικό τμήμα της ιαπωνικής κουλτούρας και παραμένουν αγαπητοί τόσο στην Ιαπωνία όσο και σε όλο τον κόσμο. Συνολικά, η επίδραση των ιαπωνικών κήπων στη Δύση αντιπροσωπεύει ένα ενδιαφέρον κεφάλαιο στην ιστορία της διακόσμησης των εξωτερικών χώρων και της διασταύρωσης πολιτισμών.

3.2. Οι ιαπωνικοί κήποι στη Δύση: ένα ταξίδι στον χρόνο

Οι ιαπωνικοί κήποι της Δύσης κατατάσσονται σε διάφορες χρονολογικές περιόδους, παρουσιάζοντας την εξέλιξη της επίδρασης της ιαπωνικής τέχνης κήπων στο δυτικό περιβάλλον. Οι κύριες χρονολογικές περίοδοι περιλαμβάνουν:

1. Πρώιμος Ιαπωνισμός (19ος αιώνας): Αυτή η περίοδος αντιπροσωπευσε την πρώτη επαφή της Δύσης με την ιαπωνική τέχνη και κήπους. Επηρεασμένοι από τον εξωτισμό της Ιαπωνίας, οι δυτικοί αντικειμενοποίησαν στοιχεία όπως τις γέφυρες, τα τρένα και τα ιαπωνικά φυτά στους δικούς τους κήπους.

2. Ιαπωνισμός στη Βικτωριανή Εποχή (19ος αιώνας - αρχές 20ού αιώνα): Κατά τη Βικτωριανή εποχή, ο Ιαπωνισμός έγινε δημοφιλής στη Δυτική Ευρώπη. Οι κήποι με στοιχεία του Ιαπωνισμού περιλάμβαναν γέφυρες, λιμνούλες με ψαράδες, και ιαπωνικά φυτά, ενώ διακοσμούσαν με παραδοσιακές ιαπωνικές δομές όπως τα σπίτια του τσαγιού.

3. Μοντερνισμός (20ός αιώνας): Κατά τον 20ό αιώνα, οι ιαπωνικοί κήποι εξελίχθηκαν στον μοντερνισμό. Επηρεασμένοι από την απλότητα της ιαπωνικής αισθητικής, οι δυτικοί κήποι έγιναν πιο λιτοί και λιτοτεχνικοί.

4. Σύγχρονη Περίοδος (μετά τον 20ό αιώνα): Στη σύγχρονη εποχή, οι ιαπωνικοί κήποι στη Δύση εξακολουθούν να εξελίσσονται. Ενσωματώνουν στοιχεία της ιαπωνικής αισθητικής με τις σύγχρονες ανάγκες και τις τεχνολογικές εξελίξεις.

Πιο συγκεκριμένα:

3.2.1. Πρωιμός Ιαπωνισμός

Ο πρωιμός ιαπωνισμός αναφέρεται στην επίδραση της ιαπωνικής κουλτούρας στον σχεδιασμό και την αισθητική των δυτικών κήπων κατά τον 19ο αιώνα. Η επιρροή αυτή αναδύθηκε κατά τη διάρκεια της περιόδου του Ρομαντισμού και επηρέασε την αρχιτεκτονική, την κηπουρική και την τέχνη της εποχής.



Ο πρωιμός ιαπωνισμός των δυτικών κήπων στην Ευρώπη κατά τον 19ο αιώνα συνδέεται στενά με την εξάπλωση της Ιαπωνίας προς τη Δύση, μετά τον ανοιξιάτικο πόλεμο της δεκαετίας του 1850. Μέχρι τότε, η Ιαπωνία έχει διατηρήσει μια σχετικά απομονωμένη θέση από τον υπόλοιπο κόσμο. Η συνθήκη του Καναγκάβα (1854) ανοίγει την Ιαπωνία

στις διπλωματικές και εμπορικές σχέσεις με τις δυτικές δυνάμεις, όπως η Βρετανία και η Γαλλία. Αυτή η διεύρυνση έφερε στο φως την ιαπωνική κουλτούρα και την τέχνη στα μάτια των δυτικών.

Κατά τη διάρκεια της εποχής του Ρομαντισμού (περίπου 1800-1850), οι Ευρωπαίοι αναζητούσαν νέες πηγές έμπνευσης και απόδρασης από την βιομηχανική και τεχνολογική εξέλιξη. Η ιαπωνική κουλτούρα παρουσιάστηκε ως ένας κόσμος εξωτικός, μυστηριώδης και φυσικός, αντίθετος προς την υπερβολική ρασιοναλιστική προσέγγιση της δυτικής κουλτούρας. Η Ιαπωνία παρουσίασε στους Δυτικούς την αισθητική των κλασικών ιαπωνικών κήπων, τα τσαγιερά και τα οχυρωμένα κάστρα. Οι Ευρωπαίοι ενθουσιάστηκαν από την ομορφιά της φύσης που αποτυπώνονταν σε αυτά τα στοιχεία.



Σταδιακά, οι δυτικοί κήποι άρχισαν να υιοθετούν στοιχεία της ιαπωνικής κηπουρικής.

Αρχιτέκτονες και κηπουροί ξεκίνησαν να συνδυάζουν τα χαρακτηριστικά των δυτικών κήπων με την ιαπωνική αισθητική, δημιουργώντας ένα νέο, ενδιαφέρον και εκλεπτυσμένο

περιβάλλον. Αυτή η ανταλλαγή πολιτισμικών στοιχείων συνέβαλε στη διαμόρφωση ενός νέου τύπου αισθητικής που επηρεάζει την αρχιτεκτονική, τη ζωγραφική και την καλλιτεχνική παραγωγή της εποχής και δημιουργεί έναν πρώιμο ιαπωνισμό που εξακολουθεί να ασκεί επίδραση στον σχεδιασμό και την τέχνη κήπων.

Έτσι, οι σχεδιαστές άρχισαν να ενσωματώνουν κλασικά ιαπωνικά στοιχεία, όπως γέφυρες,

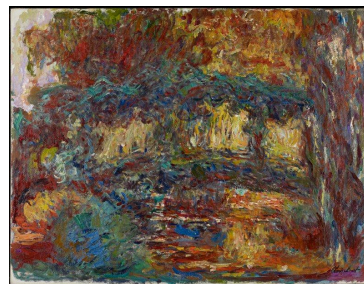


μικρές λίμνες και πέτρινους φοίνικες, δίνοντας στους κήπους μια ανατολίτικη αισθητική, συνδυάζοντάς τα με στοιχεία του δυτικού κήπου και δημιουργώντας ένα μοναδικό και εκλεπτυσμένο αποτέλεσμα. Επιπλέον, οι κατοικίες και οι αίθουσες αρχίζουν να υιοθετούν στοιχεία της ιαπωνικής αρχιτεκτονικής, όπως συρόμενες πόρτες (fusuma) και ταταμι.

Η εισαγωγή του μπαμπού, των σφαιρικών θάμνων και των ανθισμένων δέντρων ήταν ακόμα τρία χαρακτηριστικά που πρόσφεραν στους κήπους τη φυσική ομορφιά που συνδυαζόταν με την ιαπωνική αισθητική. Οι κήποι αποκτούσαν φυσική ροή και απλότητα, αντικαθιστώντας τις γραμμικές και γεωμετρικές δομές που επικρατούσαν στους δυτικούς κήπους. Καταλύτης ήταν και η δημιουργία λιμνών και καταρρακτών, τα οποία αντιπροσώπευαν στοιχεία της ιαπωνικής κηπουρικής και πρόσφεραν ήχο και κίνηση στον κήπο. Τέλος, οι γέφυρες, οικοδομημένες πάνω από ρυάκια ή λίμνες, καθώς και τα σχέδια νερού που μιμούνταν τα ιαπωνικά δέντρα και θάμνους, αποτελούσαν συχνά στοιχεία που προστίθεντο στον δυτικό σχεδιασμό.



Η ενσωμάτωση των ιαπωνικών αυτών στοιχείων έκανε την Ιαπωνία να θεωρείται μια εξωτική χώρα με μυστηριώδη παράδοση και αισθητική. Ο πρωιμός ιαπωνισμός προσέφερε στους Ευρωπαίους τη δυνατότητα να δραπετεύσουν από την καθημερινή πραγματικότητα προς έναν κόσμο ονειρεμένων τοπίων. Η ιαπωνική αισθητική ενέπνευσε τη ζωγραφική, εισάγοντας νέες



προσεγγίσεις στο χρώμα, το φως και τον τρόπο αντιμετώπισης του θέματος. Καλλιτέχνες της εποχής, όπως οι Βαν Γκογκ και Κλοντ Μονέ, ενσωμάτωσαν ιαπωνικά μοτίβα στα έργα τους, δημιουργώντας έναν νέο πολιτιστικό συνδυασμό. Ο πρωιμός ιαπωνισμός άνοιξε τον δρόμο για

τη γενικότερη αποδοχή της ιαπωνικής κουλτούρας στη Δύση, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση μιας πιο διεθνούς και πολυπολιτισμικής κοινωνίας.

Παραδείγματα ιαπωνικών κήπων στη Δύση κατά τον πρώιμο Ιαπωνισμό

Κατά την περίοδο του πρώιμου ιαπωνισμού, πολλοί ιαπωνικοί κήποι δημιουργήθηκαν σε διάφορα μέρη της Δύσης ασκώντας μεγάλη επίδραση στον τομέα του κήπου και της αρχιτεκτονικής. Μερικοί από τους πιο εμβληματικούς ιαπωνικούς κήπους που δημιουργήθηκαν κατά την περίοδο αυτή είναι ο **Ιαπωνικός κήπος του Tidal Basin** (Ουάσιγκτον, ΗΠΑ), ο **Κήπος Μπρούκλιν** (Νέα Υόρκη, ΗΠΑ), ο **Κήπος της Ιαπωνικής Πρεσβείας του πάρκου Hammersmith** (Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο) και ο **Κήπος Ιαπωνικού Τσαγιού στο Golden Gate Park** (Σαν Φρανσίσκο, ΗΠΑ). Αυτοί οι κήποι αποτελούν μόνο μερικά παραδείγματα των ιαπωνικών κήπων που δημιουργήθηκαν στη Δύση κατά την περίοδο του πρώιμου ιαπωνισμού. Κάθε ένας από αυτούς είναι ένας μοναδικός χώρος που συνδυάζει την ιδιαιτερότητα του ιαπωνικού σχεδιασμού με την τοπική πολιτιστική συνοχή.

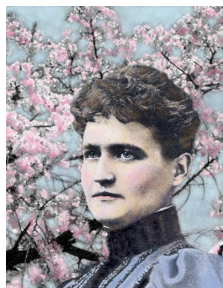
α) Ιαπωνικός κήπος του Tidal Basin, Washington, Dc

Ο πρώτος κήπος στη λίστα, ο Κήπος της Ιαπωνικής Πρεσβείας στην Ουάσιγκτον, ΗΠΑ, αναδύθηκε στη δεκαετία του 1850, αποτελώντας ένα από τα πρώτα ενδεικτικά παραδείγματα ιαπωνικού σχεδιασμού κήπου στη Δύση. Ουσιαστικά, πρόκειται για μια ενσαρκωμένη έκφραση της εποχής του πρώιμου



ιαπωνισμού. Η ιδέα προτάθηκε το 1859, όταν ο ιαπωνικός πρέσβης της εποχής παρουσίασε σκίτσα και σχέδια στον πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών, Τζέιμς Μπιουκάναν, οραματίζοντας τον καλλωπισμό του Tidal Basin της πολιτείας. Η δημιουργία αυτού του κομματιού του κήπου, η οποία ολοκληρώθηκε το 1912, αποτελούσε μια προσπάθεια εκπροσώπησης της Ιαπωνίας και

της περιόδου Meiji στη Δύση και εμφανίστηκε ως σύμβολο διαρκούς φιλίας μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ιαπωνίας μέσω του δώρου των ανθισμένων δέντρων κερασιών, του ιαπωνικού πέτρινου φαναριού (το οποίο ήταν μεταγενέστερη δωρεά του 1954) και της εμβληματικής Ιαπωνικής παγόδας (η οποία προστέθηκε αργότερα, το 1958).



Η γένεση της μεταμόρφωσης του Tidal Basin ανάγεται στο όραμα της **Eliza Scidmore**, μιας Αμερικανίδας ταξιδιωτικής συγγραφέα που αιχμαλωτίστηκε από την ομορφιά των ανθισμένων κερασιών κατά τη διάρκεια των ταξιδιών της στην Ιαπωνία. Εμπνευσμένη από τις ευαίσθητες ανθοφορίες, οραματίστηκε να ενισχύσει την αισθητική της περιοχής της Ουάσιγκτον, φυτεύοντας κερασιές.

Ενώ η αρχική ιδέα γεννήθηκε με την Scidmore, η επισημοποίηση αυτού του οράματος συνέβη κατά τη διάρκεια της θητείας του Προέδρου William Howard Taft. Το 1909, η Πρώτη Κυρία, Έλεν Ταφτ, έγινε υπέρμαχος του έργου. Η κομβική στιγμή ήρθε με την επίσκεψη της Ιάπωνας πρέσβης, Viscountess Chinda, η συμμετοχή της οποίας σηματοδότησε τη διπλωματική ανταλλαγή μεταξύ των δύο εθνών.

Το 1912 λοιπόν, η Ιαπωνία δώρισε 3.020 κερασιές Yoshino στις Ηνωμένες Πολιτείες ως χειρονομία καλής θέλησης. Τα δύο πρώτα δέντρα φυτεύτηκαν από την Πρώτη Κυρία και την Chinda στις 27 Μαρτίου 1912, κατά μήκος της Παλιρροιακής Λεκάνης. Αυτή η συμβολική πράξη σηματοδότησε την αρχή μιας μακροχρόνιας παράδοσης που θα ανθούσε σε ετήσια γιορτή, δεκαπέντε χρόνια αργότερα. Η αρχική φύτευση ιαπωνικών κερασιών εορτάστηκε με μια αναπαράσταση του γεγονότος από παιδιά σχολείου της Ουάσιγκτον, η οποία σηματοδότησε



την εισήγηση επιτρόπων της Περιφέρειας της Κολούμπια να υποστηρίξουν έναν τριήμερο εορτασμό. Ετσι, το πρώτο "Cherry Blossom Festival" του 1937 χρηματοδοτήθηκε από κοινού από πολλές ομάδες πολιτών και έγινε ετήσια εκδήλωση τα επόμενα χρόνια. Η τελετή προσέλκυσε χιλιάδες επισκέπτες στην Πρωτεύουσα, καθώς και τη Sakiko Saito,

κόρη του Ιάπωνα Πρέσβη. Η Σάιτο, στέφθηκε Βασίλισσα των Ανθισμένων Κερασιών από τον

Μέλβιν Χέιζεν, Επίτροπο της Περιφέρειας της Κολούμπια. Το φεστιβάλ πραγματοποιήθηκε για να γιορτάσει την επέτειο της παρουσίας των ιαπωνικών κερασιών στην πρωτεύουσα από τους πολίτες του Τόκιο της Ιαπωνίας κατά τη διάρκεια της διοίκησης Taft.

Ο Ιάπωνας πρεσβευτής των Ηνωμένων Πολιτειών, Sadao Iguchi, παρουσίασε ένα ιαπωνικό πέτρινο φανάρι 300 ετών στην πόλη της Ουάσιγκτον μερικά χρόνια αργότερα, το 1954. Το φανάρι είναι ένα από τα δύο: το άλλο στέκεται στο πάρκο Ueno στο Τόκιο της Ιαπωνίας. Ήταν ένα δώρο, μια εκ νέου αφιέρωση φιλίας μεταξύ των εθνών για τον εορτασμό της 100ής επετείου της πρώτης Συνθήκης Ειρήνης, Φιλίας και Εμπορίου μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ιαπωνίας που υπογράφηκε στις 31 Μαρτίου 1854 στη Γιοκοχάμα.



Τα άνθη της κερασιάς, με την εφήμερη ομορφιά τους, σύντομα έγιναν εμβληματικά της διαρκούς φιλίας μεταξύ Ιαπωνίας και Ηνωμένων Πολιτειών. Το ετήσιο Εθνικό Φεστιβάλ Ανθισμένων Κερασιών, που ξεκίνησε το 1935, προσελκύει εκατομμύρια επισκέπτες και προβάλλει τους πολιτιστικούς δεσμούς μεταξύ των δύο εθνών. Τα ευαίσθητα ροζ και λευκά άνθη χρησιμεύουν ως υπενθύμιση της παροδικής φύσης της ζωής και της διαρκούς φύσης των διπλωματικών σχέσεων.



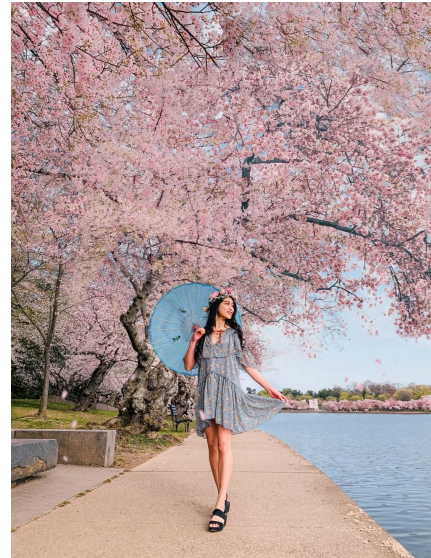
Συμπληρώνοντας τη φυσική ομορφιά των ανθών της κερασιάς, η Ιαπωνική Παγόδα προστέθηκε στο τοπίο του Tidal Basin το 1957. Δώρο από τον δήμαρχο της Γιοκοχάμα, η παγόδα αποτελεί σύμβολο αρχιτεκτονικής κομψότητας και ενισχύει περαιτέρω την πολιτιστική σύνδεση μεταξύ των δύο χωρών. Ο σχεδιασμός της, που θυμίζει την παραδοσιακή ιαπωνική αρχιτεκτονική, προσθέτει ένα ξεχωριστό και διαχρονικό στοιχείο στη γραφική γοητεία του Tidal Basin.



Ο κήπος διαπραγματεύεται τις παραδοσιακές αρχές του ιαπωνικού σχεδιασμού, επιδιώκοντας την ισορροπία, την ασυμμετρία και την αρμονία μεταξύ άλλων στοιχείων του μεγάλου αυτού πάρκου. Τα προαναφερθέντα στοιχεία οδηγούν τους επισκέπτες σε έναν κόσμο που αποπνέει τη φιλοσοφία της Ιαπωνίας.

Το Tidal Basin, στολισμένο με τις λεπτές αποχρώσεις των ανθισμένων κερασιών, θέτει τις βάσεις για μια καθηλωτική συνάντηση με το *depaysement*. Το ρυθμικό θρόισμα των φύλλων, το απαλό άγγιγμα ενός ανέμου φορτωμένου με λουλουδάτα αρώματα και το μαγευτικό θέαμα των πετάλων που χορεύουν απαλά σε μια αόρατη μελωδία δημιουργούν μια αισθητηριακή ταπετσαρία που μεταφέρει το άτομο από το εγκόσμιο στο υψηλό. Η συμφωνία της φύσης γίνεται ένας αγωγός, καθώς ο επισκέπτης βρίσκεται στιγμιαία αποκομμένος από το οικείο και αστικό περιβάλλον της αμερικανικής πρωτεύουσας.

Καθώς διασχίζει κανείς το μονοπάτι κατά μήκος της Παλιρροϊκής Λεκάνης, η Ιαπωνική Παγόδα αναδύεται ως αρχιτεκτονικό θαύμα, με τη σιλουέτα της χαραγμένη με φόντο τα άνθη της κερασιάς. Ο σχεδιασμός της παγόδας, ένας συνδυασμός περίπλοκων λεπτομερειών και παραδοσιακών ιαπωνικών στοιχείων, παραπέμπει τον παρατηρητή σε ένα βασίλειο όπου ο χρόνος φαίνεται να επιβραδύνεται. Η αντιπαράθεση της ανατολικής αισθητικής με τον δυτικό ορίζοντα πυροδοτεί το *depaysement* εισάγοντας μια αρχιτεκτονική αφήγηση που εμπλουτίζει πολιτιστικά και αποκαθιστά χρονικά.



Η μεταμόρφωση του Tidal Basin σε έναν ζωντανό καμβά από άνθη κερασιάς φέρει βαθύ διπλωματικό συμβολισμό. Το δώρο των κερασιών από την Ιαπωνία το 1912, και η επακόλουθη προσθήκη της Ιαπωνικής παγόδας, αφηγούνται μια ιστορία διαπολιτισμικής ανταλλαγής και διαρκούς φιλίας. Το *depaysement* σε αυτό το πλαίσιο δεν είναι μόνο χωρικό αλλά και χρονικό. Η ετήσια ανθοφορία των δέντρων και η αέναη παρουσία της ιαπωνικής παγόδας δημιουργούν μια διαχρονική ατμόσφαιρα. Καθώς οι επισκέπτες ελίσσονται μέσα από αυτό το ζωντανό διόραμα, γίνονται συμμετέχοντες σε ένα αιώνιο θέαμα που θολώνει τα όρια μεταξύ παρελθόντος και παρόντος, προκαλώντας μια αίσθηση χρονικής εξάρθρωσης.

Συμπερασματικά, η φύση, ο πολιτισμός και η διπλωματία συγκλίνουν για να ενορχηστρώσουν μια εμπειρία που υπερβαίνει τα συνηθισμένα, καλώντας τα άτομα να επαναβαθμονομήσουν τις

αισθήσεις και τις αντιλήψεις τους. Καθώς κάποιος εμβαπτίζεται στην ομορφιά των ανθισμένων κερασιών και της πολιτιστικής ταπετσαρίας που υφαίνεται από την παγόδα, το *depaysement* εμφανίζεται όχι μόνο ως στιγμιαίος αποπροσανατολισμός αλλά ως ένα μεταμορφωτικό ταξίδι στο χρόνο, τον πολιτισμό και το συνεχώς εξελισσόμενο τοπίο των διεθνών σχέσεων. Το Tidal Basin γίνεται ένα καταφύγιο όπου η χωρική μετατόπιση δεν βιώνεται απλώς, αλλά αγκαλιάζεται, ενισχύοντας μια βαθιά σύνδεση με την ομορφιά και την πολυπλοκότητα του κόσμου. Η παραδοσιακή αισθητική, σε συνδυασμό με τα φυσικά στοιχεία, δημιουργεί ένα περιβάλλον που μεταφέρει τον επισκέπτη σε άλλη χώρα και εποχή. Ο σχεδιασμός του κήπου, με τα χαρακτηριστικά του ιαπωνικού τοπίου, ενισχύει την αίσθηση απόκλισης από το συνηθισμένο περιβάλλον της Ουάσιγκτον. Συνολικά, ο Κήπος αυτός δημιουργεί μια μοναδική εμπειρία που προσφέρει στον επισκέπτη την ευκαιρία να αισθανθεί πραγματικά αποκομμένος από τον συνηθισμένο του χώρο και χρόνο.

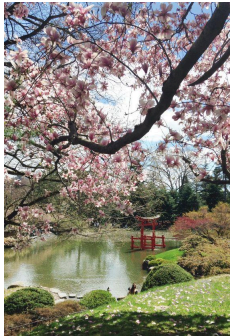
Β) Ιαπωνικός Κήπος Μπρούκλιν (Νέα Υόρκη, ΗΠΑ)

Ο Ιαπωνικός Κήπος του Μπρούκλιν στη Νέα Υόρκη είναι ένας εξαιρετικός κήπος που δημιουργήθηκε στο πνεύμα του πρώιμου ιαπωνισμού και αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα εξωτερικά στοιχεία του Μουσείου Τέχνης του Μπρούκλιν. Φωλιασμένος μέσα στη ζωντανή και πολυσύχναστη περιοχή του



Μπρούκλιν, ο Κήπος στέκεται ως μια γαλήνια απόδειξη της συγχώνευσης φύσης και πολιτισμού. Αυτό το σχολαστικά σχεδιασμένο καταφύγιο εμπεριέχει την ουσία της ιαπωνικής αισθητικής, προσφέροντας στους επισκέπτες μια καθηλωτική εμπειρία που ξεπερνά τα γεωγραφικά όρια. Εμπνευσμένοι από το ιαπωνικό περίπτερο στην Παγκόσμια Έκθεση του Σεντ Λούις το 1904, που παρουσίαζε την ομορφιά των ιαπωνικών κήπων, οι λάτρεις προσπάθησαν να αναδημιουργήσουν αυτήν την ήρεμη γοητεία στην καρδιά του Μπρούκλιν. Ο Βοτανικός Κήπος του Μπρούκλιν, που τελικά ιδρύθηκε το 1910, έγινε ο καμβάς για αυτό το φιλόδοξο

έργο. Η γοητεία του 20ου αιώνα με τους ιαπωνικούς κήπους δεν ήταν απλώς μια τάση, αλλά μια αντανάκλαση της ευρύτερης πολιτιστικής ανταλλαγής μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Ήταν μια εκδήλωση της επιθυμίας να αγκαλιάσουμε διαφορετικές φιλοσοφίες και αισθητικές, προωθώντας τη διαπολιτισμική κατανόηση. Ο Ιαπωνικός Κήπος του Μπρούκλιν, που εγκαινιάστηκε το 1915, ήταν παράδειγμα αυτού του πνεύματος, και έγινε σύμβολο αρμονίας μεταξύ της φύσης και της ανθρώπινης δημιουργικότητας.



Κεντρικό στοιχείο του Ιαπωνικού Κήπου του Μπρούκλιν είναι η προσήλωσή του στις παραδοσιακές ιαπωνικές αρχές σχεδιασμού κήπων. Η σχολαστική διάταξη των στοιχείων αντανakλά μια βαθιά κατανόηση του ρυθμού της φύσης και της διασύνδεσης όλων των πραγμάτων. Μια αρμονική ισορροπία μεταξύ νερού, βράχων, φυτών και αρχιτεκτονικών χαρακτηριστικών χαρακτηρίζει το τοπίο, δημιουργώντας μια αξεχαστη εμπειρία για τους επισκέπτες.

Το νερό ώντας βασικό στοιχείο στον ιαπωνικό σχεδιασμό κήπων, παίρνει διάφορες μορφές μέσα στον Κήπο του Μπρούκλιν. Τα ελικοειδή ρυάκια, οι αντανakλαστικές λιμνούλες και οι καταρράκτες συμβάλλουν στη ρυθμική ροή του κήπου, προκαλώντας περισυλλογή και γαλήνη. Οι λίμνες γεμάτες ψάρια Κοι, στολισμένες με προσεκτικά τοποθετημένες



πέτρες, προκαλούν μια αίσθηση ηρεμίας και σύνδεσης με τον φυσικό κόσμο. Η προσεκτικά επιλεγμένη χλωρίδα μέσα στον κήπο αντιπροσωπεύει μια επιμελημένη ταπετσαρία ιαπωνικών



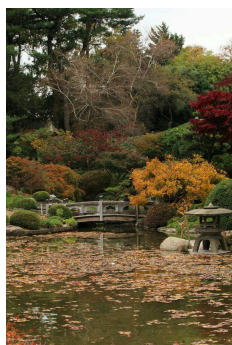
φυτικών ειδών. Τα άνθη κερασιών, τα δέντρα μπονσαί και οι πέτρες καλυμμένες με βρύα παραπέμπουν στις μεταβαλλόμενες εποχές, ενσωματώνοντας τη φευγαλέα ομορφιά της ζωής. Η ενσωμάτωση ιθαγενών και μη ειδών αναδεικνύει μια αρμονική συγχώνευση πολιτιστικών επιρροών, απηχώντας τον ρόλο του κήπου ως σταυροδρόμι παραδόσεων. Αρχιτεκτονικά στοιχεία, όπως γέφυρες, περίπτερα και φανάρια, διακρίνουν τον κήπο, παρέχοντας εστιακά σημεία που ενισχύουν την

αισθητική του γοητεία. Αυτές οι κατασκευές, συχνά κατασκευασμένες με παραδοσιακές ιαπωνικές τεχνικές, συνδυάζονται άψογα με το φυσικό περιβάλλον. Λειτουργούν τόσο ως λειτουργικά συστατικά όσο και ως συμβολικές αναπαραστάσεις της πολιτισμικής συνέχειας.



Καθώς κανείς περιπλανιέται στον Ιαπωνικό Κήπο του Μπρούκλιν, μια βαθιά αίσθηση *depaysement* τυλίγει τις αισθήσεις. Ο όρος, ριζωμένος στη γαλλική λογοτεχνία, περιγράφει ένα αίσθημα αποπροσανατολισμού και μετατόπισης - ένα ταξίδι πέρα από οικεία τοπία. Στην καρδιά του Μπρούκλιν, οι επισκέπτες

μεταφέρονται στα στοχαστικά βασίλεια της ιαπωνικής παράδοσης, ξεφεύγοντας στιγμιαία από το αστικό χάος που τους περιβάλλει. Οι σκόπιμες σχεδιαστικές επιλογές, από τη σχολαστική διάταξη των λίθων έως τη σκόπιμη τοποθέτηση των φυτών, συμβάλλουν σε αυτή τη μεταμορφωτική εμπειρία. Η ατμόσφαιρα του κήπου προσκαλεί την ενδοσκόπηση, επιτρέποντας στους επισκέπτες να αποσυνδεθούν από το οικείο και να αγκαλιάσουν το άγνωστο. Σε αυτήν την κατάσταση *depaysement*, τα άτομα βρίσκουν παρηγοριά στην ομορφιά του άγνωστου, καλλιεργώντας μια αίσθηση ανανέωσης και σύνδεσης με μια μακρινή πολιτιστική κληρονομιά.



Συνοψίζοντας, ο Ιαπωνικός Κήπος του Μπρούκλιν αποτελεί ζωντανή απόδειξη της διαρκούς ομορφιάς της διαπολιτισμικής ανταλλαγής και της αρμονικής ενσωμάτωσης της φύσης και της τέχνης. Η πλούσια ιστορία του, που έχει τις ρίζες του στις αρχές του 20ου αιώνα, αντανakλά μια διαχρονική εκτίμηση για την ιαπωνική αισθητική και τις αρχές του σχεδιασμού. Καθώς οι επισκέπτες περιηγούνται στα προσεκτικά σχεδιασμένα τοπία του, αντιμετωπίζουν μια βαθιά αίσθηση *depaysement*, ένα μεταμορφωτικό ταξίδι που ξεπερνά τα όρια της γεωγραφίας και του χρόνου. Στα έγκατα του Μπρούκλιν, αυτή η ήρεμη όαση συνεχίζει να εμπνέει δέος και περιсуλλογή, προσκαλώντας όλους όσους εισέρχονται να ανακαλύψουν τη διαρκή γοητεία του ιαπωνικού κήπου.

γ) Κήπος της Ιαπωνικής Πρεσβείας του πάρκου Hammersmith

Το Hammersmith Park βρίσκεται στην τοποθεσία όπου σχεδιάστηκε ένας πρωτότυπος ιαπωνικός κήπος για την Ιαπωνο-Βρετανική Έκθεση το 1900. Η περιοχή, παλαιότερα γνωστή ως Μεγάλη Λευκή Πόλη, αναπτύχθηκε αρχικά για τους Θερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες του 1908 και αργότερα χρησιμοποιήθηκε για διάφορες διεθνείς εκθέσεις μέχρι τον Πρώτο Παγκόσμιο



Πόλεμο. Ενώ ελάχιστα στοιχεία για την Έκθεση Ιαπωνίας-Βρετανίας του 1900 παραμένουν μέχρι σήμερα, το Chokushimon (Πύλη του Αυτοκρατορικού Αγγελιοφόρου), ένα αντίγραφο των τεσσάρων πέμπτων του Karamon του Nishi Hongan-ji στο Κιότο, μεταφέρθηκε στους κήπους Kew το 1901, όπου ακόμα εκτίθεται. Ο θαυμασμός για την ιαπωνική αισθητική κατά τη διάρκεια αυτής της εποχής ξεπέρασε την απλή γοητεία, εξελισσόμενη σε μια γνήσια επιθυμία για διαπολιτισμική ανταλλαγή. Το 1957, στο πλαίσιο της άνηθσης των διεθνών σχέσεων, το



London Borough of Hammersmith and Fulham δημιούργησε μια σχέση αδελφής πόλης με την πτέρυγα Suginami του Τόκιο, θέτοντας τα θεμέλια για μια πολιτιστική συνεργασία που θα έδινε την αφορμή για τον Ιαπωνικό Κήπο το 1961. Σχεδιασμένο από τον αξιότιμο Ιάπωνα αρχιτέκτονα τοπίου Ken Nakajima, αυτός ο κήπος έγινε ζωντανή απόδειξη της αρμονικής συνύπαρξης ανατολικών και δυτικών επιρροών στην καρδιά του Λονδίνου.

Σήμερα, Ο Κήπος της φιλίας των λαών, που βρίσκεται στο Hammersmith Park, έχει παραμείνει άθικτος από την αποκατάστασή του το 2008. Φωλιασμένος ανάμεσα σε δέντρα μπαμπού και παγόδες ο κήπος διαθέτει δύο μεγάλες λιμνούλες που συνδέονται με μια πέτρινη γέφυρα. Γύρω από τον κήπο υπάρχουν βράχοι που σχηματίζουν έναν μικρό καταρράκτη και μερικά από τα αρχικά φυτά και δέντρα που έφεραν από την Ιαπωνία το 1909 εξακολουθούν να ευδοκούν.



Το 2013, το London Borough of Hammersmith and Fulham αποκάλυψε σχέδια, τα οποία αρχικά προτάθηκαν το 2011, για την αποξήλωση των υφιστάμενων αθλητικών εγκαταστάσεων και την αντικατάστασή τους με γήπεδα ποδοσφαίρου που διαχειρίζεται η ιδιωτική εταιρεία Play Football.

Παρά την αντίσταση ορισμένων κατοίκων της περιοχής, με αιχμή του δόρατος η ντόπια συγγραφέας και δημοσιογράφος Βιρτζίνια Άιρονσαϊντ, η οποία ζήτησε δικαστική αναθεώρηση με βάση την ανεπαρκή δημόσια διαβούλευση, τα σχέδια εφαρμόστηκαν. Το 2018, η Ιαπωνική Εταιρεία και η Πρεσβεία της Ιαπωνίας, με την υποστήριξη τοπικών και ιαπωνικών επιχειρήσεων, αναβάθμισαν το πάρκο προσθέτοντας μια αυθεντική ιαπωνική πύλη και μια λεωφόρο με παραδοσιακά ιαπωνικά πέτρινα φανάρια. Το 2020, ο Ιαπωνικός Κήπος του Hammersmith Park εξασφάλισε την 9η θέση στο “Tranquility Index” του Λονδίνου.

Ο Ιαπωνικός Κήπος στο Hammersmith Park ενσωματώνει μια ακλόνητη δέσμευση στις παραδοσιακές ιαπωνικές αρχές κηπουρικής. Η σχολαστική διάταξη των πετρών, των υδάτινων στοιχείων και της χλωρίδας αντανakλά την αφοσίωση στην επίτευξη μιας αίσθησης ισορροπίας, αρμονίας και απλότητας. Αυτός ο προσεγμένος σχεδιασμός προκαλεί μια καθηλωτική εμπειρία, μεταφέροντας τους



επισκέπτες στα ήρεμα τοπία της Ιαπωνίας. Η παρουσία του νερού, ένα από τα πιο ακράδαντα δόγματα του ιαπωνικού σχεδιασμού κήπων, εκδηλώνεται με τη μορφή μαιανδρικών ρεμάτων, γαλήνιων λιμνών και ανακλαστικών επιφανειών μέσα στο Hammersmith Park. Η απαλή ροή του νερού χρησιμεύει ως μεταφορά για το πέρασμα του χρόνου, ενθαρρύνοντας τον στοχασμό και την ενδοσκόπηση.

Ο κήπος είναι διακοσμημένος με προσεκτικά επιμελημένα ιαπωνικά είδη φυτών, όπως άνθη κερασιάς, σφεντάμια και μπαμπού, δημιουργώντας έναν ζωντανό καμβά που εξελίσσεται με τις αλλαγές των εποχών. Τα σχολαστικά κλαδεμένα δέντρα μπονσάι προσθέτουν αυθεντικότητα στην κηπουρική εμπειρία, εξασφαλίζοντας μια ζωντανή και συνεχώς μεταβαλλόμενη ταπετσαρία που αιχμαλωτίζει τους επισκέπτες καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Αρχιτεκτονικά στοιχεία, όπως γέφυρες και φανάρια, ενσωματώνονται άψογα με το φυσικό περιβάλλον. Κατασκευασμένες με χρήση παραδοσιακών ιαπωνικών τεχνικών, αυτές οι κατασκευές εξυπηρετούν τόσο λειτουργικούς όσο και συμβολικούς σκοπούς, παρέχοντας εστιακά σημεία για στοχασμό και ενισχύοντας τη συνολική αισθητική του κήπου.



Κατά την είσοδο στον Ιαπωνικό Κήπο του Hammersmith Park, μια ξεχωριστή αίσθηση *depaysement* διαποτίζει την ατμόσφαιρα. Η βοή της αστικής ζωής του Λονδίνου εξαφανίζεται, αντικαθίσταται από ένα γαλήνιο καταφύγιο που μεταφέρει τα άτομα στην ηρεμία των ιαπωνικών τοπίων. Οι σκόπιμες σχεδιαστικές επιλογές και ο προσεγμένος εξωραϊσμός συμβάλλουν σε αυτή

τη μαγευτική αίσθηση αποπροσανατολισμού, δίνοντας τη δυνατότητα στους επισκέπτες να ξεφύγουν στιγμιαία από τα οικεία και να βυθιστούν στην ομορφιά μιας άλλης κουλτούρας. Η ατμόσφαιρα του κήπου ενθαρρύνει μια κατάσταση διαλογισμού, ενισχύοντας μια βαθιά σύνδεση με τη φύση και την πολιτιστική κληρονομιά. Η αντιπαράθεση παραδοσιακών ιαπωνικών στοιχείων με τον ορίζοντα του Λονδίνου δημιουργεί μια μοναδική και μαγευτική εμπειρία, υπενθυμίζοντας στους επισκέπτες τη διασύνδεση των παγκόσμιων πολιτισμών.

Τέλος, ο Ιαπωνικός Κήπος στο Hammersmith Park αποτελεί ζωντανή απόδειξη της διαρκούς δύναμης της πολιτιστικής ανταλλαγής και της ικανότητας των καλοφτιαγμένων τοπίων να ξεπερνούν τα γεωγραφικά όρια μεταξύ χωρών και ηπείρων. Με τις ρίζες του στη μεταπολεμική εποχή, αυτό το μαγευτικό καταφύγιο συνεχίζει να ευδοκιμεί ως σύμβολο διεθνούς φιλίας και

ως ειρηνικό καταφύγιο στην καρδιά της αγγλικής πρωτεύουσας. Καθώς οι επισκέπτες ελίσσονται στα μονοπάτια του, ξεκινούν ένα ταξίδι χωρικής εναλλαγής και μετατόπισης, βιώνοντας τη μαγεία του παραδοσιακού ιαπωνικού σχεδιασμού και βρίσκοντας παρηγοριά στην παγκόσμια γλώσσα ομορφιάς που υπερβαίνει τις πολιτισμικές διαφορές.

δ) Ιαπωνικός Κήπος Τσαγιού στο Golden Gate Park



Το Japanese Tea Garden προσφέρει στους παγκόσμιους επισκέπτες την ευκαιρία να βυθιστούν στη φυσική ομορφιά, την ηρεμία και την αρμονία ενός κήπου ιαπωνικού στιλ που βρίσκεται στην καρδιά του πάρκου Golden Gate του Σαν Φρανσίσκο. Αρχικά σχεδιάστηκε και ονομάστηκε ως "Ιαπωνικό χωριό" για τη διεθνή έκθεση του 1894 στην Καλιφόρνια, η

αρχική τοποθεσία κάλυπτε περίπου ένα στρέμμα, παρουσιάζοντας έναν κήπο ιαπωνικού στιλ. Μετά την ολοκλήρωση της έκθεσης, μια συμφωνία μεταξύ του Ιάπωνα αρχιτέκτονα τοπίου Makoto Hagiwara και του επιθεωρητή John McLaren επέτρεψε στον πρώτο να δημιουργήσει και να διατηρήσει έναν μόνιμο κήπο ιαπωνικού στιλ ως αέναο δώρο. Ο Hagiwara, ο επιβλέπων



της υλοποίησης αυτής, αφιέρωσε τον προσωπικό του πλούτο, το πάθος και τα δημιουργικά του ταλέντα στη διαμόρφωση ενός κήπου απaráμιλλης τελειότητας. Με τα χρόνια, επέκτεινε τον κήπο στο σημερινό του μέγεθος, περίπου 5 στρέμματα, όπου διέμενε ο ίδιος και η οικογένειά του μέχρι το 1942. Δυστυχώς, εκείνο το έτος, μαζί με περίπου 120.000 Ιαπωνοαμερικανούς, αναγκάστηκαν να εκκενώσουν τα σπίτια τους και να εγκατασταθούν σε στρατόπεδα εγκλεισμού.

Μετά τον πόλεμο, η οικογένεια Hagiwara δεν επετράπη να επιστρέψει στο σπίτι της μέσα στον κήπο του τσαγιού, με αποτέλεσμα να αφαιρεθούν πολλοί οικογενειακοί θησαυροί και να προστεθούν νέα στοιχεία.

Επί του παρόντος, ο Ιαπωνικός Κήπος Τσαγιού παραμένει ένα αγαπημένο αξιοθέατο στο Σαν Φρανσίσκο, με διαχρονικά χαρακτηριστικά, όπως μια τοξωτή γέφυρα, παγόδες, πέτρινα

φανάρια, πέτρινα μονοπάτια, γηγενή ιαπωνικά φυτά, γαλήνιες λίμνες κοι και κήπο ζεν. Ο κήπος είναι ιδιαίτερα μαγευτικός τον Μάρτιο και τον Απρίλιο όταν ανθίζουν κερασιές σε όλη την έκτασή του.

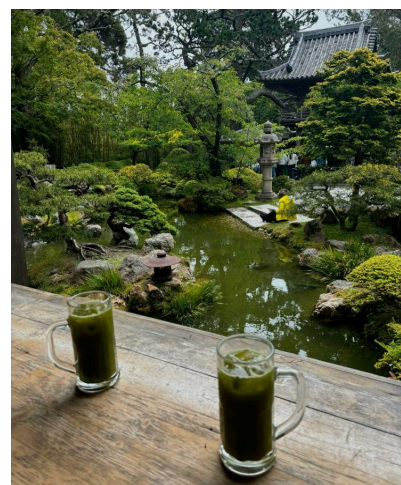
Κεντρικό στοιχείο στη γοητεία του Κήπου Τσαγιού είναι τα αρχιτεκτονικά του θαύματα που μεταφέρουν τους επισκέπτες στα τοπία της Ιαπωνίας. Το Drum Bridge, το Tea House και οι παγόδες ενσωματώνονται άψογα με το καταπράσινο περιβάλλον, δημιουργώντας ένα γραφικό πανόραμα. Κατασκευασμένες με σχολαστική προσοχή στη λεπτομέρεια,



αυτές οι κατασκευές ενσωματώνουν τις παραδοσιακές ιαπωνικές αρχές σχεδιασμού, παρέχοντας μια οπτική πανδαισία για όσους περιπλανώνται στα μονοπάτια του κήπου. Η σχολαστικά διαρρυθμισμένη χλωρίδα μέσα στον κήπο σχηματίζει μια συνεχώς μεταβαλλόμενη ταπετσαρία που αντανakλά την εποχική



ομορφιά που γιορτάζεται στον ιαπωνικό πολιτισμό. Τα άνθη κερασιάς, οι αζαλέες και τα ιαπωνικά σφενδάμια εμπλουτίζουν το τοπίο με ζωντανές αποχρώσεις. Καμπυλωτά ρυάκια, πέτρινα φανάρια και λιμνούλες γεμάτες ψάρια κοι συμβάλλουν στη ρυθμική ροή, ενισχύοντας



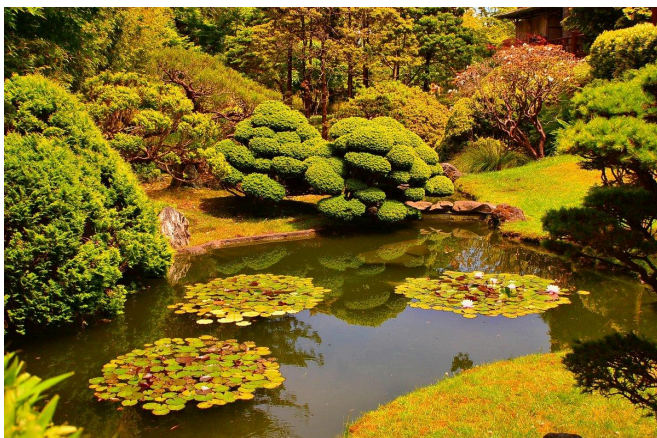
την ήρεμη ατμόσφαιρα του κήπου. Αναπόσπαστο στοιχείο της εμπειρίας του Κήπου είναι το τελετουργικό της κατανάλωσης τσαγιού. Το σπίτι του τσαγιού, που περιβάλλεται από το σχολαστικά περιποιημένο τοπίο, λειτουργεί ως καταφύγιο για την παραδοσιακή ιαπωνική τελετή τσαγιού. Οι επισκέπτες συμμετέχουν σε αυτή τη συναρπαστική εμπειρία, απολαμβάνοντας τσάι matcha ενώ βυθίζονται στο γαλήνιο περιβάλλον. Αυτή η τελετουργική πτυχή προσθέτει ένα στρώμα πολιτιστικού βάθους στον κήπο, ενισχύοντας την κατάστασή του ως ζωντανή απόδειξη των ιαπωνικών παραδόσεων.

Κατά την είσοδο στον Ιαπωνικό Κήπο Τσαγιού στο Σαν Φρανσίσκο, μια βαθιά αίσθηση *depaysement* περιτριγυρίζει τους επισκέπτες. Η πολυσύχναστη ενέργεια της πόλης εξαφανίζεται, αντικαθίσταται από μια γαλήνια όαση που μεταφέρει άτομα στα ήρεμα τοπία της

Ιαπωνίας. Οι σκόπιμες σχεδιαστικές επιλογές και οι σχολαστικές προσπάθειες συντήρησης συμβάλλουν σε αυτόν τον μαγευτικό μετατοπισμό. Η καθηλωτική ατμόσφαιρα του Tea Garden ενθαρρύνει τον στοχασμό και την ενδοσκόπηση, επιτρέποντας στους επισκέπτες να αποσυνδεθούν από το οικείο και να αγκαλιάσουν το άγνωστο. Η αρμονική αλληλεπίδραση φύσης και πολιτισμού καλλιεργεί μια αίσθηση ανανέωσης και σύνδεσης με μια μακρινή κληρονομιά, παρέχοντας μια ανάπαυλα από τις απαιτήσεις της καθημερινής ζωής.



Σε τελική ανάλυση, ο Ιαπωνικός Κήπος Τσαγιού του Σαν Φρανσίσκο αποτελεί μια διαχρονική ενσάρκωση της αρμονικής συγχώνευσης μεταξύ φύσης και πολιτιστικής κληρονομιάς. Με ρίζες στην ιστορία και σχολαστικά καλλιεργημένο με τα χρόνια, λειτουργεί ως πολιτιστικό καταφύγιο μέσα στο πολυσύχναστο αστικό τοπίο. Καθώς οι επισκέπτες ελίσσονται στα μονοπάτια του, αντιμετωπίζουν μια βαθιά αίσθηση χωροχρονικής μετατόπισης, ένα ταξίδι στην ηρεμία που ξεπερνά τα γεωγραφικά και πολιτιστικά όρια. Ο Κήπος Τσαγιού συνεχίζει να αιχμαλωτίζει και να εμπνέει, προσκαλώντας όλους όσους εισέρχονται να γνωρίσουν τη διαρκή ομορφιά της παραδοσιακής ιαπωνικής αισθητικής.



3.2.2. Ιαπωνισμός στη Βικτωριανή Εποχή



Η βικτωριανή εποχή, μια εποχή που σημαδεύτηκε από την ταχεία εκβιομηχάνιση και την κοινωνική αλλαγή, γνώρισε επίσης μια βαθιά γοητεία με το εξωτικό και το ξένο. Σε αυτήν την περίοδο, η Δύση, ιδιαίτερα η Ευρώπη και η Βόρεια Αμερική, γνώρισαν μια πολιτιστική αναγέννηση μέσω του φαινομένου του Ιαπωνισμού. Αυτή η πολιτιστική ανταλλαγή βρήκε έκφραση με διάφορες μορφές, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας κήπων.

Η βικτωριανή εποχή εκτείνεται από τα μέσα του 19ου έως τις αρχές του 20ου αιώνα και την χαρακτηρίστηκε ένα αυξανόμενο ενδιαφέρον για πολιτισμούς πέρα από τα δυτικά σύνορα. Το άνοιγμα της Ιαπωνίας στη Δύση στα μέσα του 19ου αιώνα, μετά από αιώνες απομόνωσης, φούντωσε μια γοητεία για την ιαπωνική αισθητική. Οι κήποι της Japonisme εμφανίστηκαν ως μια απτή έκφραση αυτής της γοητείας, ενσωματώνοντας τη σύνθεση Ανατολής-Δύσης σε Βικτοριανά τοπία.



Κατά τη βικτωριανή εποχή, οι δυτικοί καλλιτέχνες, συμπεριλαμβανομένων των James Abbott, McNeill Whistler, Edgar Degas και Mary Cassatt, γοητεύτηκαν από την αισθητική των ιαπωνικών μοτίβων ξύλου, γνωστές ως ukiyo-e. Αυτοί οι καλλιτέχνες αγκάλιασαν τις ισοπεδωμένες προοπτικές, την ασυμμετρία και την έμφαση στη γραμμή και το χρώμα που χαρακτηρίζουν το ukiyo-e,

ενσωματώνοντας αυτά τα στοιχεία στα δικά τους έργα. Η επιρροή δεν περιορίστηκε στην απλή μίμηση, αλλά ώθησε την ανάπτυξη νέων καλλιτεχνικών κινημάτων που προσπάθησαν να συλλάβουν την αμεσότητα της καθημερινής ζωής.

Οι ιαπωνικοί κήποι στη βικτωριανή εποχή σκοπίμως απομακρύνθηκαν από τα επίσημα, συμμετρικά σχέδια που χαρακτηρίζουν τους παραδοσιακούς δυτικούς κήπους. Εμπνευσμένα

από την ιαπωνική αισθητική κήπου, αυτά τα τοπία αγκάλιασαν την ασυμμετρία και τον νατουραλισμό, καθώς υπήρξε μια συνειδητή προσπάθεια προσαρμογής ιαπωνικών στοιχείων ώστε να ταιριάζουν στο ευρύτερο βικτωριανό τοπίο.

Σε σύγκριση με τους ιαπωνικούς κήπους της Δύσης που δημιουργήθηκαν κατά την περίοδο του πρώιμου Ιαπωνισμού, στους κήπους της βικτωριανής εποχής υπήρξε μια πιο λεπτή ερμηνεία όσον αφορά τον συμβολισμό. Η τοποθέτηση βράχων, φυτών και υδάτινων στοιχείων άρχισε να αντικατοπτρίζει μια βαθύτατη εκτίμηση για τις φιλοσοφικές και πνευματικές διαστάσεις του ιαπωνικού σχεδιασμού κήπων. Ακανόνιστα μονοπάτια τυλίγονταν στους κήπους και προσεκτικά τακτοποιημένα στοιχεία συνυπήρχαν με φαινομενικά άγρια χαρακτηριστικά, δημιουργώντας μια οργανική, αρμονική ισορροπία που θυμίζει



ιαπωνικά τοπία. Το νερό, το ιερό στοιχείο στους ιαπωνικούς κήπους, έπαιξε κεντρικό ρόλο στο σχεδιασμό ιαπωνικών κήπων. Λίμνες, ρυάκια και καταρράκτες ενσωματώθηκαν στρατηγικά για να θυμίζουν τη γαλήνια ομορφιά των ιαπωνικών τοπίων. Γέφυρες ιαπωνικού



στιλ, συχνά με τοξωτά ή ζιγκ-ζαγκ μοτίβα, έγιναν εμβληματικές προσθήκες. Πέρα από τον λειτουργικό τους ρόλο, αυτές οι γέφυρες συμβόλιζαν το ταξίδι της ζωής και τις μεταβάσεις στη φύση. Η επιλογή φυτών των κήπων επιμελήθηκε για να αντικατοπτρίζει την ποικιλόμορφη χλωρίδα που βρίσκεται στην Ιαπωνία. Συμβολικές ρυθμίσεις, εμπνευσμένες από τις ιαπωνικές πολιτιστικές παραδόσεις, διαπότισαν τους κήπους με στρώματα νοήματος, ενθαρρύνοντας μια βαθύτερη σύνδεση με τη φύση. Η ενσωμάτωση αρχιτεκτονικών δομών εμπνευσμένων από την Ιαπωνία καθόρισε περαιτέρω τους κήπους. Τα σπιτάκια τσαγιού, με τα μινιμαλιστικά τους σχέδια και τους εσωτερικούς χώρους με τατάμι, έγιναν κομβικά σημεία πολιτιστικής ανταλλαγής και περισυλλογής. Παγόδες, φανάρια και πύλες torii διακοσμημένες με περίπλοκες λεπτομέρειες πρόσθεσαν μια αυθεντική πινελιά, ενσωματώνοντας τη λειτουργική κομψότητα που χαρακτηρίζει την ιαπωνική αρχιτεκτονική.

Η άνοδος των ιαπωνικών κήπων στη Δύση κατά τη διάρκεια της βικτωριανής εποχής είχε μια βαθιά και διαρκή επίδραση στη δυτική αισθητική και φιλοσοφία σχεδιασμού. Πέρα από τη

φυσική εκδήλωση αυτών των κήπων, η πολιτιστική ανταλλαγή διευκόλυνε μια ευρεία εκτίμηση για την ιαπωνική τέχνη. Δυτικοί καλλιτέχνες, αρχιτέκτονες και σχεδιαστές άντλησαν έμπνευση από την ιαπωνική αισθητική, ενσωματώνοντας στοιχεία του Japonisme σε διάφορες καλλιτεχνικές προσπάθειες. Οι ιαπωνικές εκτυπώσεις, τα υφάσματα, τα κεραμικά και τα βερνίκια έγιναν ιδιαίτερα περιζήτητα διακοσμητικά στοιχεία στα βικτωριανά σπίτια, αντανακλώντας μια στροφή στη γεύση προς την εξωτική ομορφιά και τον αντισυμβατικό σχεδιασμό.

Συνοψίζοντας, ενώ τα πρώτα χρόνια της πολιτιστικής ανταλλαγής είδαν μια πιο άμεση προσπάθεια μίμησης ιαπωνικών στοιχείων κήπου, η βικτωριανή εποχή σηματοδότησε μια ωρίμανση αυτής της αισθητικής εκτίμησης. Οι κήποι παρουσιάζουν μια πιο λεπτή συγχώνευση ιαπωνικών και δυτικών σχεδιαστικών φιλοσοφιών, αντανακλώντας μια βαθύτερη κατανόηση των πολιτιστικών και φιλοσοφικών υποστρωμάτων της ιαπωνικής τέχνης κήπου.

Παραδείγματα ιαπωνικών κήπων στη Δύση κατά την Βικτωριανή εποχή

Κατά τη βικτωριανή εποχή, η γοητεία με την ιαπωνική αισθητική και το κίνημα του ιαπωνισμού επηρέασαν τη δημιουργία αρκετών ιαπωνικών κήπων στη Δύση. Μερικοί αξιόλογοι ιαπωνικοί κήποι που δημιουργήθηκαν κατά τη βικτωριανή εποχή είναι οι εξής: **Newstead Abbey** (Νότινγκχαμ, Μεγάλη Βρετανία), **κήπος του Cowden** (Σκωτία, Μεγάλη Βρετανία), **Κήπος Albert Kahn** (Boulogne-Billancourt, Γαλλία) και ο **Ιαπωνικός κήπος στο πάρκο Clingendael** (Χάγη, Ολλανδία). Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι ενώ αυτοί οι κήποι επηρεάστηκαν από την ιαπωνική αισθητική κατά τη βικτωριανή εποχή, το επίπεδο αυθεντικότητας και τήρησης των παραδοσιακών ιαπωνικών αρχών σχεδιασμού κήπων μπορεί να ποικίλλει. Η βικτωριανή γοητεία άφησε ένα διαρκές σημάδι στα δυτικά τοπία και πολλοί από αυτούς τους κήπους συνεχίζουν να εκτιμώνται για την πολιτιστική και αισθητική τους σημασία.

α) Newstead Abbey

Ο ιαπωνικός κήπος στο Αβαείο Newstead διαμορφώθηκε μεταξύ 1899 και 1914 υπό την καθοδήγηση της Ethel Webb. Η Γουέμπ ανήκε σε μια ομάδα εύπορων γυναικών του Εδουαρδου που όχι μόνο ασχολούνταν αλλά και υπερασπίζονταν τον προοδευτικό σχεδιασμό κήπων και την τεχνογνωσία στον τομέα της κηπουρικής. Περισσότερο από μια απλή αντανάκλαση του



παγκόσμιου ταξιδιού, η ενασχόλησή τους με την κηπουρική χρησίμευσε ως εκδήλωση της γυναικείας ανεξαρτησίας. Μετά το θάνατο του πατέρα της το 1899, η Webb ανέλαβε τον έλεγχο του Newstead Abbey, αναλαμβάνοντας επίσημα την ιδιοκτησία το 1910. Ο πατέρας της είχε ξοδέψει μεγάλο μέρος του πλούτου του σε εξερευνητικές στην Αφρική



και την Άπω Ανατολή, συνδυάζοντας ταξίδια με κυνήγι μεγάλων θηραμάτων. Κατέγραψε τις περιπέτειές του για τη Βασιλική Γεωγραφική Εταιρεία, φέρνοντας πίσω τρόπαια νεκρών ζώων και περίφημες φιγούρες στο ΑΒαείο του Newstead. Κατά τη διάρκεια μιας αποστολής, ο Ντέιβιντ Λίβινγκστον, τον οποίο ο Γουέμπ είχε σώσει από την ασθένεια, πέρασε επτά μήνες στο Newstead Abbey, γράφοντας το δεύτερο βιβλίο του, «*The Zambesi and its Tributaries*».

Μετά το θάνατο του Γουέμπ, οι κόρες του εφάρμοσαν ένα σχολαστικό σχέδιο διαχείρισης περιουσίας, με στόχο την αποκατάσταση και τη διατήρηση του εδάφους. Η στρατηγική τους περιελάμβανε την πώληση γης και τη φύτευση δέντρων για να δημιουργήσουν έσοδα. Κεντρικό στοιχείο αυτού του σχεδίου ήταν ένα πρόγραμμα υδρολογικής βελτίωσης, που αντιμετώπιζε πολλές λίμνες, ρυάκια και αγωγούς. Αυτή η πρωτοβουλία διευκόλυνε



την αποστράγγιση γης για βοσκότοπους και δασικές εκτάσεις στο κάτω μέρος του εδάφους και, μεταξύ των δύο κύριων λιμνών, άνοιξε το δρόμο για τη δημιουργία ενός ιαπωνικού κήπου με κέντρο γύρω από λιμνούλες και καταρράκτες.

Ενώ η απόφαση για έναν ιαπωνικό κήπο μπορεί να ήταν μια οικογενειακή επιλογή, που αποδεικνύεται από την εισαγωγή ιαπωνικών οθονών από την Άπω Ανατολή, η Ethel Webb πιστώνεται ότι επέβλεπε τη δημιουργία του με σχολαστική προσοχή. Μεγάλο μέρος της

δουλειάς φαίνεται να έλαβε χώρα το 1910 όταν ανέλαβε την ιδιοκτησία του κτήματος, συμπίπτοντας με την Ιαπωνο-Βρετανική Έκθεση. Οι πληροφορίες για το σχέδιο του κήπου παρέμεναν ελάχιστες μέχρι που πρόσφατα ανακαλύφθηκαν λεπτομερείς σημειώσεις και σκίτσα στο χειρόγραφο της Ethel Webb στο επιστολόχαρτο του Newstead Abbey. Αυτά τα έγγραφα αποκαλύπτουν ότι ο κήπος ήταν σε μεγάλο βαθμό, και μερικές φορές κυριολεκτικά, διαμορφωμένος στο πρότυπο του Conder για τον σχεδιασμό κήπων στην Ιαπωνία.

Τα σκίτσα αντιγράφουν στενά και περιστασιακά τις οδηγίες και τις εικονογραφήσεις του Conder για κήπους σε λόφους, κηπουρική με νερό και έναν κήπο τσαγιού. Το θεμελιώδες σχέδιο περιλαμβάνει ένα παραδοσιακό ζεύγος του Master's Isle (Shujin-to) και του Guest's Isle (Kiakujin-to), εύκολα προσβάσιμο μέσω σκαλοπατιών και γεφυρών προς τις όχθες. Στην Ιαπωνία, το Master's Isle προοριζόταν συνήθως για τους ιδιοκτήτες του κήπου, αλλά δεν υπάρχουν στοιχεία που να υποδηλώνουν ότι αυτό ήταν μέρος του σχεδίου στο Newstead.

Κεντρικό στοιχείο στο σχεδιασμό του Ιαπωνικού αυτού Κήπου είναι τα γαλήνια υδάτινα χαρακτηριστικά του. Ένα ρυάκι σε σχήμα κολπίσκου, στολισμένο με διακοσμητικές γέφυρες και διάστικο από μικρά νησάκια, διασχίζει το τοπίο. Η ανακλαστική λιμνούλα, που καθρεφτίζει



το γύρω πράσινο, προσθέτει μια αίσθηση ηρεμίας. Αυτά τα υδάτινα στοιχεία, εμπνευσμένα από τον παραδοσιακό ιαπωνικό σχεδιασμό κήπου, δημιουργούν μια ρυθμική ροή που προκαλεί περισυλλογή. Η σκόπιμη επιλογή και διάταξη των φυτών συμβάλλει στην αυθεντικότητα του κήπου. Η είσοδος στον κήπο δίπλα στον καταρράκτη από τη λίμνη έδωσε πανοραμική άποψη της διάταξής του. Μονοπάτια τυλίγονται γύρω από τη λίμνη, περνώντας από μια σειρά από ιαπωνικά φυτά και δέντρα, όπως πεύκα, σφεντάμια, κρίνα και ίριδες,

πέτρινων φαναριών και περιστασιακών σημείων θέασης προς τον υπόλοιπο χώρο. Η συνολική διάταξη του ιαπωνικού κήπου πιστώθηκε σε έναν έμπειρο Ιάπωνα κηπουρό που έφερε για το σκοπό αυτό. Οι πέτρες, στρατηγικά τοποθετημένες για να προκαλούν φυσικούς σχηματισμούς, δίνουν μια αίσθηση αρμονίας και ισορροπίας στο τοπίο. Ένα αχυρένιο Tea House χτίστηκε με ένα



συνοδευτικό «ρουστίκ πηγάδι», σε ένα σύνολο σχεδιασμένο για το τελετουργικό της τελετής τσαγιού, αν και φαίνεται ότι δεν χρησιμοποιήθηκε διαφορετικά από τα καλοκαιρινά σπίτια



αλλού στο Newstead, ως μέρος για ξεκούραση και θέα στο τοπίο. Φιλοξενούσε έναν μεταλλικό κορμοράνο που αγοράστηκε από την Έκθεση του 1910. Καθώς οι επισκέπτες έβγαιναν από τον κήπο, ανέβαιναν τα σκαλιά στην άκρη του καταρράκτη προς τη λίμνη και την ιταλική πέργκολά της, τους δόθηκε μια εντυπωσιακή θέα των περιοχών που υψώνονται στο γοτθικό σπίτι. Όπως και σε άλλους χώρους αναψυχής της εποχής, ο ιαπωνικός κήπος αποτελούσε μέρος μιας διαδοχής κατηφορικών κήπων που διακρίνονται από λότεζες και εξοχικά σπίτια.



Τα αρχιτεκτονικά στοιχεία στον κήπο συνδυάζονται άψογα με το φυσικό περιβάλλον. Μια χαρακτηριστική κόκκινη ιαπωνική γέφυρα, που θυμίζει αυτά που συναντώνται στις κλασικές ιαπωνικές εκτυπώσεις, χρησιμεύει τόσο ως λειτουργικό πέρασμα όσο και ως οπτικό σημείο εστίασης.

Ένα σπίτι τσαγιού, αναπόσπαστο συστατικό του ιαπωνικού σχεδιασμού κήπου, προσφέρει έναν χώρο για πολιτιστικό στοχασμό, παρέχοντας μια αρμονική συγχώνευση ανατολικών και δυτικών αρχιτεκτονικών επιρροών.

Οι επισκέπτες του Κήπου στο Αβαείο Newstead ξεκινούν ένα ταξίδι με αισθήσεις, βιώνοντας μια βαθιά αίσθηση *depaysement*. Το προσεγμένο τοπίο, με τα αυθεντικά ιαπωνικά στοιχεία του, μεταφέρει άτομα από την αγγλική ύπαιθρο στους ήσυχους κήπους της Ιαπωνίας. Οι σκόπιμες σχεδιαστικές επιλογές και η στοχαστική ενσωμάτωση της παραδοσιακής ιαπωνικής αισθητικής δημιουργούν μια συναρπαστική εμπειρία που ενθαρρύνει έναν απολαυστικό αποπροσανατολισμό από το οικείο. Καθώς περπατά κανείς στα ελυσσόμενα μονοπάτια, η ρυθμική ροή του νερού, οι ζωντανές αποχρώσεις της εποχικής χλωρίδας και η αρμονική αλληλεπίδραση των αρχιτεκτονικών δομών προκαλούν μια γαλήνια ατμόσφαιρα. Η αντιπαράθεση του ρομαντισμού της βικτωριανής εποχής με τον ιαπωνικό μινιμαλισμό προκαλεί

στοχασμό και ενδοσκόπηση, επιτρέποντας στους επισκέπτες να ξεφύγουν στιγμιαία από τα συνηθισμένα και να βρουν παρηγοριά στην ομορφιά της ανατολίτικης αυτής κουλτούρας.

Συνολικά, ο κήπος του Newstead Abbey αποτελεί ζωντανή απόδειξη για τη διαρκή ελκυστικότητα της διαπολιτισμικής ανταλλαγής στο σχεδιασμό κήπων. Με τις ρίζες του στη βικτωριανή περίοδο του ιαπωνισμού, αυτός ο θύλακας μέσα στο ιστορικό κτήμα ξεπερνά τα χωροχρονικά όρια. Καθώς οι επισκέπτες διασχίζουν τα



μονοπάτια του, βυθίζονται σε ένα τοπίο που συγχωνεύει άψογα την Ανατολή και τη Δύση, προσφέροντας ένα καταφύγιο ηρεμίας και μια βαθιά αίσθηση *depaysement*. Ο Ιαπωνικός Κήπος αυτός χρησιμεύει όχι μόνο ως μια γραφική απόδειξη ιστορικών επιρροών αλλά και ως ένα σύγχρονο καταφύγιο, προσκαλώντας όλους όσους εισέρχονται να ζήσουν τη μαγεία της πολιτιστικής σύγκλισης ανάμεσα στη διαχρονική ομορφιά της φύσης.

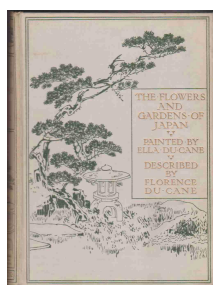
Β) Κήπος του Cowden



Ο ιαπωνικός κήπος στο κάστρο Cowden, στο Clackmannanshire, στις πλαγιές των Ochils, ήταν δημιουργία της Ella Christie (1867-1944) από μια πλούσια οικογένεια ιδιοκτήτρια ορυχείων. Ο πατέρας της, Τζον Κρίστι, τόνισε τις εκπαιδευτικές αρετές του ταξιδιού, οδηγώντας την Έλλα και την αδερφή της Άλις να επισκεφτούν βιομηχανικά έργα καθώς και μέρη ιστορικού ενδιαφέροντος στην Ευρώπη, και

επιμένοντας να μάθουν ξένες γλώσσες για ταξίδια στο εξωτερικό. Συνοδευόμενη από την υπηρέτριά της Humphries και οπλισμένη με μερικές ταξιδιωτικές συμβουλές από έναν φίλο στο War Office, η Έλλα Κρίστι ξεκίνησε για ένα χρόνο παραμονής στην Ιαπωνία το 1907, και κατέγραψε τις εντυπώσεις της στο ημερολόγιό της και στις επιστολές της στην αδερφή της. Η

Christie έμεινε στην παλιά αυτοκρατορική πρωτεύουσα του Κιότο τον Απρίλιο και στο Τόκιο



τον επόμενο μήνα, συναντώντας τις αδερφές Du Cane, Ella και Florence, εκεί για να συγκεντρώσει υλικό για το *The Flowers and Gardens of Japan* (1908), οι οποίες εμπλούτισαν τις γνώσεις της με ταξιδιωτικές συμβουλές.

Απογοητευμένη από τη «διαδικασία του «εξευρωπαϊσμού», επισκέφτηκε με ιαπωνικούς κήπους, τόσο παλιούς ναούς και νταϊμιό όσο και νέους σε παραδοσιακό στυλ. Την κέντρισε το ενδιαφέρον ο τρόπος με τον οποίο οι νέοι κήποι αντέγραφαν πιστά τους παλιούς και η ταχύτητα με την οποία αυτοί αναπτύσσονταν.

Ενώ βρισκόταν στην Ιαπωνία, η Κρίστι έγραψε στον **Josiah Conder** για συμβουλές σχετικά με το σχεδιασμό ενός κήπου στο σπίτι στο κάστρο Cowden. Την προειδοποίησε να μην χρησιμοποιεί κηπουρούς του Τόκιο, γιατί «στερούνται οργάνωσης και γνωριμίας με θέματα ξένων εξαγωγών».

Η λίμνη στο Cowden Christie που ήθελε να μεταμορφωθεί σε ιαπωνικό κήπο είχε φτιαχτεί από ένα ελώδες χωράφι. Ήταν σε απόσταση πάνω από μισό μίλι από το σπίτι, πολύ πέρα από άλλους κήπους, αλλά η ίδια η απομόνωση και το σκηνικό των δασών και των ομιχλωδών λόφων του έδιναν μια ρομαντική αύρα, την οποία ήθελε να ενισχύσει. Απασχόλησε τον Taki Honda, από το Royal School of Garden Design στη Ναγκόγια για να δημιουργήσει «έναν πραγματικό ιαπωνικό κήπο».

Μέρος της διάταξης σχεδιάστηκε σύμφωνα με τον λεγόμενο «αρχαίο κανόνα» των Imperial Palace Gardens, άλλα μέρη αντιγράφηκαν από το Landscape Gardening του Conder στην



Ιαπωνία. Όπως και στο Newstead Abbey, ένα



Master's Isle και το Guest's Isle δημιουργήθηκαν σύμφωνα με τις συμβάσεις της υδάτινης κηπουρικής. Η προσέγγιση χαρακτηρίστηκε από ένα φανάρι από γρανίτη των αρχών του 19ου αιώνα που εισήχθη από έναν έμπορο αντικών του Κιότο, ο οποίος παρείχε λεπτομερείς συμβουλές σχετικά με τη διατήρηση των βρύων. Ένα κόκκινο λακαρισμένο tori, η δομή του Σιντοϊσμού που μοιάζει με πέργκολα, εισήχθη σε τμήματα. Ένα ανάχωμα διαμορφώθηκε για να υποδηλώνει τις πλαγιές του Φούτζι-γιαμά. Ο τοπικός

ασβεστόλιθος διαμορφώθηκε σε δεκάδες συμβολικές πέτρες, τοποθετημένες προσεκτικά για να αρθρώσουν τον χώρο ως «ιερό». Τα φυτά επιλέχθηκαν με σκοπό την επιτυχή εγκατάστασή τους, έτσι τα ιθαγενή αειθαλή αναμίχθηκαν με εξωτικά, συμπεριλαμβανομένων κορεατικών πεύκων από σπόρους που συνέλεξε στα ταξίδια της, και υποκατάστατα που αναζητήθηκαν για τα ιαπωνικά φυτά, για παράδειγμα, το laburnum στη θέση της wisteria. Η θέα κόπηκε μέσα από ξύλα οξιάς για να αποκαλύψει τους γύρω λόφους και τους βαλτοτοπούς. Το όνομά του Sha-rak-uen, «τόπος ευχαρίστησης και απόλαυσης», ήταν γραμμένο στην είσοδο.

Ο κήπος τροποποιήθηκε με τα χρόνια, για την υπόλοιπη ζωή του Christie, προσελκύοντας πλήθος επισκεπτών, ντόπιους ευγενείς που ήθελαν να δοκιμάσουν το στυλ, διασημότητες του Εδιμβούργου και συναδέλφους του πλανήτη, συμπεριλαμβανομένων μικρών Ευρωπαίων αριστοκρατών. Απασχόλησε έναν Ιάπωνα σχεδιαστή Suzuki για περιστασιακές διαβουλεύσεις, ο οποίος έμεινε επίσης για μεγάλες περιόδους στο Λονδίνο για να δώσει συμβουλές για ιαπωνικά φυτά και κήπους σε όλη τη Βρετανία, ολοένα και περισσότερο στη δεκαετία του 1930



καθώς η μόδα για τους ιαπωνικούς κήπους στη Βρετανία εξασθενούσε και οι συνθήκες στην Ιαπωνία σήμαιναν ότι «οι κύριοι δεν ξοδεύουν χρήματα στους κήπους τους». Χρησιμοποίησε το βιβλίο του Conder στις συμβουλές του για τον Cowden, αλλά, όπως και με τη σύστασή του για τη γέφυρα ζιγκ-ζαγκ, το τροποποίησε με συμπληρωματικά ιστορικά και λογοτεχνικά

στοιχεία. Διαβεβαίωσε την Κρίστι ότι κατά τη γνώμη του, αλλά και των ενημερωμένων επισκεπτών, ο κήπος του Cowden ήταν ένα από τους καλύτερους του δυτικού κόσμου.

Ο Ιαπωνικός κήπος του Cowden προσφέρει στους επισκέπτες μια μοναδική ευκαιρία να βιώσουν την ευχάριστη αίσθηση αποπροσανατολισμού και πολιτιστικής μετατόπισης. Αυτό το συναρπαστικό ταξίδι ξετυλίγεται μέσα από προσεγμένα σχεδιαστικά στοιχεία που συνδυάζουν άψογα την ιαπωνική αισθητική με το σκωτσέζικο τοπίο. Καθώς οι επισκέπτες πλησιάζουν την είσοδο του κήπου στο Κάστρο Cowden, η συμβολική πύλη εισάγει τη μετάβαση από το οικείο περιβάλλον της



σκωτσέζικης υπαίθρου στο μαγευτικό βασίλειο της ιαπωνικής αισθητικής. Η πύλη Tori σηματοδοτεί την αρχή μιας μεταμορφωτικής εμπειρίας. Η πανύψηλη παρουσία του δημιουργεί ένα σωματικό και ψυχολογικό κατώφλι, προσκαλώντας τους επισκέπτες να μπουν σε ένα διαφορετικό πολιτιστικό τοπίο. Τα ελικοειδή μονοπάτια λειτουργούν ως αγωγοί για το ταξίδι του *depaysement*. Η ρυθμική ροή των μονοπατιών, που θυμίζει τον κήπο περιπάτου Katsura Rikyu στο Κιότο, ενθαρρύνει έναν στοχαστικό ρυθμό, επιτρέποντας στα άτομα να απομακρυνθούν από τον βιαστικό ρυθμό της καθημερινής ζωής.



Τα στρατηγικά τοποθετημένα υδάτινα στοιχεία συμβάλλουν σημαντικά στην αίσθηση της απόσβεσης. Μια γαλήνια λίμνη, που αντικατοπτρίζει τη γύρω χλωρίδα, γίνεται κομβικό σημείο για περισυλλογή. Η απαλή ροή του νερού, εμπνευσμένη από τον παραδοσιακό ιαπωνικό σχεδιασμό κήπου, δημιουργεί ένα

χαλαρωτικό ήχο στο προσκήνιο που μεταφέρει περαιτέρω τους επισκέπτες σε μια ήρεμη ψυχική κατάσταση.



Η σχολαστική επιλογή της χλωρίδας, ευθυγραμμισμένη με τις ιαπωνικές παραδόσεις κηπουρικής, παίζει καθοριστικό ρόλο στην πρόκληση αυτή. Τα άνθη κερασιάς, που συμβολίζουν την παροδική ομορφιά που γιορτάζεται στην ιαπωνική κουλτούρα, ανθίζουν την άνοιξη, ενώ οι φλογερές αποχρώσεις των ιαπωνικών σφενδάμων δημιουργούν μια ζωντανή ταπετσαρία το φθινόπωρο. Οι εποχικές

μεταβάσεις γίνονται καθηλωτικές εμπειρίες, ωθώντας τους επισκέπτες να εκτιμήσουν τη διαρκώς μεταβαλλόμενη ομορφιά που είναι τόσο οικεία όσο και ξένη.

Επιπλέον, η ενσωμάτωση παραδοσιακών ιαπωνικών αρχιτεκτονικών στοιχείων ενισχύει την αίσθηση του *depaysement* μέσα στον κήπο. Ένα προσεκτικά σχεδιασμένο τεϊοποτείο, φωλιασμένο ανάμεσα στο πράσινο, παρέχει έναν χώρο για πολιτιστική βύθιση. Ο μινιμαλιστικός σχεδιασμός του και το εσωτερικό χαλάκι τατάμι δημιουργούν έναν απρόσκοπτο

συνδυασμό σκωτσέζικου περιβάλλοντος και ιαπωνικής αισθητικής. Πέτρινα φανάρια και άλση μπαμπού διακρίνουν περαιτέρω το τοπίο, λειτουργώντας ως πολιτιστικά σημάινοντα που μεταφέρουν τους επισκέπτες σε ένα διαφορετικό γεωγραφικό και πολιτιστικό πλαίσιο. Ο σκόπιμος εξωραϊσμός, με ρυθμίσεις βράχων και προσεκτικά τοποθετημένες πέτρες καλυμμένες με βρύα, προσθέτει στρώματα συμβολισμού στον κήπο του Cowden. Αυτά τα στοιχεία, εμπνευσμένα από την παράδοση των ιαπωνικών βραχόκηπων, προκαλούν στοχασμό για το πέρασμα του χρόνου, τη μονιμότητα και την κυκλική φύση της ομορφιάς της φύσης.



Το περπάτημα στον Ιαπωνικό Κήπο στο Κάστρο Cowden δεν είναι απλώς ένα φυσικό ταξίδι, αλλά μια αισθητηριακή και πολιτιστική εξερεύνηση που οδηγεί σε *depaysement*. Οι σκόπιμες σχεδιαστικές επιλογές, τα πολιτιστικά σημάινοντα και τα καθηλωτικά στοιχεία δημιουργούν ένα αρμονικό μείγμα ιαπωνικής αισθητικής μέσα στο σκωτσέζικο τοπίο. Ο κήπος του Cowden προσκαλεί όλους όσους μπαίνουν να περιπλανηθούν, να προβληματιστούν και να χαθούν στην ομορφιά αυτού του διαπολιτισμικού καταφυγίου.

γ) Κήπος Albert Kahn

Μέσα στα μαγευτικά όρια των κήπων του Albert Kahn στη Boulogne-Billancourt της Γαλλίας, ο Ιαπωνικός Κήπος αναδύεται ως μια ήρεμη απόδειξη της συγχώνευσης της ανατολίτικης γαλήνης και της ανδρείας του δυτικού τοπίου.



Οι ρίζες των Κήπων του Άλμπερτ Καν εντοπίζονται στις αρχές του 20ου αιώνα, όταν ο Άλμπερτ Καν, ο αξιότιμος Γάλλος τραπεζίτης και φιλάνθρωπος, οραματίστηκε ένα μεγαλειώδες έργο για να περιλάβει διάφορα παγκόσμια τοπία. Εμπνευσμένος από τα ταξίδια

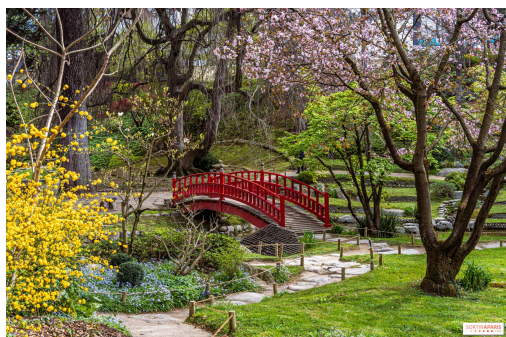
του και τον βαθύ θαυμασμό για την ιαπωνική αισθητική, ο Καν συμπεριέλαβε τον Ιαπωνικό Κήπο ως μία από τις θεματικές ενότητες στη φιλόδοξη προσπάθειά του.

Ζώντας στη Boulogne-sur-Seine από το 1892, ο Albert Kahn πέρασε 30 χρόνια αποκτώντας αγροτεμάχια κοντά στη βίλα του. Έτσι, συνέταξε μια ιδιοκτησία 4,2 εκταρίων, όπου αρκετοί τύποι κήπων βρίσκονται ο ένας δίπλα στον άλλο σύμφωνα με την αρχή του γραφικού πάρκου τοπίου που θεωρεί ο τοπιογράφος Edouard André. Η οργάνωση του ιστότοπου ξεκίνησε από τον Achille Duchêne, έναν τοπιογράφο υψηλής



κοινωνίας, ο οποίος είχε δημιουργήσει ένα νέο είδος, τον μικτό κήπο (συνδυασμός κλασικής κανονικότητας και αγγλικού κήπου). Μαζί με τον επικεφαλής κηπουρό του, ο Kahn συμμετείχε ενεργά στη δημιουργία και τη συντήρηση του πάρκου του. Δύο σκηνές είχαν προσωπική απήχηση: la forêt vosgienne (το δάσος των Βοσγίων), ένας φόρος τιμής στη φύση της νιότης του και το levillage japonais (το ιαπωνικό χωριό), μια ωδή σε μια από τις αγαπημένες του χώρες. Το πρώτο μέρος του κήπου, που δημιουργήθηκε το 1897, ήταν το ιαπωνικό χωριό.

Κατασκευασμένος στις αρχές της δεκαετίας του 1920, ο Ιαπωνικός Κήπος υλοποιήθηκε σε μια περίοδο που η Ιαπωνία αιχμαλώτισε τη δυτική φαντασία με την τέχνη, τον πολιτισμό και τα φυσικά τοπία της. Ο στόχος του Kahn δεν ήταν μια απλή αναπαραγωγή, αλλά μια λεπτή



ενθουλάκωση της ουσίας των ιαπωνικών κήπων, συνδυάζοντας την αυθεντικότητα με μια εκλεπτυσμένη κατανόηση της γαλλικής καλλιτεχνικής εκτίμησης, καθώς είχε και μια ελαφριά τάση εξωραϊσμού που βρέθηκε σε πολλά από τα γειτονικά ακίνητα. Ο E. Rothschild δημιούργησε έναν ιαπωνικό κήπο στο πάρκο του κάστρου του στη Boulogne. Ο Πρόεδρος της Περιφερειακής Εταιρείας Οπωροκηπευτικών είχε έναν κήπο με τριανταφυλλίες, ένα έλος, έναν χειμερινό κήπο και ένα δάσος με κωνοφόρα. Ακριβώς δίπλα βρισκόταν ο κήπος Hersent, με αγγλικά και ιαπωνικά τμήματα καθώς και μια δασική σκηνή με αλεπούδες. Ο κήπος

του κάστρου του στη



ήταν ένας χώρος κοινωνικοποίησης, ανταλλαγής ιδεών καθώς και επιρροής σε άλλους και ήταν εδώ όπου ο Albert Kahn προσκάλεσε προσωπικότητες από το δίκτυό του για να ευαισθητοποιήσει σχετικά με τις ουμανιστικές του ιδέες. Ο Kahn δέχθηκε τους καλεσμένους του σε αυτόν, οργάνωσε προβολές των εικόνων από το έργο του ντοκιμαντέρ The Archives de la Planète από τους χειριστές κάμερας του και, πιο περιστασιακά, συναυλίες στο θερμοκήπιο.



Η πρόσβαση γίνεται μέσω του αγγλικού κήπου μέσω μιας ξύλινης στοάς με διπλή πόρτα. Στην άλλη πλευρά του χωριού, μια πιο ρουστίκ στοά άνοιγε προς το ιερό. Μια πενταόροφη ξύλινη παγόδα, εμπνευσμένη από βουδιστικές παγόδες στην Ιαπωνία, άνοιξε στον κήπο, αλλά χάθηκε από φωτιά το 1953. Ακριβώς δίπλα σε αυτόν τον πύργο, δύο ιαπωνικά σπίτια από ξύλο και ρυζόχαρτο, έκαναν δυνατή την έκθεση λουλουδιών σε ιαπωνική κεραμική ή να στέγαζε μικρές δεξιώσεις, όπως τελετές τσαγιού. Το ιερό, παρόλα αυτά, δεν υπάρχει πλέον σήμερα. Προοριζόταν να αντιπροσωπεύει ιερούς τόπους στην Ιαπωνία και η πρόσβαση γινόταν μέσω δύο πυλών Tori. Η κόκκινη λακαρισμένη γέφυρα, που αντιγράφει τη διάσημη γέφυρα Nikko σε μικρότερη κλίμακα συνδυάστηκε με μια σπάνια παγόδα σε σχήμα βέλους, εμπνευσμένη από τον ναό Rinno-ji και μια μινιατούρα της πρόσοψης από ο περίφημος ναός Kiyomizu deira στο Κιότο. Αρκετά κατεστραμμένο, αυτό το μέρος του κήπου μετατράπηκε σε έναν σύγχρονο ιαπωνικό κήπο, φόρος τιμής στη ζωή και το έργο του Albert Kahn, που δημιουργήθηκε τη δεκαετία του 1990 από τον καλλιτέχνη τοπίου Fumiaki Takano (1943-2021).



Το καθοριστικό χαρακτηριστικό του Ιαπωνικού Κήπου Albert Kahn έγκειται στην εξαιρετική χρήση των στοιχείων του νερού. Ένα μαιανδρικό ρέμα στολισμένο με στρατηγικά τοποθετημένα βράχια δημιουργεί μια αρμονική ροή, συμβολίζοντας το ρυθμικό πέρασμα του χρόνου. Οι λίμνες, που θυμίζουν παραδοσιακές λίμνες κοι, εισάγουν την ηρεμία, προσκαλώντας τους επισκέπτες να

αναλογιστούν την αλληλεπίδραση μεταξύ νερού και φύσης. Επιπλέον, γέφυρες και μονοπάτια ενσωματώνονται άψογα στο σχεδιασμό του κήπου, καθοδηγώντας τους επισκέπτες στις διάφορες πτυχές του. Τοξωτές γέφυρες, που θυμίζουν ιαπωνικές ξύλινες κατασκευές,



προσφέρουν πλεονεκτήματα για την εκτίμηση της ομορφιάς του κήπου. Μονοπάτια, επενδεδυμένα με βότσαλα και πέτρες, ενθαρρύνουν έναν στοχαστικό ρυθμό κατά την εξερεύνηση. Κατόπιν, άνθη κερασιάς, αζαλέες και ιαπωνικοί σφένδαμοι σχηματίζουν έναν ζωντανό καμβά που μεταμορφώνεται με

τις εποχές. Η σκόπιμη χρήση της εγγενούς ιαπωνικής χλωρίδας τιμά την αυθεντικότητα και εξασφαλίζει μια δυναμική οπτική εμπειρία σε όλες τις μεταβαλλόμενες εποχές.

Αναπόσπαστο μέρος των ιαπωνικών κήπων, ο αναφερόμενος κήπος περιλαμβάνει ένα παραδοσιακό τεϊοποιείο και ένα περίπτερο. Αυτές οι κατασκευές, με τον μινιμαλιστικό σχεδιασμό και τα αυθεντικά υλικά τους, παρέχουν στοχαστικούς χώρους στους επισκέπτες για να βυθιστούν στις πολιτιστικές αποχρώσεις της ιαπωνικής τελετής τσαγιού ή απλά να απολαύσουν στιγμές ήρεμης σκέψης.



Οι πέτρες είναι στρατηγικά τοποθετημένες σε όλο τον κήπο, καθεμία από τις οποίες έχει συμβολική σημασία. Από προσεκτικά τοποθετημένες πέτρες που υπαγορεύουν το ρυθμό του περπατήματος έως μεγαλύτερες πέτρες που χρησιμεύουν ως σημεία εστίασης, αυτά τα στοιχεία ενσωματώνουν την ιαπωνική φιλοσοφία της δημιουργίας ενός ζωντανού τοπίου όπου η φύση και η τέχνη συνενώνονται. Ο κήπος επίσης λειτουργεί ως πολιτιστικό σταυροδρόμι, γεφυρώνοντας τη γαλλική εκτίμηση για την τέχνη και την ομορφιά με την κομψότητα των ιαπωνικών παραδόσεων εξωραϊσμού. Αντικατοπτρίζει όχι μόνο την προσωπική γοητεία του Καν για την Ιαπωνία αλλά και μια ευρύτερη πολιτιστική ανταλλαγή μεταξύ Ανατολής και Δύσης στις αρχές του 20ου αιώνα.

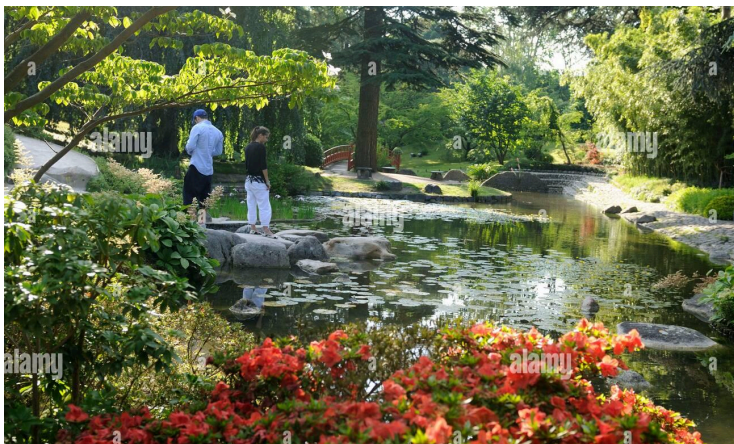


Ο Ιαπωνικός Κήπος του Albert Kahn προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία στους επισκέπτες να βυθιστούν σε μια αίσθηση εκτός των οικείων στοιχείων του ή και να μεταφερθούν σε



διαφορετικό περιβάλλον. Ο κήπος είναι σχολαστικά σχεδιασμένος για να αποτυπώσει την ουσία του παραδοσιακού ιαπωνικού τοπίου. Η αυθεντικότητα των στοιχείων, από προσεκτικά τοποθετημένους βράχους και πέτρινα φανάρια μέχρι τη συγκεκριμένη επιλογή της αυτοφυούς χλωρίδας, μεταφέρει αμέσως τους επισκέπτες στα αισθητικά και πολιτιστικά τοπία της Ιαπωνίας. Τα παραδοσιακά τεϊοποτεία και τα περίπτερα εντός του κήπου συμβάλλουν σημαντικά στην εμπειρία αυτή. Αυτά τα αρχιτεκτονικά στοιχεία προκαλούν τη γαλήνη και τη

λειτουργικότητα που ενυπάρχουν στον ιαπωνικό σχεδιασμό. Οι επισκέπτες βρίσκονται σε χώρους που συνδυάζονται άψογα με το φυσικό περιβάλλον, δημιουργώντας μια αίσθηση απόσπασης από τα τυπικά δυτικά αρχιτεκτονικά πρότυπα.

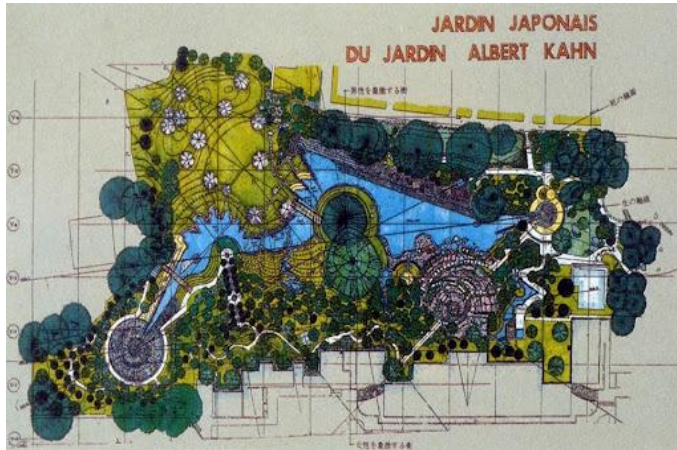


Το νερό επίσης παίζει καθοριστικό ρόλο στον ιαπωνικό σχεδιασμό κήπων και οι λίμνες και τα ρυάκια μέσα στον κήπο δεν αποτελούν εξαίρεση. Η ρυθμική ροή του νερού, οι ανακλαστικές λιμνούλες και οι προσεκτικά τοποθετημένες γέφυρες και η γενικότερη απομάκρυνση από τη φασαρία της καθημερινής ζωής

προκαλεί την αίσθηση της μεταφοράς σε μια ήρεμη όαση, εντείνοντας την εμπειρία *depaysement*.

Η στρατηγική τοποθέτηση των πετρών στον κήπο, ακολουθώντας τις παραδοσιακές ιαπωνικές αρχές, προσθέτει ένα στρώμα συμβολισμού και καλλιτεχνικής έκφρασης. Κάθε πέτρα λέει μια ιστορία, δημιουργώντας μια οπτική αφήγηση που μπορεί να είναι άγνωστη στους δυτικούς παρατηρητές. Αυτή η σκόπιμη ρύθμιση διεγείρει την περιέργεια και παρακινεί τους επισκέπτες να ασχοληθούν με τον κήπο με τρόπο που υπερβαίνει το συνηθισμένο πολιτιστικό τους πλαίσιο.

Ο κήπος του Albert Kahn υφίσταται διακριτές εποχιακές μεταμορφώσεις, αντανακλώντας τη διαρκώς μεταβαλλόμενη ομορφιά της φύσης. Τα άνθη της κερασιάς την άνοιξη, το ζωντανό φύλλωμα το φθινόπωρο και τα γαλήνια χιονισμένα τοπία το χειμώνα συμβάλλουν σε μια δυναμική και καθηλωτική εμπειρία. Οι επισκέπτες μπορεί να αισθάνονται σαν να έχουν περάσει σε διαφορετικές στιγμές στο χρόνο, ενισχύοντας περαιτέρω την αίσθηση ότι βρίσκονται σε ένα άγνωστο, αλλά συναρπαστικό περιβάλλον.



Ουσιαστικά, ο ιαπωνικός κήπος του Albert Kahn, γίνεται ένα καταφύγιο *depaysement*, μεταφέροντας τους επισκέπτες σε ένα βασίλειο όπου η συγχώνευση της φύσης, του πολιτισμού και του design δημιουργεί μια υπερβατική εμπειρία. Μέσω της σχολαστικής προσοχής στην αυθεντικότητα και του προσεγμένου σχεδιασμού, ο κήπος

χρησιμεύει ως πύλη σε ένα διαφορετικό πολιτιστικό και αισθητικό βασίλειο, προσφέροντας μια βαθιά αίσθηση μετατόπισης από το οικείο και μια πρόσκληση να εξερευνήσει κανείς την ομορφιά των ιαπωνικών τοπίων σε ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο.

δ) Ιαπωνικός κήπος στο πάρκο Clingendael



Ο Ιαπωνικός Κήπος στο Clingendael στη Χάγη της Ολλανδίας, κατασκευάστηκε σύμφωνα με τις επικρατούσες θεωρίες για τον ιαπωνικό κήπο της εποχής. Μια τυπική μανιεριστική ταξινόμηση έγινε γνωστή στη Δύση από τα έργα του Josiah Conder δανειζόμενος υποτροφία από τον Kinkichiro Honda. Μαζί με τον ειδικό στον κήπο Keijiro Ozawa, οι δύο Ιάπωνες έκαναν πράξη τη θεωρία

στην Ιαπωνο-Βρετανική Έκθεση που πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο το 1910, όπου συνέλαβαν δύο κήπους. Τα έργα επιβλέπονταν από την Ιαπωνική Πρεσβεία, προσαρμόζοντας με

συγκεκριμένους τρόπους στην ευρωπαϊκή μόδα. Ο κήπος υποστηρίχθηκε επίσης από την Ιαπωνική Πρεσβεία, αλλά ίσως μόνο με μια δωρεά τοπογραφικών σχεδίων.

Ο ιαπωνικός κήπος αυτός κατασκευάστηκε το 1915. Από τα πρώτα χρόνια, υπάρχει μια αποτύπωση του σχεδιασμού της φύτευσης με τη μορφή αριθμημένης λίστας φυτών με



συνοδευτική φωτοτυπία ενός σχεδίου, τώρα βαριά κατεστραμμένο. Η έρευνα πρέπει να έχει προετοιμαστεί από τον Theo Dinn, διαχειριστή του Clingendael από το 1905 έως το 1920, δείχνοντας την αρχική διάταξη. Αν και ο κήπος στο Clingendael έχει περίπου το μισό μέγεθος, στην ιδέα μοιάζει με τον Κήπο της Ειρήνης στο Λονδίνο.

Στο Clingendael, υπάρχει ένα νησί, γέφυρες διαφόρων σχεδίων και πολλά κτίρια και χαμηλούς λόφους κατά μήκος του, όλα σαν το London Peace Garden. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένες σημαντικές διαφορές: τα τολμηρά υψώματα και οι εξέχουσες πέτρινες ομάδες του Λονδίνου λείπουν στη Χάγη.

Το πιο εντυπωσιακό όμως είναι η ισχυρή χωροταξική διάταξη του κήπου Clingendael. Μπαίνοντας στην αρχική είσοδο, βλέπει κανείς το κύριο περίπτερο. Βρίσκεται στο τέλος της μεγαλύτερης και κεντρικής οπτικής γραμμής σε όλο το μήκος της λιμνούλας με στροφές. Στο πίσω μέρος του

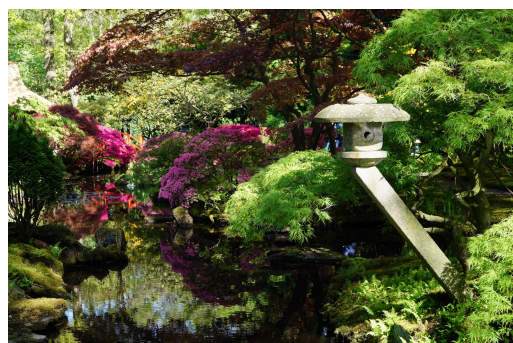


κήπου, αιχμαλωτίζει με ευκολία το φως αργά το απόγευμα. Το περίπτερο στέκεται ανάμεσα στα διχαλωτά κλαδιά, σε στενές τάφρους που διασχίζονται από δύο κόκκινες γέφυρες που συνδέονται με την κύρια διαδρομή που διασχίζει τον κήπο. Οι γέφυρες πλαισιώνουν το περίπτερο και στις δύο πλευρές σε μια σπασμένη συμμετρία. Εντυπωσιακή είναι μια διπλή σειρά από πυκνοφυτεμένες βελανιδιές που ευθυγραμμίζουν την ευθεία διαδρομή, ξεκινώντας ακριβώς μετά την πύλη εισόδου. Κατά μήκος της διαδρομής προς το περίπτερο, διάφορα αξιοθέατα πάνω από το τοπίο του κήπου συνθέτονται μέσα από τις βελανιδιές και όλα μαζί



λειτουργούν σχεδόν όπως η προσέγγιση σε μια εξοχική κατοικία σε έναν αγγλικό κήπο τοπίου, αν και φυσικά η κλίμακα και η αίσθηση είναι εντελώς διαφορετικές. Η ξαφνική και άμεση θέα στο περίπτερο δεν είναι μια πολύ ιαπωνική σχεδιαστική λύση, όπου μια τέτοια θέα θα ήταν μάλλον κρυφή και θα μπορούσε να επιτευχθεί μόνο μετά από πολλές στροφές. Επίσης η ισχυρή ακολουθία στο σχεδιασμό της προσέγγισης δείχνει ένα μοντέλο Ευρωπαϊκής σχεδίασης. Συνολικά, η χωρική οργάνωση του κήπου είναι συμπαγής και άρτια.

Η έρευνα δεν είναι ακόμη οριστική, αλλά είναι εξίσου πιθανό ότι η διπλή σειρά από βελανιδιές υπήρχε ήδη το 1915. Μαζί με την αρχική πύλη εισόδου και τις κόκκινες γέφυρες, δημιουργεί αποτελεσματικά μια ευφάνταστη μινι προσέγγιση του Nikko. Ο δρόμος προς το Nikko στην Ιαπωνία είναι γεμάτος με αιωνόβια δέντρα σε ένα σκηνικό με βρύα που μοιάζει με το Clingendael σε σχετικές αναλογίες και αίσθηση. Οι κόκκινες γέφυρες πιθανότατα εισήχθησαν από την Ιαπωνία, όπως και πολλά κτίρια κήπου, όπως μια κληματαριά, μια πύλη και διάφορα πέτρινα αντικείμενα. Πράγματι, δεδομένης της βαλτώδους φύσης του Clingendael, με μόνο λεπτή θαλάσσια άμμο στο βαθύτερο υπέδαφος, κανένας λόφος κήπου δεν θα μπορούσε να κατασκευαστεί ψηλότερα από αυτόν στα στενά όρια του κήπου. Σειρές από ξύλινα μανταλάκια τοποθετήθηκαν για να οριοθετήσουν την περιοχή, και με ιαπωνικό τρόπο, ίριδες και, σε άλλα σημεία, σειρές από σκαλοπάτια παρεμβαίνουν και προσθέτουν ενδιαφέρον στις καμπύλες γραμμές της άκρης της λίμνης.



Στην ίδια την Ιαπωνία, το χρυσάνθεμο χρησιμοποιήθηκε συνήθως στο σχεδιασμό κήπων και στις διακοσμητικές τέχνες της περιόδου. Ήταν το αγαπημένο σύμβολο ενός σεβαστού αυτοκράτορα Meiji που ηγήθηκε της χώρας καθώς προχωρούσε σε μια βιομηχανοποιημένη κοινωνία βασισμένη στα δυτικά μοντέλα. Στο Clingendael, βρέθηκαν χρυσάνθεμα σε



ένα περίγραμμα που βλέπει προς το κύριο περίπτερο και δύο πέτρινα φανάρια από την Ιαπωνία, τα οποία σχεδιάστηκαν για να μιμούνται το σχήμα του χρυσάνθεμου. Η παλιά έρευνα φυτών δίνει πολλά επιπλέον είδη φυτών: Aster, Solidago, Senecio, Ligularia και Rudbeckia. Κρίνοι-τιγρεις φυτεύτηκαν στα αριστερά μιας σειράς σκαλοπατιών που οδηγούσαν στο μικρό ιερό, ακριβώς όπως σε μια μικρή πύλη κήπου σε έναν από τους πίνακες της Ella Du Cane. Η Wisteria φυτεύτηκε για να αναπτυχθεί σε μια κατασκευή πέργκολας που προεξείχε πάνω από το νερό της λίμνης. Είναι εμπνευσμένο από τις πέργκολες Wisteria του ναού Kameido, στο Τόκιο. Στο πάρκο επίσης, υπάρχει μια συλλογή από νούφαρα στη λίμνη, η οποία είναι επίσης γνωστή από άλλους κήπους japonaiserie.

Η επίσκεψη στον Ιαπωνικό Κήπο του Clingendael είναι ένα συναρπαστικό ταξίδι που μεταφέρει τους επισκέπτες σε ένα βασίλειο ηρεμίας και πολιτιστικού πλούτου. Αυτό το καταφύγιο ξεδιπλώνεται καθώς κάποιος βαδίζει στο σχολαστικά σχεδιασμένο τοπίο. Ο κήπος αντιπροσωπεύει ένα αρμονικό μείγμα παραδοσιακής ιαπωνικής αισθητικής και γαλήνιο ευρωπαϊκό περιβάλλον. Κάθε στοιχείο, από προσεκτικά τοποθετημένες πέτρες μέχρι το καταπράσινο τοπίο, είναι προσεκτικά επιμελημένο για να θυμίζει την ουσία ενός παραδοσιακού ιαπωνικού κήπου. Η σκόπιμη χρήση των υδάτινων στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των ελικοειδών ρυακιών και των ανακλαστικών λιμνών, δημιουργεί ένα χαλαρωτικό ηχητικό τοπίο, καλώντας τους επισκέπτες να αποσυνδεθούν από τη φασαρία της καθημερινής ζωής και να αγκαλιάσουν τη γαλήνη της φύσης.



Καθώς οι επισκέπτες ελίσσονται στα μονοπάτια του κήπου, που πλαισιώνεται από επιμελημένη χλωρίδα και στολίζεται με παραδοσιακές ιαπωνικές γέφυρες, εκπληρώνεται το *depaysement*. Στοιχεία όπως η εμβληματική κόκκινη γέφυρα ή οι ακριβείς τοποθετημένες πέτρες, οδηγούν τους επισκέπτες σε ένα τοπίο που αισθάνεται τόσο οικείο όσο και ξένο. Η αντιπαράθεση αυτών των στοιχείων με το ευρωπαϊκό περιβάλλον δημιουργεί έναν μοναδικό χώρο όπου οι

επισκέπτες μπορούν να νιώσουν μια βαθιά αίσθηση μετατόπισης, ενισχύοντας τον στοχασμό και τη σύνδεση με ένα διαφορετικό πολιτιστικό πλαίσιο.

Η πολιτιστική ατμόσφαιρα του κήπου ενισχύεται από τα αρχιτεκτονικά του στοιχεία, εντείνοντας περαιτέρω την εμπειρία. Πιο συγκεκριμένα, το Tea House είναι ένα παραδοσιακό Chashitsu που μεταφέρει τους επισκέπτες στην καρδιά της ιαπωνικής κουλτούρας του τσαγιού. Η απλότητα του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού, με συρόμενες πόρτες και χαλίκια τατάμι, δημιουργεί μια ατμόσφαιρα γαλήνης και προσκαλεί τους συμμετέχοντες να συμμετάσχουν στην αρχαία τελετουργία της τελετής. Η αρχιτεκτονική αρμονία μεταξύ των παραδοσιακών ιαπωνικών στοιχείων και του γύρω ευρωπαϊκού τοπίου δημιουργεί έναν μοναδικό χώρο όπου οι επισκέπτες μπορούν να βιώσουν μια βαθιά αλλαγή στην πολιτιστική τους οπτική. Καθώς κάποιος ασχολείται με τα αρχιτεκτονικά στοιχεία, κάθε βήμα γίνεται ένα ταξίδι στο χρόνο και την παράδοση, παρέχοντας μια υπερβατική απόδραση από το οικείο περιβάλλον της Χάγης.



3.2.3. Μοντερνισμός

Οι ιαπωνικοί κήποι, με τα περίπλοκα σχέδια και τη βαθιά τους σύνδεση με τη φύση, είχαν ήδη αρχίσει να αιχμαλωτίζουν τη φαντασία των ατόμων σε διεθνές επίπεδο. Κατά τη διάρκεια του μοντερνιστικού κινήματος στη Δύση, που εκτείνεται περίπου από τα τέλη του 19ου έως τα μέσα του 20ού αιώνα, η συναρπαστική συγχώνευση της ιαπωνικής αισθητικής του κήπου και των δυτικών μοντερνιστικών αρχών εξελίσσεται με ραγδαίους ρυθμούς.

Η έννοια του «shizen», ή της φυσικότητας, έπαιξε καθοριστικό ρόλο στους ιαπωνικούς κήπους, δίνοντας έμφαση στην αρμονική ενσωμάτωση της ανθρώπινης δημιουργίας με το



φυσικό περιβάλλον. Κατά τη διάρκεια της μοντερνιστικής εποχής, μορφές όπως ο Frank Lloyd Wright, που θαύμαζε την ιαπωνική αρχιτεκτονική και σχεδιασμό, συνέβαλαν σημαντικά στην ενσωμάτωση των ιαπωνικών στοιχείων κήπου στα δυτικά τοπία. Η γοητεία του Wright με τις

ιαπωνικές αρχές, εμφανής σε έργα όπως οι κήποι του Imperial Hotel στο Τόκιο, λειτούργησε ως καταλύτης για την ενσωμάτωση των ιαπωνικών επιρροών στον αμερικανικό και ευρωπαϊκό σχεδιασμό κήπων.



Οι μοντερνιστικές αρχές, που χαρακτηρίζονται από ένα διάλειμμα από τα παραδοσιακά στυλ και την επιδίωξη λειτουργικών, καινοτόμων σχεδίων, βρήκαν ένα κοινό έδαφος με την ιαπωνική αισθητική του κήπου. Η χρήση καθαρών γραμμών, γεωμετρικών σχημάτων και η έμφαση στην αλληλεπίδραση φωτός και σκιάς έγιναν καθοριστικά χαρακτηριστικά των



μοντερνιστικών ιαπωνικών κήπων. Αυτή η ενοποίηση των μοντερνιστικών αρχών επέτρεψε έναν απρόσκοπτο συνδυασμό δυτικής καινοτομίας με ανατολική παράδοση. Επίσης, η

ανταλλαγή ιδεών μεταξύ δυτικών σχεδιαστών και Ιαπώνων αρχιτεκτόνων τοπίου εμπλούτισε περαιτέρω την εξέλιξη των ιαπωνικών κήπων στη Δύση. Οι συνεργατικές προσπάθειες κατέληξαν στη δημιουργία υβριδικών χώρων που διατήρησαν την ουσία των ιαπωνικών κήπων, ενώ προσαρμόστηκαν στα πολιτιστικά και περιβαλλοντικά πλαίσια των δυτικών χωρών.

Οι κήποι υπέστησαν σημαντικές μεταμορφώσεις μεταξύ της Βικτωριανής εποχής και του μοντερνισμού. Αυτές οι αλλαγές επηρεάστηκαν από τις μεταβαλλόμενες πολιτιστικές συμπεριφορές, τα καλλιτεχνικά κινήματα και τις εξελισσόμενες ερμηνείες της ιαπωνικής αισθητικής. Κατά τη Βικτωριανή εποχή, ο Ιαπωνισμός οφείλεται κυρίως στον εξωτισμό και μια



ρομαντική άποψη της Ανατολής. Οι κήποι συχνά σχεδιάζονταν ως γραφικά σκηνικά με έμφαση στη δημιουργία μιας εξιδανικευμένης, απόκοσμης ατμόσφαιρας. Τα ιαπωνικά στοιχεία ενσωματώθηκαν για να προκαλέσουν μια αίσθηση απόδρασης και φαντασίας. Αντιθέτως, κατά τη διάρκεια του μοντερνιστικού κινήματος, υπήρχε γνήσιο ενδιαφέρον για την κατανόηση και την υιοθέτηση των

ιαπωνικών αρχών σχεδιασμού, ξεπερνώντας τον απλό εξωτισμό. Η εστίαση έγινε σε μια βαθύτερη εκτίμηση για την αρμονία μεταξύ της φύσης και της ανθρώπινης παρέμβασης, οδηγώντας σε μια πιο αυθεντική ενσωμάτωση της ιαπωνικής αισθητικής.

Οι ιαπωνικοί κήποι της Βικτωριανής εποχής συχνά παρουσίαζαν ασύμμετρες διατάξεις, τεχνητούς βραχώδεις σχηματισμούς και προσεκτικά επιμελημένα εξωτικά φυτά. Η έμφαση δόθηκε στη δημιουργία μιας γραφικής σκηνής που μιμείται τον αντιληπτό μυστικισμό των ιαπωνικών τοπίων. Τα στοιχεία τακτοποιήθηκαν για την οπτική τους ελκυστικότητα αντί να τηρούν αυστηρά τις παραδοσιακές ιαπωνικές αρχές σχεδιασμού. Αντίθετα, οι μοντερνιστικοί ιαπωνικοί κήποι στη Δύση υιοθέτησαν μια πιο πειθαρχημένη και σκόπιμη προσέγγιση. Οι αρχές του σχεδιασμού επηρεάστηκαν από ιαπωνικές έννοιες «shizen» (φυσικότητα) και «kanso» (απλότητα). Οι καθαρές γραμμές, οι



μινιμαλιστικές ρυθμίσεις και η έμφαση στη δημιουργία μιας ήρεμης, στοχαστικής ατμόσφαιρας έγιναν εξέχοντα χαρακτηριστικά.

Στη βικτωριανή εποχή, τα ιαπωνικά στοιχεία κήπου συχνά ενσωματώνονταν σε σχέδια μεγαλύτερων περιουσιών, αλλά η σύνδεση μεταξύ της αρχιτεκτονικής και του κήπου δεν ήταν πάντα απρόσκοπτη. Οι κήποι αντιμετωπίζονταν ως διακοσμητικά αξεσουάρ και όχι ως αναπόσπαστα μέρη της συνολικής αρχιτεκτονικής σύνθεσης. Οι μοντερνιστικοί ιαπωνικοί κήποι σχεδιάστηκαν με μεγαλύτερη έμφαση στην ενοποίηση της αρχιτεκτονικής και του τοπίου. Έγινε συνειδητή προσπάθεια να δημιουργηθεί μια αρμονική σχέση μεταξύ του δομημένου περιβάλλοντος και των φυσικών στοιχείων του κήπου, με σκοπό μια βαθύτερη κατανόηση της σύνδεσης του χώρου τόσο στην ιαπωνική όσο και στη μοντερνιστική φιλοσοφία σχεδιασμού.



Συνοπτικά, οι διαφορές στους ιαπωνικούς κήπους στη Δύση μεταξύ της βικτωριανής εποχής και της σύγχρονης εποχής αντικατοπτρίζουν μια μετάβαση από τον επιφανειακό εξωτισμό σε μια πιο αυθεντική και πολιτισμικά ενημερωμένη ενσωμάτωση της ιαπωνικής αισθητικής. Η εποχή του Μοντερνισμού γνώρισε μια στροφή προς μια βαθύτερη κατανόηση των ιαπωνικών αρχών σχεδιασμού, με αποτέλεσμα πιο σκόπιμες και αρμονικές συνθέσεις κήπου.

Παραδείγματα μοντέρνων ιαπωνικών κήπων στη Δύση

Η εποχή του Μοντερνισμού γνώρισε μια μεταμορφωτική περίοδο στον κόσμο του σχεδιασμού κήπων, όπου τα δυτικά τοπία άρχισαν να αγκαλιάζουν τη γαλήνη και την απλότητα που ενυπάρχουν στους παραδοσιακούς ιαπωνικούς κήπους. Μερικά τυπικά παραδείγματα ιαπωνικών κήπων στη Δύση κατά την εποχή του Μοντερνισμού είναι ο **Ιαπωνικός κήπος του Πόρτλαντ** (Πορτλαντ, ΗΠΑ), ο **Ιαπωνικός κήπος Χαντιγκτον** (Σαν Μαρίνο, Καλιφόρνια, ΗΠΑ), ο **Ιαπωνικός κήπος των Butchart Gardens** (Βικτόρια, Καναδάς) και ο **κήπος Kyoto του Holland Park** (Λονδίνο, Αγγλία). Οι εν λόγω κήποι στέκονται ως ζωντανές μαρτυρίες για την αρμονική συγχώνευση των φιλοσοφιών της Ανατολής και της Δύσης. Αυτά τα παραδείγματα

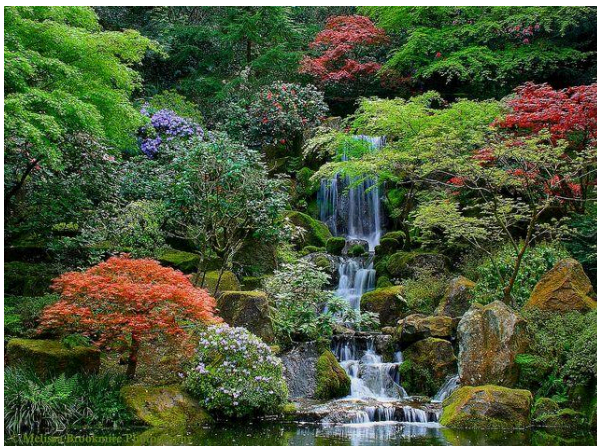
παρουσιάζουν την προσαρμοστικότητα των ιαπωνικών αρχών σχεδιασμού σε διαφορετικά τοπία, διατηρώντας παράλληλα μια αίσθηση γαλήνης και απλότητας. Καθώς αυτοί οι κήποι συνεχίζουν να μαγεύουν τους επισκέπτες με τη διαχρονική ομορφιά τους, υπογραμμίζουν τη διαρκή επίδραση του ιαπωνικού εξωραϊσμού της εποχής του Μοντερνισμού στις δυτικές κηπουρικές παραδόσεις.

α) Ιαπωνικός κήπος του Πόρτλαντ



Ο Ιαπωνικός Κήπος του Πόρτλαντ αποτελεί έναν παραδοσιακό ιαπωνικό κήπο 12 στρεμμάτων, ο οποίος είναι ενσωματωμένος στο Πάρκο της Ουάσιγκτον στα Δυτικά προάστια του Πόρτλαντ, Όρεγκον, στις Ηνωμένες Πολιτείες. Δρα ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός, έχοντας ενοικιάσει τον χώρο από το δήμο από τις αρχές της δεκαετίας του '60. Ο Stephen D. Bloom κατέχει τη θέση του διευθυντή εκτελεστικού συμβούλου του Ιαπωνικού Κήπου του Πόρτλαντ από το 2005.

Το 1958, το Πόρτλαντ δημιούργησε μια σχέση αδελφής πόλης με το Σαπόρο της Ιαπωνίας, εμπνέοντας τοπικούς επιχειρηματίες και αξιωματούχους να ξεκινήσουν τη δημιουργία ενός

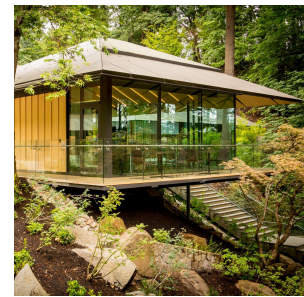


ιαπωνικού κήπου στο Πόρτλαντ. Στις 4 Ιουνίου 1962, το δημοτικό συμβούλιο σχημάτισε μια επιτροπή με στόχο την ίδρυση αυτού του κήπου εντός του πάρκου της Ουάσιγκτον. Ο κήπος εν τέλει, βρίσκεται σε μια δασωμένη πλαγιά στο πάρκο της Ουάσιγκτον και καταλαμβάνει την περιοχή που χρησιμοποιήθηκε προηγουμένως ως ζωολογικός κήπος του Πόρτλαντ μέχρι το 1959, πριν μεταφερθεί στη σημερινή του

τοποθεσία. Ο καθηγητής Takuma Tono από το Πανεπιστήμιο Γεωργίας του Τόκιο σχεδίασε τον κήπο, με την αφιέρωση και τον σχεδιασμό του να ξεκινά το 1963 και να ανοίγει στο κοινό το 1967. Η Ιαπωνική Εταιρεία Κήπων του Όρεγκον πραγματοποίησε την εναρκτήρια συνεδρίαση

του διοικητικού συμβουλίου της στις 15 Ιανουαρίου 1963, εκλέγοντας τον Φίλιπ Ένγκελχαρντ ως ο πρώτος της πρόεδρος. Ο Englehart διαδραμάτισε ενεργό ρόλο κατά τη διάρκεια της θητείας του, εξασφάλιζε υλικά για τους κήπους και ταξίδεψε στην Ιαπωνία για να αποκτήσει αυθεντικά κομμάτια.

Σε μια μελέτη του 2013 από το Journal of Japanese Gardening, ο κήπος αναγνωρίστηκε ως ο πιο εξαιρετικός δημόσιος ιαπωνικός κήπος στη Βόρεια Αμερική ανάμεσα σε πάνω από 300 που ερωτήθηκαν από ειδικούς. Ο πρώην πρεσβευτής της Ιαπωνίας στις ΗΠΑ, Nobuo Matsunaga, εξέφρασε το 1988 ότι ο κήπος ήταν ο «πιο όμορφος και αυθεντικός ιαπωνικός κήπος στον κόσμο εκτός Ιαπωνίας». Το 2017, το συμβούλιο του κήπου αποκάλυψε το έργο επέκτασης του, Cultural Crossing, ένα εγχείρημα 33,5 εκατομμυρίων δολαρίων που πρόσθεσε 3,4 στρέμματα στις εγκαταστάσεις. Αυτή η επέκταση εισήγαγε τρεις νέους χώρους κήπου και ένα Πολιτιστικό Χωριό, σχεδιασμένο από τον διάσημο αρχιτέκτονα Kenjo Kuma. Το σχέδιο φιλοξενεί το Jordan Schnitzer Japanese Arts Learning Center, το Garden House και το Umami Cafe. Ο νέος χώρος χρησιμεύει για ενισχυμένο εκπαιδευτικό και καλλιτεχνικό προγραμματισμό και φιλοξενεί την ετήσια εισροή 350.000 επισκεπτών στον κήπο. Συγκεκριμένα, η αυλή αυτή διαθέτει ένα τείχος κάστρου μήκους 56 μέτρων, που παραδοσιακά χτίστηκε από έναν Ιάπωνα μάστορα λιθοξόο 15ης γενιάς.

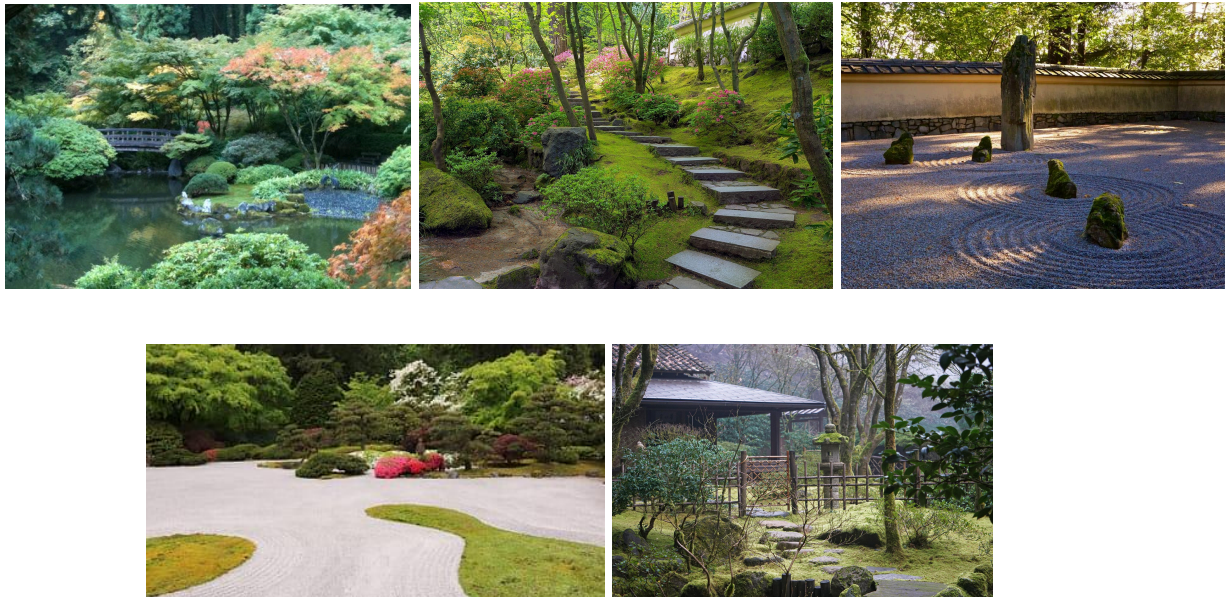


Ο Ιαπωνικός Κήπος του Portland περιλαμβάνει οκτώ επιμέρους κήπους και ένα πολιτιστικό χωριό.

1. Ο Κήπος **Strolling Pond** είναι ο μεγαλύτερος, περιλαμβάνοντας πολλαπλούς χώρους με έναν κολπίσκο που διασχίζεται από μια γέφυρα φεγγαριού, συνδέοντας πάνω και κάτω λίμνη. Η χαμηλότερη λίμνη φιλοξενεί πολλά ψάρια κοί και προσφέρει θέα στον επιβλητικό Heavenly Falls. Επιπλέον, υπάρχει ένα φανάρι παγόδας πέντε επιπέδων ηλικίας 100 ετών, δώρο από την αδελφή πόλη του Πόρτλαντ, Σαπόρο, με

διακοσμητικούς βράχους που σχηματίζουν το σχήμα του νησιού Hokkaidō και μια κόκκινη πέτρα για το Sapporo.

2. Ο **Φυσικός Κήπος** περιλαμβάνει λιμνούλες, καταρράκτες και ρυάκια, με δέντρα, θάμνους, φτέρες και βρύα να αναπτύσσονται στη φυσική τους κατάσταση.
3. Το **Sand and Stone Garden** παρουσιάζει ξεχωριστές διαβρωμένες πέτρες που αναδύονται από κυματισμένη άμμο, συμβολίζοντας τη ροή του νερού, χαρακτηριστικό στοιχείο των ιαπωνικών βραχοκήπων.
4. Ο **Επίπεδος Κήπος** είναι χαρακτηριστικός του κήπου της βίλας ενός daimyō (φεουδάρχης) και το περίπτερο του θυμίζει το αρχιτεκτονικό στυλ της περιόδου Kamakura. Η λευκή άμμος αντιπροσωπεύει το νερό και έρχεται σε έντονη αντίθεση με τους σφενδάμους, τα βρύα, τα αειθαλή δέντρα και τις αζαλέες.
5. Το **Tea Garden** διαθέτει δύο χώρους, ο καθένας αφιερωμένος στην ενίσχυση της τελετής τσαγιού: έναν εξωτερικό χώρο αναμονής και έναν εσωτερικό κήπο που περιβάλλει το αυθεντικό τείλοποτείο (chashitsu), που κατασκευάστηκε στην Ιαπωνία από την Kajima Construction Company και συναρμολογήθηκε επί τόπου το 1968.



Το 2017, η επέκταση Cultural Crossing πρόσθεσε τρεις νέους χώρους κήπου: τον Entry Garden, το Ellie M. Hill Bonsai Terrace και το Tsubo-Niwa.

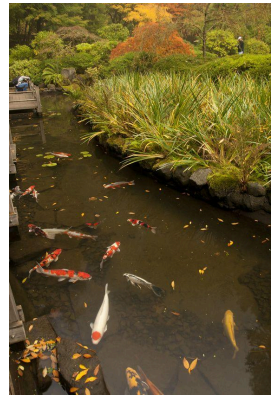
6. Το **Entry Garden** φιλοξενεί μια σειρά από καταρράκτες και λιμνούλες που καλωσορίζουν τους επισκέπτες. Ο κήπος συνεχίζει κατά μήκος μιας ζιγκ-ζαγκ

πεζοπορίας σε ένα πέτρινο μονοπάτι με αναβαθμίδες μέσα από πανυψηλα έλατα και κέδρους που αναπτύσσονται φυσικά κατά μήκος της πλαγιάς του λόφου.

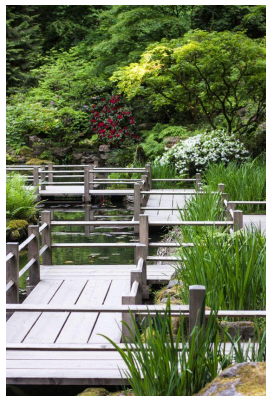
7. Το **Ellie M. Hill Bonsai Terrace** παρέχει έναν χώρο στον κήπο για να επιδείξει εποχιακά δείγματα μπονσαί. Ο κήπος συνεργάζεται με τοπικούς επαγγελματίες μπονσαί στο Πόρτλαντ και από όλη την περιοχή, δίνοντας στους επισκέπτες την ευκαιρία να δουν μια ποικιλία από παραδείγματα και τεχνικές μπονσαί.
8. Το **Tsubo-Niwa** είναι ένα σύγχρονο ιαπωνικό στιλ κήπου. Αυτός ο μικροσκοπικός κήπος "βινιέτας" ενσωματώνει τα βασικά στοιχεία ενός ιαπωνικού κήπου - πέτρα, νερό και φυτά - ενώ τοποθετεί τη φύση ως κεντρικό επίκεντρο του γύρω Πολιτιστικού Χωριού.
9. Το **Garden Pavilion** χτίστηκε το 1980 σε ιαπωνικό στιλ από ντόπιους κατασκευαστές: έχει κεραμοσκεπή, ξύλινες βεράντες και συρόμενες πόρτες Shōji. Είναι το κέντρο πολλών ιαπωνικών πολιτιστικών φεστιβάλ, εκθέσεων τέχνης και άλλων εκδηλώσεων. Η δυτική βεράντα βλέπει στον Flat Garden και η ανατολική βεράντα έχει θέα στο κέντρο του Πόρτλαντ και στο όρος Χουντ, που μοιάζει με το όρος Φούτζι. Δεκάδες πέτρινα φανάρια υπάρχουν σε όλο τον κήπο. Η κάτω είσοδος διαθέτει μια πύλη ναού 100 ετών, δώρο του 1976 της Ιαπωνικής Εταιρείας Προγόνων του Πόρτλαντ. Η πέτρα Igo προστέθηκε στον κήπο τον Ιούνιο του 1968 για να τιμήσει τη θητεία 1963-1964 του Philip Englehart, του πρώτου προέδρου της Ιαπωνικής Εταιρείας Κήπων του Όρεγκον.



Το αίσθημα του *depaysement* στον Ιαπωνικό Κήπο του Πόρτλαντ μοιάζει με τη μεταφορά σε έναν διαφορετικό κόσμο, ένα γαλήνιο βασίλειο όπου τα όρια μεταξύ της φύσης και της ανθρώπινης τέχνης θολώνουν αρμονικά. Κατά την είσοδο στον κήπο, το εντυπωσιακό *Strolling Pond Garden* αιχμαλωτίζει τις αισθήσεις με τα εκτεταμένα τοπία του, τις φιλόξενες γέφυρες και την απαλή ροή του νερού που συνδέει την επάνω και την κάτω λίμνη. Ο νατουραλιστικός σχεδιασμός του Φυσικού Κήπου τυλίγει τον επισκέπτη σε μια πλούσια ταπετσαρία από λιμνούλες, καταρράκτες και ελικοειδή ρυάκια, όπου δέντρα, θάμνοι και φτέρες αναπτύσσονται στην αδιατάρακτη κατάστασή τους, καλλιεργώντας μια βαθιά σύνδεση με την ατίθαση ομορφιά της



φύσης. Προχωρώντας στον κήπο με άμμο και πέτρα, η σχολαστική διάταξη των λίθων που αναδύονται από την άμμο προκαλεί μια ατμόσφαιρα διαλογισμού, ενθαρρύνοντας τον στοχασμό και μια αίσθηση ηρεμίας. Κάθε στοιχείο του κήπου, από τον Κήπο του Τσαγιού με τους αφιερωμένους χώρους για την τελετή του ιαπωνικού τσαγιού μέχρι το Ellie M. Hill Bonsai Terrace που παρουσιάζει εποχιακές εκθέσεις μπονσαί, συμβάλλει στη συνολική χωροχρονική μετατόπιση βυθίζοντας τους επισκέπτες στις ιαπωνικές πολιτιστικές και κηπευτικές παραδόσεις.



Η επέκταση του *Cultural Crossing* ενισχύει περαιτέρω την εμπειρία με τους τρεις νέους κήπους. Το *Entry Garden*, με τα καταρρακτώδη υδάτινα χαρακτηριστικά του, υποδέχεται τους επισκέπτες, οδηγώντας τους σε μονοπάτια ζιγκ-ζαγκ μέσα από πανύψηλα κωνοφόρα, δημιουργώντας ένα ταξίδι που μοιάζει δομημένο και φυσικό. Παράλληλα, το *Tsubo-Niwa* ενσωματώνει τα στοιχεία σε ένα αρμονικό μείγμα, ενσωματώνοντας την ουσία του *depaysement* συνδυάζοντας την παραδοσιακή και μοντέρνα αισθητική.

Συνολικά, ο κήπος αποσκοπεί να μεταδώσει μια αίσθηση γαλήνης, αρμονίας και ηρεμίας, ενσωματώνοντας τα βασικά στοιχεία της πέτρας, του νερού και των φυτών με ασύμμετρο σχεδιασμό που αντανακλά τη φύση σε εξιδανικευμένη μορφή. Οι αρχιτέκτονες σχεδιασμού ιαπωνικών κήπων προσδίδουν ιδιαίτερη σημασία στη σύνθεση της πέτρας, θεωρώντας την

καίρια για τη δημιουργία ενός ισορροπημένου κήπου. Επίσης, στον κήπο υπάρχουν διάφορα στοιχεία όπως παγόδες, πέτρινα φανάρια, λεκάνες νερού, κληματαριές και γέφυρες, όλα συνεργαζόμενα για να δημιουργήσουν έναν μαγευτικό και αυθεντικό ιαπωνικό κήπο. Με συνεχή αναφορά στην ανθρώπινη κλίμακα, ο κήπος παρέχει μια εναρμονισμένη εμπειρία όπου ο επισκέπτης αισθάνεται συνδεδεμένος με το περιβάλλον, ενώ η φύση αποτελεί πάντα το κεντρικό στοιχείο, προσφέροντας αίσθηση αρμονίας και αισθητικής ικανοποίησης.

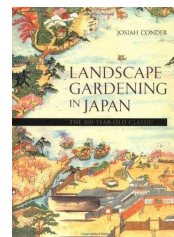
Β) Ιαπωνικός κήπος Χαντιγκτον



Ο Ιαπωνικός Κήπος Χάντινγκτον, φωλιασμένος μεταξύ της Βιβλιοθήκης, το Μουσείου Τέχνης και τους Βοτανικούς Κήπους του Χάντινγκτον στο Σαν Μαρίνο της Καλιφόρνια, είναι ένα σχολαστικά σχεδιασμένο καταφύγιο που αποπνέει κομψότητα και ηρεμία. Ο κήπος, εμπνευσμένος από τα παραδοσιακά ιαπωνικά τοπία, είναι ένα αριστοτεχνικό παράδειγμα ιαπωνικής τέχνης κήπου προσαρμοσμένο σε ένα δυτικό σκηνικό.

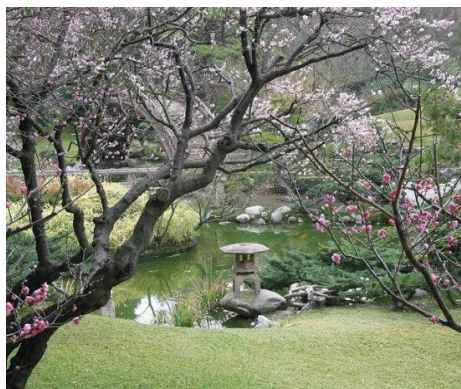


Ο δημιουργός του ιαπωνικού κήπου είναι ο μεγιστάνας των σιδηροδρόμων Henry Edward Huntington (1850-1927) που αγόρασε το κτήμα το 1903 και άρχισε να χτίζει στην περιοχή. Αυτό το έδαφος ανήκε στη νεοσύστατη πόλη του Αγίου Μαρίνου, που γειτνιάζει με την πόλη της Πασαντίνα. Το 1911, όταν το σπίτι ήταν σχεδόν τελειωμένο και έτοιμο να υποδεχτεί την οικογένειά του, ο Χάντινγκτον αποφάσισε να βελτιώσει μια μικρή κοιλάδα στα δυτικά του κτήματος και το μετατρέψε σε έναν ιαπωνικό κήπο. Η γνώση του Huntington για τους ιαπωνικούς κήπους προήλθε από δύο πηγές. Η πρώτη ήταν ο Ιαπωνικός Κήπος Τσαγιού της Μεσοχειμερινής Έκθεσης του 1894. Εκείνη την εποχή, αυτός με την οικογένεια



του διέμενε στο Σαν Φρανσίσκο και πιθανότατα γνώριζε τον κήπο στο πάρκο Golden Gate. Η άλλη πηγή είναι ένα βιβλίο με τίτλο «Κηπουρική Τοπίου στην Ιαπωνία» (Conder, 1893), το οποίο γράφτηκε από τον Άγγλο αρχιτέκτονα Josiah Conder, τον πρώτο δυτικό μελετητή της ιαπωνικής αρχιτεκτονικής.

Ο πρώτος επιμελητής των βοτανικών κήπων, William Hertrich (1988), οργάνωσε την κατασκευή του ιαπωνικού κήπου. Όταν επισκέφτηκε τον εμπορικό ιαπωνικό κήπο της οικογένειας Marsh στην Pasadena, ενημερώθηκε από τον Victor Marsh ότι ολόκληρο το ακίνητο επρόκειτο να τεθεί προς πώληση. Έτσι, ο Χάντινγκτον έφερε στο ακίνητο, μαζί με όλες τις εγκαταστάσεις, τα κτίρια, τις επισκευές και τα εξαρτήματά της. Έτσι, ο Hertrich μπόρεσε να ολοκληρώσει την ίδρυση του κήπου σε ένα εκπληκτικό τρίμηνο και ήταν έτοιμος ακριβώς πριν



από την άφιξη της οικογένειας Huntington τον χειμώνα του 1912. Μετά την ίδρυση του κτήματος, ο Χέρτριχ συνέχισε να βελτιώνει τον κήπο προσθέτοντας νέο εξοπλισμό, όπως πέτρινα φανάρια, μινιατούρες παγόδες και πέτρινα είδωλα. Προσέλαβε επίσης έναν Ιάπωνα ξυλουργό, τον Kawai, που συνετέλεσε σημαντικό ρόλο στον κήπο. Η κατασκευή του ιαπωνικού κήπου συνεχίστηκε για αρκετό καιρό καθώς ολοένα και επεκτάθηκε και αναπτύχθηκε με πολλά υποθέματα. Δημιουργήθηκε ένα τείοποτείο, το οποίο αγοράστηκε από την Ιαπωνία και χτίστηκε με τον αυθεντικό ιαπωνικό τρόπο, δηλαδή «χωρίς τη χρήση καρφιών», όπως τόνιζαν τα έγγραφα στο Αρχείο Huntington.

Ο Χάντινγκτον έμεινε ικανοποιημένος με το έργο του Kawai και του ανέθεσε να κατασκευάσει κι άλλες κατασκευές για τον κήπο, όπως μία πύλη torii (παραδοσιακή ιαπωνική πύλη), μια γέφυρα φεγγαριού και ένα καμπαναριό, όλα με τον παραδοσιακό τρόπο της Ιαπωνίας. Με τις προσθήκες αυτές, ο κήπος ολοκληρώθηκε τελικά το 1968.



Με την είσοδό του στον κήπο, ο επισκέπτης αρχίζει να βομβαρδίζεται με διάφορες πτυχές που οι σχεδιαστές πίστευαν ότι αντιπροσωπεύουν την ιαπωνική κουλτούρα. Κερασιές με



εκκολαπτόμενα άνθη χαιρετούν τον θεατή καθώς εισέρχονται σε αυτόν. Μια ιαπωνική γέφυρα και μια λίμνη με ψάρια κοι συμπληρώνουν το σκηνικό καθώς διάφορα ασιατικά φυτά διακοσμούν τον κήπο, κατακλύζοντας τον επισκέπτη με την ομορφιά της περιοχής. Το μέρος επιχειρεί να δημιουργήσει έναν σύνδεσμο μεταξύ θεατή και κουλτούρας της Ιαπωνίας.

Η κύρια λιμνούλα, που περιβάλλεται από πλούσια βλάστηση και σχολαστικά περιποιημένα δέντρα, χρησιμεύει ως το επίκεντρο ενδιαφέροντος του κήπου. Η ρυθμική



τοποθέτηση των βράχων και η προσεκτική επιλογή των φυτικών ειδών συμβάλλουν στη συνολική ισορροπία και αρμονία του. Πέτρινα φανάρια τοποθετημένα σε στρατηγική θέση σε όλο το τοπίο προκαλούν μια αίσθηση παραδοσιακής ιαπωνικής αισθητικής, προσθέτοντας τόσο πρακτικά όσο και συμβολικά στοιχεία στο σχέδιο.



Η διάταξη του κήπου ακολουθεί τις κλασικές αρχές, με ελικοειδή μονοπάτια που οδηγούν τους επισκέπτες σε διάφορες θεματικές περιοχές. Ο Κήπος Ζεν, με το σχολαστικά χτενισμένο χαλίκι του και τις ακριβείς τοποθετημένες πέτρες, παρέχει έναν χώρο για περισυλλογή και διαλογισμό. Η συλλογή Bonsai παρουσιάζει προσεκτικά καλλιεργημένα μικροσκοπικά

δέντρα, αναδεικνύοντας την τέχνη και την υπομονή που ενυπάρχουν στην καλλιέργεια μπονσαί.

Επίσης, βασικό χαρακτηριστικό είναι το ιστορικό ιαπωνικό σπίτι, το οποίο μεταφέρθηκε από το κτήμα της ηθοποιού Amy DuPont τη δεκαετία του 1960. Αυτό το αρχιτεκτονικό κόσμημα ενσωματώνεται άψογα με το γύρω τοπίο, θολώνοντας τα όρια μεταξύ των κτισμένων κατασκευών και της φύσης. Το τείλοποτείο μέσα στον κήπο ενισχύει τη σύνδεση με την

ιαπωνική κουλτούρα του τσαγιού, προσφέροντας χώρο για οικεία συνάντηση και παραδοσιακές τελετές τσαγιού.

Ενώ ο κήπος μπορεί να φαίνεται ότι είναι αντιπροσωπευτικός της Ιαπωνίας με την πρώτη ματιά, μια πιο προσεκτική εξέταση αποκαλύπτει ορισμένες βασικές αντιφάσεις που υφίστανται στην έκθεση. Αντί να παραμένει πιστός στην καταγωγή του έθνους, αποτελείται από μια ποικιλία φυτών και εικόνων που επικρατούν σε όλη την Ασία και όχι μόνο αποκλειστικά για το



νησιωτικό έθνος. Όσον αφορά τη χλωρίδα, αυτά τα φυτά χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: υβριδικά και ξένα. Φυτά όπως το ιαπωνικό σφενδάμι θεωρούνται υβριδικά καθώς μπορούν να βρεθούν όχι μόνο στην Ιαπωνία αλλά και στην Κορέα και την Κίνα. Η βλάστηση όπως η κινεζική χιονόμπαλα θεωρείται ξένη, καθώς δεν βρίσκεται φυσικά στην Ιαπωνία, η οποία σε αυτή την περίπτωση είναι εγγενής στην Κίνα. Αυτά τα ιδιοποιημένα φυτά σημειώνουν μια υποσυνείδητη ανάμειξη ασιατικών πολιτισμών, επιχειρώντας να προβάλλουν μια παγκόσμια ομοιογένεια στην περιοχή για να δημιουργήσουν μια μικρογραφία της Ασίας.



Ο κήπος συνεχίζει να προωθεί την έννοια της ομοιογενούς ασιατικής ταυτότητας μέσω μιας συνεχούς χρήσης αγαλμάτων. Βουδιστικά αγάλματα μπορούν να βρεθούν διάσπαρτα σε όλο τον κήπο χωρίς ετικέτες ή πληροφορίες για τα κομμάτια. Αποτυγχάνοντας να παράσχει δεδομένα

σχετικά με τη σχέση μεταξύ αυτών των αγαλμάτων και της Ιαπωνίας, ο κήπος συνεχίζει να καταδεικνύει τη σχετικότητα των ασιατικών πολιτισμών. Αντί να αντιπροσωπεύουν συγκεκριμένες πτυχές του ιαπωνικού πολιτισμού, τα αγάλματα γίνονται παραδείγματα αναπαράστασης του εξωτισμού της Ιαπωνίας και μιας κοινής κουλτούρας όλης της Ασίας. Αυτά τα αγάλματα είναι πιθανό να συμπεριλήφθηκαν από



τον σχεδιαστή επειδή η εμφάνισή τους είναι σαφώς ασιατική και, επομένως, ταιριάζουν με την προκατειλημμένη ιδέα μιας φανταστικής Ιαπωνίας.

Η εμπειρία του «depaysement» στον κήπο περιλαμβάνει το να βυθιστεί κανείς στη μοναδική ατμόσφαιρα και την αισθητική που μεταφέρει τους επισκέπτες σε ένα διαφορετικό πολιτιστικό και φυσικό τοπίο. Καθώς μπαίνει κανείς στον κήπο, προκαλείται αμέσως μια αίσθηση γαλήνης και περισυλλογής. Η ρυθμική ροή της κύριας λίμνης, που περιβάλλεται από προσεκτικά επιμελημένη βλάστηση και περίτεχνα τοποθετημένους βράχους, δημιουργεί ένα γραφικό σκηνικό που αισθάνεται απομακρυσμένο από την καθημερινότητα. Περιπλανώμενοι στα ελικοειδή μονοπάτια που ελίσσονται μέσα από διάφορες θεματικές περιοχές, οι επισκέπτες συναντούν τον Κήπο Zen, έναν χώρο μινιμαλιστικής ομορφιάς με το χτενισμένο χαλί και τις ακριβείς πέτρες. Η Συλλογή Bonsai, με τα σχολαστικά καλλιεργημένα μικροσκοπικά δέντρα της, συμβάλλει στο depaysement, επιδεικνύοντας την τέχνη και την υπομονή που ενυπάρχουν στην ιαπωνική καλλιέργεια μπονσάι. Τα προσεκτικά περιποιημένα δέντρα μεταφέρουν τους επισκέπτες σε έναν κόσμο όπου ο χρόνος φαίνεται να επιβραδύνεται, καλλιεργώντας μια βαθιά εκτίμηση για τη λεπτή ισορροπία μεταξύ φύσης και ανθρώπινης παρέμβασης.



Η συνολική ατμόσφαιρα του ιαπωνικού κήπου Huntington αντικατοπτρίζει ένα αρμονικό μείγμα ιαπωνικών αρχών σχεδιασμού και προσαρμοστικότητας στο κλίμα της Νότιας Καλιφόρνιας. Λειτουργεί ως απόδειξη της διαρκούς ομορφιάς του ιαπωνικού σχεδιασμού κήπων, προσελκύοντας τους επισκέπτες με μια γαλήνια και στοχαστική εμπειρία. Η προσεκτικά σχεδιασμένη ατμόσφαιρα, σε συνδυασμό με τη σχολαστική προσοχή στη λεπτομέρεια, προσκαλεί τους επισκέπτες να μπουν σε έναν διαφορετικό κόσμο - έναν κόσμο όπου η φύση, η αρχιτεκτονική και ο πολιτισμός συγκλίνουν σε μια μαγευτική επίδειξη depaysement. Ο κήπος στέκεται ως πολιτιστικός θησαυρός, γεφυρώνοντας την ανατολική και τη δυτική αισθητική σε μια γραφική επίδειξη εκλεπτυσμένης τέχνης και τεχνογνωσίας στον τομέα της κηπουρικής.

γ) Ιαπωνικός κήπος των Butchart Gardens

Το Butchart Gardens ιδρύθηκε το 1904 στο νησί Βανκούβερ (Χερσόνησος Saanich) στη Βρετανική Κολομβία του Καναδά από ένα διεθνούς φήμης ζεύγος βιομηχάνων, τον Robert Butchart και Jennie Butchart. Αρχικά λειτούργησαν ένα ανοιχτό ορυχείο ασβεστόλιθου για



βιομηχανικούς σκοπούς, αλλά, μετά την εγκατάλειψη του ορυχείου, εργάστηκαν μαζί με τεράστια αφοσίωση, ειλικρίνεια και εφευρετικότητα για να μετατρέψουν το εγκαταλελειμμένο ορυχείο σε έναν εντυπωσιακό κήπο που μιμείται μόνο τις πραγματικότητες σε ένα ευχάριστο όνειρο. Προσέλαβαν αρκετούς διάσημους σχεδιαστές τοπίου και αρχιτέκτονες κήπων για να τους βοηθήσουν να σχεδιάσουν και να επεκτείνουν το ταπεινό ξεκίνημά τους σε έναν παγκόσμιας κλάσης βοτανικό κήπο από την αρχή.



Με την πάροδο του χρόνου, άλλαξαν τον ελάχιστο γνωστό ορυχείο τους σε έναν διεθνώς διάσημο βοτανικό κήπο που ονομαζόταν ευρέως **Sunken Garden**. Ο κήπος μετονομάστηκε στο εξής σε **Butchart Garden** για να τιμήσει το εμπνευσμένο έργο του ζευγαριού στη σχολαστική μηχανική ενός δημιουργικού περιβάλλοντος και ενός κλασικού

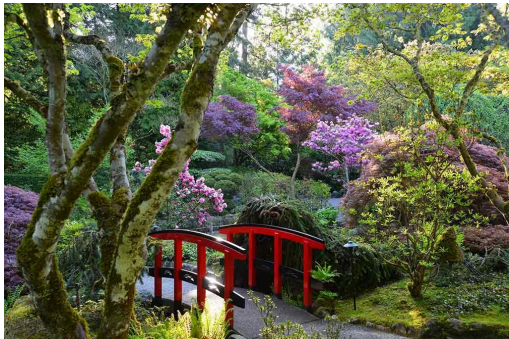
βοτανικού κήπου από μια μολυσμένη βιομηχανική περιοχή στις αρχές του 20ου αιώνα, όταν ο περιβαλλοντικός ακτιβισμός δεν ήταν τόσο γνωστός και ευρέως εκτιμημένος. Με απλά λόγια, το ζευγάρι ήταν πρωτοπόροι στην υιοθέτηση των αρχών της οικοκοινωνιολογίας για την στενή ενοποίηση της οικονομίας και της οικολογίας.

Ο κήπος έχει διαφορετικούς ομόκεντρους χλοοτάπητες εντός της κύριας πανεπιστημιούπολης, διακοσμημένος με ευρύ φάσμα πολύχρωμων λουλουδιών και φυλλωμάτων, πολυάριθμα άλση



και διακοσμητικά λιβάδια διάσπαρτα με βότανα, θάμνους και δέντρα που εισήχθησαν από όλο τον πλανήτη, όπως ο Μεσογειακός Κήπος, ο Κήπος των Τριαντάφυλλων, τον Ιταλικό Κήπο, τον Ιαπωνικό Κήπο, το Παιδικό Περίπτερο, το Rose Carousel, το περίφημο σιντριβάνι Ross και πολλά έργα τέχνης από όλο τον κόσμο. Περιλαμβάνει μοναδική συλλογή από τοπικά και εξωτικά διακοσμητικά, βότανα, θάμνους και δέντρα και πολλά θεματικά πάρκα ή κήπους μέσα στην έκταση των 55 στρεμμάτων του. Αυτός ο λουλουδένιος παράδεισος είναι ένα σπάνιο παράδειγμα ευφυούς φύσης του ανθρώπινου μυαλού που

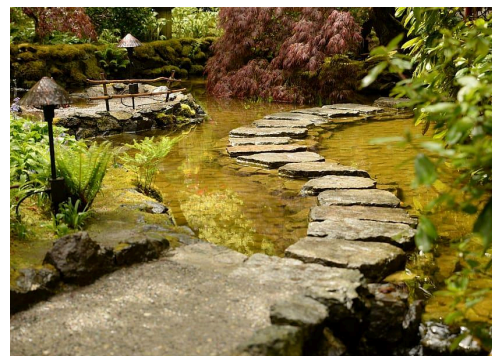
μετατρέπει ένα εγκαταλελειμμένο ορυχείο σε βοτανικούς κήπους παγκόσμιας κλάσης που επισκέπτονται και εκτιμούν χιλιάδες ντόπιοι και διεθνείς τουρίστες κάθε χρόνο σε όλο τον κόσμο.



Ο Ιαπωνικός Κήπος ήταν ο πρώτος κήπος που δημιουργήθηκε στο ακίνητο. Συνδέει στεριά με θάλασσα μέσω του όρμου Butchart, που βρίσκεται στην είσοδο Saanich. Κάποτε, οι Butcharts ταξίδεψαν πολύ στην Ιαπωνία που συγκέντρωσαν ιδέες και αγόρασαν αγάλματα για τον υφιστάμενο Ιαπωνικό Κήπο. Πολλές από τις ανθισμένες κερασιές στο

Benvenuto, τον δρόμο που οδηγεί στην πύλη εισόδου, είναι από την Ιαπωνία και χρονολογούνται από τη δεκαετία του 1930.

Σε όλο τον ιαπωνικό κήπο κυριαρχούν τρία στοιχεία, τα οποία με τη σειρά τους φέρουν αλληγορικό ρόλο ως προς την τοποθέτησή τους και το σχεδιασμό τους: βράχοι, νερό και φυτά. Οι κάθετοι βράχοι αντιπροσωπεύουν τα βουνά, ενώ οι οριζόντιοι βράχοι συμβολίζουν τα νησιά. Οι ωκεανοί και τα ποτάμια αντιπροσωπεύονται από άμμο και χαλίκι. Το νερό είναι



ένα επιπλέον ουσιαστικό στοιχείο που αντιπροσωπεύει τους ωκεανούς και τα θεμελιώδη

στοιχεία της ζωής. Τα φυτά δεν προσφέρουν μόνο ομορφιά και χρώμα, αλλά τα δέντρα επιλέγονται για τη μορφή και τα φθινοπωρινά τους χρώματα. Το βρύο χρησιμοποιείται για να



προκαλέσει την εμφάνιση ενός αρχαίου κήπου. Τέλος, οι τοξωτές γέφυρες είναι κατασκευασμένες από φυσικά υλικά όπως ξύλο, κορμούς και πέτρα. Συμβολίζουν τα μονοπάτια προς την αθανασία και τον παράδεισο. Οι απλοί φράχτες είναι συχνά κατασκευασμένοι από μπαμπού ή ξύλο και ενισχύονται αισθητικά από φανάρια που φωτίζουν το δρόμο.

Το φαινόμενο του *depaysement* γίνεται αντιληπτό στον εν λόγω κήπο όταν ο επισκέπτης εξερευνεί τον καθηλωτικό σχεδιασμό ενός αυθεντικού ιαπωνικού κήπου πλοηγώντας τη σκόπιμη διάταξή του και ακολουθώντας τα ελικοειδή μονοπάτια που τον διασχίζουν, μέσω όμορφων τοξωτών γεφυρών, καταλήγοντας σε διάφορες θεματικές περιοχές. Καθώς περνάει κάποιος μέσα από αυτό το προσεκτικά σχεδιασμένο περιβάλλον, μεταφέρεται σε διαφορετικά



φυσικά και πολιτιστικά περιβάλλοντα μέσα του και βυθίζεται στη σκόπιμη διάταξη των στοιχείων που αντικατοπτρίζουν τις παραδοσιακές ιαπωνικές αρχές σχεδιασμού, επιτρέποντας στη σύνθεση του κήπου να ξεδιπλωθεί σαν μια μαγευτική ιστορία φύσης και τέχνης.

Ο επισκέπτης επίσης ανακαλύπτει την ήρεμη γοητεία των υδάτινων στοιχείων που είναι εγγενής στον ιαπωνικό σχεδιασμό κήπου. Αυτή η εμπειρία όχι μόνο παρέχει μια αίσθηση γαλήνης και ηρεμίας, αλλά και συνδέει την παραδοσιακή ιαπωνική προσέγγιση για την ενσωμάτωση στοιχείων νερού για περισυλλογή. Η ρυθμική ροή και οι ανακλαστικές επιφάνειες του νερού συμβάλλουν στη συνολική αρμονία, προσκαλώντας την συμμετοχή σε ένα αισθητηριακό ταξίδι που ξεπερνά το συνηθισμένο και προωθεί μια βαθιά σύνδεση με το περιβάλλον.

δ) Κήπος Kyoto του Holland Park



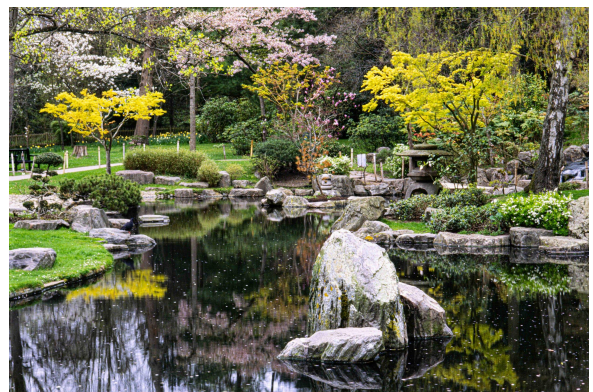
Το Holland Park είναι ένα πάρκο 22 εκταρίων στο δυτικό Λονδίνο, το οποίο βρίσκεται γύρω από τα ερείπια του Holland House. Το σπίτι, αρχικά γνωστό ως Cope Castle ήταν κάποτε ένα υπέροχο σπίτι που χρησίμευε ως το σπίτι διπλωματών και ισχυρών οικογενειών σε όλη την ιστορία του. Χτίστηκε το 1605, αλλά καταστράφηκε κατά τη διάρκεια του Blitz το 1940.

Οι χώροι αγοράστηκαν από το Συμβούλιο της Κομητείας του Λονδίνου το 1952 και σήμερα χρησιμεύουν ως ένα μεγάλο πάρκο, το οποίο περιλαμβάνει διάφορους κήπους, ένα υπαίθριο θέατρο, ένα καφέ, ένα εστιατόριο και διάφορες αθλητικές εγκαταστάσεις.

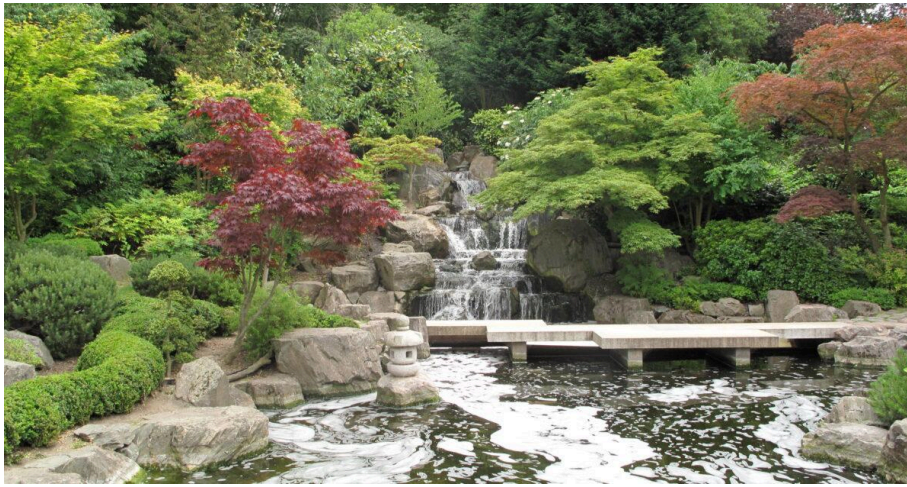
Οι ρίζες του Κήπου του Κιότο ανάγονται στις αρχές της δεκαετίας του 1990, όταν συλλήφθηκε ως σύμβολο πολιτιστικής ανταλλαγής μεταξύ Λονδίνου και Κιότο. Σχεδιασμένος από τον Ιάπωνα ειδικό στον κήπο Yasuo Kitayama και κατασκευασμένος από μια ομάδα ειδικευμένων Ιαπώνων τεχνιτών, ο κήπος άνοιξε επίσημα το 1991. Η δημιουργία του ήταν μια συλλογική προσπάθεια, μια απτή έκφραση καλής θέλησης μεταξύ δύο πόλεων που χωρίζονται από χιλιάδες



μίλια. Από την ίδρυσή του, ο Κήπος του Κιότο έχει γίνει ένα αξιαγάπητο ορόσημο, προσφέροντας ανάπαυλα και προβληματισμό τόσο στους ντόπιους όσο και στους διεθνείς επισκέπτες. Είναι σχεδιασμένος στο στυλ «kaiyushiki», που μεταφράζεται σε «κήπος περιπάτου», και επικεντρώνεται γύρω από έναν υπέροχα κλιμακωτό καταρράκτη που καταλήγει σε μια ήρεμη, διακοσμητική λιμνούλα γεμάτη από ιθαγενείς ιαπωνικούς κυπρίνους Κοι. Σήμερα, ο κήπος του Κιότο είναι ένα δημοφιλές μέρος του Holland Park - αλλά δεν είναι ο μόνος ιαπωνικός κήπος σε αυτόν τον καταπράσινο χώρο. Τον Ιούλιο του 2012 άνοιξε επίσημα ο Μνημειακός



Κήπος της Φουκουσίμα. Τιμά την ευγνωμοσύνη του ιαπωνικού λαού προς τον Βρετανικό λαό για την υποστήριξή του μετά τις φυσικές καταστροφές που έπληξαν τον Μάρτιο του 2011.



Κεντρικό στοιχείο στη γοητεία του Kyoto Garden είναι ο προσεγγμένος σχεδιασμός του, που αποτυπώνει την ουσία των παραδοσιακών ιαπωνικών τοπίων. Η σκόπιμη διάταξη προσκαλεί τους

επισκέπτες να ξεκινήσουν ένα αισθητηριακό ταξίδι. Ελικοειδή μονοπάτια διασχίζουν τον κήπο, αποκαλύπτοντας προσεκτικά επιμελημένες σκηνές που αλλάζουν με τις εποχές. Η κεντρική λιμνούλα, στολισμένη με χαριτωμένα τοξωτές γέφυρες και σκαλοπατάκια, αντανακλά την ιαπωνική ευλάβεια για το νερό ως σύμβολο ζωής και αγνότητας. Κάθε στοιχείο, από την τοποθέτηση των λίθων μέχρι τη διάταξη των φυτών, τηρεί τις αρχές της ισορροπίας και της αρμονίας, δημιουργώντας μια καθηλωτική εμπειρία που μεταφέρει τους επισκέπτες στην καρδιά του Κιότο.

Ο κήπος του Κιότο είναι γεμάτος με στοιχεία που παραπέμπουν στο πνεύμα της Ιαπωνίας. Πανύψηλα ιαπωνικά δέντρα σφενδάμου, μπαμπού και θάμνοι αζαλέας συμβάλλουν στην πλούσια βλάστηση, δημιουργώντας μια ζωντανή ταπετσαρία που μεταμορφώνεται με την άμπωτη και τη ροή των εποχών. Παραδοσιακές κατασκευές, συμπεριλαμβανομένης μιας κλιμακωτής παγόδας και ενός τείοποτειού, σηματοδίνουν το τοπίο. Αυτά τα αρχιτεκτονικά πετράδια, διακοσμημένα με περίπλοκες λεπτομέρειες, χρησιμεύουν τόσο ως αισθητικά σημεία εστίασης όσο και ως αγγεία πολιτιστικής σημασίας. Επίσης, πέτρινα φανάρια και γλυπτά τοποθετημένα σε στρατηγική θέση σε όλο τον κήπο παρέχουν οπτικό ενδιαφέρον ενώ τηρούν τον ιαπωνικό συμβολισμό. Η παρουσία παγωνιών προσθέτει μια απροσδόκητη αλλά



αρμονική πινελιά, ενισχύοντας τη φυσική ατμόσφαιρα και συνδέοντας τον κήπο με το ευρύτερο οικοσύστημα. Ενσωματώνοντας τις αρχές του Ζεν, οι προσεκτικά τοποθετημένες πέτρες, τα σχέδια από χαλίκι και οι προσεκτικά τοποθετημένοι πάγκοι προσφέρουν στιγμές ηρεμίας. Αυτοί οι χώροι προσκαλούν τους επισκέπτες να αποσπαστούν από τον εξωτερικό κόσμο και να εμπλακούν σε μια βαθιά σύνδεση με τη φύση - χαρακτηριστικό γνώρισμα των παραδοσιακών ιαπωνικών κήπων.

Η ατόφια κατάσταση του κήπου αποτελεί απόδειξη της σχολαστικής φροντίδας που του αποδώθηκε. Οι ιαπωνικοί κήποι είναι γνωστοί για την προσοχή τους στη λεπτομέρεια και αυτός ο κήπος δεν αποτελεί εξαίρεση. Οι κηπουροί, ακολουθώντας παραδοσιακές πρακτικές, διασφαλίζουν ότι κάθε στοιχείο είναι σε αρμονία, διατηρώντας την αυθεντικότητα και την ομορφιά που οραματίζονται οι δημιουργοί του.

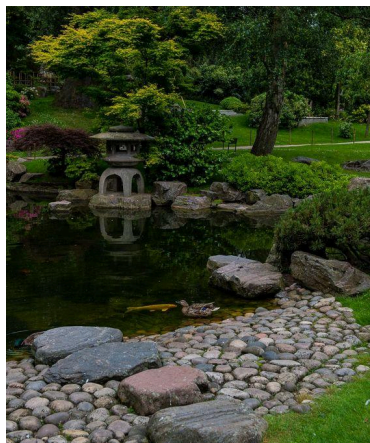


Η προσπέλαση στον Κήπο του Κιότο μοιάζει με μια πύλη που ξεπερνά το αστικό περιβάλλον του Holland Park. Η ατμόσφαιρα υφίσταται μια βαθιά μεταμόρφωση, μεταφέροντάς τους επισκέπτες σε διαφορετικό χώρο και χρόνο. Αρχικά, με την είσοδο στον κήπο, οι ήχοι του περιβάλλοντος της πόλης σταδιακά εξαφανίζονται, αντικαθίστανται από την καταπραϋντική συμφωνία της φύσης. Το απαλό θρόισμα των φύλλων, η μελωδική ροή του νερού από την κεντρική λιμνούλα και το περιστασιακό κάλεσμα εξωτικών πουλιών δημιουργούν ένα γαλήνιο ακουστικό τοπίο. Αυτή η απομάκρυνση από την αστική какоφωνία σηματοδοτεί αμέσως μια αλλαγή στο περιβάλλον, προκαλώντας μια αίσθηση γαλήνης και ηρεμίας.



Επειτα, ο σχολαστικός σχεδιασμός και η τήρηση των παραδοσιακών ιαπωνικών αρχών εξωραϊσμού γίνονται αμέσως εμφανείς. Οι επισκέπτες καλωσορίζονται από σχολαστικά τοποθετημένες πέτρες, χαριτωμένα τοξωτά γεφύρια και επιμελημένες σκηνές που μιμούνται την αισθητική των γαλήνιων κήπων του Κιότο. Η σκόπιμη τοποθέτηση ιαπωνικών σφενδάμων, μπαμπού και θάμνων αζαλέας ενισχύει την αυθεντικότητα, μεταφέροντας τους επισκέπτες στα τοπία της Ιαπωνίας. Η παρουσία συμβολικών δομών, όπως μια κλιμακωτή παγόδα και ένα

παραδοσιακό τεϊοποτείο, προσθέτει στρώματα πολιτιστικής σημασίας. Αυτά τα αρχιτεκτονικά στοιχεία, διακοσμημένα με περίπλοκες λεπτομέρειες, στέκονται ως σιωπηλοί αφηγητές της πλούσιας κληρονομιάς της Ιαπωνίας. Η ύπαρξή τους μέσα στον κήπο συμβάλλει σε ένα αίσθημα μετατόπισης, σαν να έχει διασχίσει ηπειρούς και χρονικές περιόδους για να βρεθεί στη μέση της ιαπωνικής παράδοσης.



Χώροι εμπνευσμένοι από το Ζεν μέσα στον Κήπο του Κιότο προσκαλούν τους επισκέπτες να σταματήσουν, να προβληματιστούν και να αποσυνδεθούν από τις απαιτήσεις της σύγχρονης ζωής. Συνθέσεις από πέτρες, σχέδια από χαλίκι και στρατηγικά τοποθετημένα παγκάκια δημιουργούν θύλακες ηρεμίας, ενθαρρύνοντας μια εμπειρία διαλογισμού. Αυτοί οι στοχαστικοί χώροι συμβάλλουν σε μια βαθιά αίσθηση αποπληρωμής, προσφέροντας μια απομάκρυνση από τον πολύβουο ρυθμό του Λονδίνου. Η ικανότητα του Κήπου του Κιότο

να αλλάζει ανάλογα με τις εποχές προσθέτει άλλο ένα επίπεδο στην εμπειρία *depaysement*. Βλέποντας τα άνθη της κερασιάς την άνοιξη, το ζωντανό φύλλωμα το φθινόπωρο ή την έντονη ομορφιά του χειμώνα μεταμορφώνει τον κήπο σε έναν ζωντανό καμβά με τους κύκλους της φύσης. Αυτή η δυναμική πτυχή απομακρύνει περαιτέρω τους επισκέπτες από το οικείο περιβάλλον τους, επιτρέποντάς τους να βυθιστούν στη συνεχώς μεταβαλλόμενη ομορφιά του ιαπωνικού τοπίου. Η σχολαστική φροντίδα που δίνεται στον Κήπο του Κιότο, ακολουθώντας τις ιαπωνικές παραδόσεις κηπουρικής, ενισχύει την αίσθηση της μεταφοράς σε ένα σχολαστικά κατασκευασμένο καταφύγιο. Η αφοσίωση των κηπουρών στη διατήρηση της αρμονίας των στοιχείων, από το κλάδεμα μέχρι την περιποίηση των ψαριών κοί στη λίμνη, ενισχύει την αίσθηση του *depaysement* δημιουργώντας ένα περιβάλλον όπου κάθε λεπτομέρεια επιμελείται σκόπιμα.

Στην καρδιά του Λονδίνου, ο Κήπος του Κιότο βρίσκεται ως ένας αρμονικός συνδυασμός πολιτιστικών ανταλλαγών και φυσικής ομορφιάς. Καθώς οι επισκέπτες περιπλανώνται στα μονοπάτια του, διασχίζουν τις γέφυρες του και βρίσκουν παρηγοριά στους εμπνευσμένους από το Ζεν χώρους του, μεταφέρονται σε έναν κόσμο όπου η τέχνη της Ιαπωνίας συνυπάρχει με τη ζωντάνια του Λονδίνου. Ο Κήπος του Κιότο δεν είναι απλώς ένας φυσικός χώρος, αλλά μια γέφυρα μεταξύ πολιτισμών, μια απόδειξη της διαρκούς δύναμης της κοινής κληρονομιάς και μια διαχρονική όαση ηρεμίας μέσα στο αστικό περιβάλλον.

3.2.4. Σύγχρονη περίοδος

Η επιρροή των ιαπωνικών κήπων στη Δύση έχει υποστεί μια συναρπαστική εξέλιξη, ιδιαίτερα στη σύγχρονη εποχή. Καθώς οι πολιτιστικές γέφυρες μεταξύ Ανατολής και Δύσης συνεχίζουν να ενισχύονται, αυτοί οι κήποι έχουν γίνει κάτι περισσότερο από απλοί αισθητικοί θύλακες: είναι ζωντανές εκφράσεις αρμονικής συνύπαρξης.

Στη σύγχρονη εποχή, ο σχεδιασμός και η φιλοσοφία των ιαπωνικών κήπων στη Δύση χαρακτηρίζονται από ένα δυναμικό μείγμα παράδοσης, καινοτομίας και βαθύ σεβασμό για την



πολιτιστική αυθεντικότητα. Χρησιμοποιούν ως χώροι όπου η γαλήνια ομορφιά της Ιαπωνίας συγκλίνει με την ποικιλομορφία και την καινοτομία του δυτικού εξωραϊσμού. Αυτή η πολιτιστική συμβολή είναι εμφανής στην απρόσκοπτη ενσωμάτωση στοιχείων όπως πέτρινα φανάρια, άλση μπαμπού και λιμνούλες κοι με μοντέρνα αρχιτεκτονικά

χαρακτηριστικά, δημιουργώντας μια σύνθεση που έχει τις ρίζες της στην παράδοση και ανταποκρίνεται στις εξελισσόμενες προτιμήσεις της Δύσης.

Ενώ οι σύγχρονοι ιαπωνικοί κήποι διατηρούν βασικές αρχές σχεδιασμού από τον παραδοσιακό ιαπωνικό εξωραϊσμό, συχνά ενσωματώνουν μια επανερμηνεία αυτών των αρχών για να ταιριάζουν στα δυτικά τοπία και στον τρόπο ζωής. Η ισορροπία μεταξύ φυσικών και κατασκευασμένων στοιχείων παραμένει ακρογωνιαίος λίθος, αλλά δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην προσαρμοστικότητα, τη βιωσιμότητα και τη χρήση τοπικής χλωρίδας. Αυτοί οι κήποι αγκαλιάζουν την ασυμμετρία, την ισορροπία και την προσεκτική αλληλεπίδραση θετικών και αρνητικών χώρων, δημιουργώντας μια ατμόσφαιρα ηρεμίας ενώ αγκαλιάζουν μια πιο δυναμική και ποικιλόμορφη οπτική παλέτα.



Μια αξιοσημείωτη αλλαγή στους σύγχρονους ιαπωνικούς κήπους είναι η αυξημένη συνειδητοποίηση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας. Πολλοί σχεδιαστές δίνουν πλέον προτεραιότητα στην οικολογική αρμονία ενσωματώνοντας αυτοφυή φυτικά είδη, εφαρμόζοντας μέτρα διατήρησης του νερού και δημιουργώντας ενδιαιτήματα για την τοπική άγρια ζωή. Αυτή η έμφαση στην περιβαλλοντική ευαισθησία αντανακλά μια παγκόσμια συνείδηση, που υπερβαίνει τα πολιτιστικά όρια και ευθυγραμμίζεται με την ευρύτερη κίνηση προς τη βιώσιμη ζωή. Συχνά επιδεικνύουν ένα πάντρεμα παράδοσης και καινοτομίας μέσω της χρήσης σύγχρονων υλικών και τεχνολογίας. Ενώ τα παραδοσιακά στοιχεία όπως τα μονοπάτια με τσουγκρανισμένο χαλίκι και πέτρα παραμένουν, οι σχεδιαστές ενσωματώνουν επίσης βιώσιμα υλικά, ενεργειακά αποδοτικό φωτισμό και έξυπνα συστήματα άρδευσης. Αυτή η συγχώνευση αρχαίας αισθητικής με τεχνολογίας όχι μόνο ενισχύει τη λειτουργικότητα των κήπων αλλά χρησιμεύει επίσης ως απόδειξη της προσαρμοστικότητας των ιαπωνικών αρχών σχεδιασμού, καθώς και τη συνάφειά τους σε έναν κόσμο που αλλάζει ταχέως.



Σε αντίθεση με τους παραδοσιακούς ιαπωνικούς κήπους που σχεδιάστηκαν κυρίως για διαλογισμό και περισυλλογή, οι σύγχρονοι αντίστοιχοι στη Δύση συχνά εξυπηρετούν πολλαπλές λειτουργίες. Μπορούν να λειτουργήσουν ως δημόσιοι χώροι για πολιτιστικές εκδηλώσεις, εκπαιδευτικούς κόμβους ή χώρους αναψυχής. Αυτή η εξέλιξη αντανακλά μια ευρύτερη κοινωνική αλλαγή όπου αυτοί οι κήποι θεωρούνται όχι μόνο ως τόποι καταφυγής αλλά και ως δυναμικοί, κοινόχρηστοι χώροι που ενθαρρύνουν την αλληλεπίδραση και τη δέσμευση. Επιπλέον, οι σύγχρονοι ιαπωνικοί κήποι στη Δύση συνεχίζουν, μέχρι και σήμερα, να ενσωματώνουν συμβολικά στοιχεία, αλλά η ερμηνεία αυτών των συμβόλων μπορεί να διαφέρει. Για παράδειγμα, ένα πέτρινο φανάρι μπορεί όχι μόνο να συμβολίζει τον διαφωτισμό και το ηλιακό φως, αλλά και να χρησιμεύει ως ένα νεύμα για τη βιωσιμότητα μέσω της χρήσης ενεργειακά αποδοτικού φωτισμού. Αυτή η επανερμηνεία επιτρέπει στο δυτικό κοινό να συνδεθεί με τους

κήπους σε ένα βαθύτερο επίπεδο, γεφυρώνοντας πολιτιστικά κενά και καλλιεργώντας μια κοινή εκτίμηση για τον συμβολισμό που ενσωματώνεται σε κάθε στοιχείο.



Συνοπτικά, οι σύγχρονοι ιαπωνικοί κήποι της Δύσης είναι δυναμικοί, εξελισσόμενοι χώροι που ενσωματώνουν μια λεπτή ισορροπία μεταξύ παράδοσης και καινοτομίας. Λειτουργούν ως πολιτιστικές γέφυρες, προσφέροντας έναν αρμονικό συνδυασμό ανατολικών και δυτικών επιρροών. Με έμφαση στη βιωσιμότητα, την πολυλειτουργικότητα και την επανερμηνεία των συμβολικών στοιχείων,

αυτοί οι κήποι συνεχίζουν να αιχμαλωτίζουν και να εμπνέουν, ενισχύοντας τη βαθύτερη κατανόηση του ιαπωνικού πολιτισμού, ενώ αντανakλούν τις αξίες και τις φιλοδοξίες των κοινοτήτων που κατοικούν.

Παραδείγματα σύγχρονων ιαπωνικών κήπων στη Δυση

Αν και μπορεί να μην υπάρχει πληθώρα παραδειγμάτων για σύγχρονους ιαπωνικούς κήπους στην Δύση λόγω της δυναμικής φύσης του πεδίου και της συνεχούς ανάπτυξης νέων έργων, αρκετά αξιοσημείωτα παραδείγματα παρουσιάζουν τη συγχώνευση της παραδοσιακής ιαπωνικής αισθητικής με τις σημερινές αρχές σχεδιασμού. Αυτοί οι κήποι χρησιμεύουν ως πολιτιστικά πετράδια, προάγοντας τη διαπολιτισμική κατανόηση και παρέχοντας γαλήνιους χώρους για περισυλλογή και διαλογισμό. Τα παραδείγματα αυτά είναι οι **ιαπωνικοί κήποι Anderson** (Ιλινόις, ΗΠΑ), ο **ιαπωνικός κήπος του Χάσελτ** (Χάσελτ, Βέλγιο), ο **ιαπωνικός κήπος του Σιατλ** (Σιατλ, ΗΠΑ) και ο **ιαπωνικός κήπος του Tatton Park** (Τσέσσιρ, Ηνωμένο Βασίλειο). Οι προαναφερθέντες κήποι παρουσιάζουν τις διαφορετικές προσεγγίσεις του σύγχρονου ιαπωνικού σχεδιασμού κήπων τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Αμερική, συνδυάζοντας τις παραδοσιακές αρχές με τις τοπικές επιρροές και τη σύγχρονη λειτουργικότητα και αισθητική.

α) Ιαπωνικοί κήποι Anderson

Οι ιαπωνικοί κήποι Anderson είναι ένα ιαπωνικό πάρκο 12 στρεμμάτων που βρίσκεται στο Rockford του Ιλινόις και αποτελούν απόδειξη της αρμονικής συγχώνευσης της παραδοσιακής



ιαπωνικής αισθητικής και του καταπρασινου μεσοδυτικού τοπίου. Η δημιουργία του βασίζεται στο όραμα John R. Anderson και τον αρχιτέκτονα τοπίου Hoichi Kurisu στο κτήμα του σπιτιού του πρώτου. Εμπνεύστηκαν από τα ταξίδια του Άντερσον στην Ιαπωνία, ο οποίος, αφού συνάντησε τη βαθιά ομορφιά των ιαπωνικών κήπων, προσπάθησε να αναδημιουργήσει αυτή

την ηρεμία στην ιδιοκτησία του. Καθοριστικό ρόλο διαδραμάτισε και η επίσκεψή του στον Ιαπωνικό Κήπο του Πόρτλαντ στο πάρκο της Ουάσιγκτον, τα οποία επίσης σχεδίασε ο Kurisu. Ο κήπος άνοιξε επίσημα τις πόρτες του στο κοινό το 1978 και από τότε, έχει υποστεί αρκετές επεκτάσεις και βελτιώσεις, μετατρέποντάς τον σε ένα καταφύγιο-παράδειγμα σύγχρονου ιαπωνικού σχεδιασμού κήπων στην καρδιά της Αμερικής, που προσελκύει επισκέπτες που αναζητούν ανάπαυλα από τη φασαρία της καθημερινότητας.

Το 1992, ο John Anderson αναγνωρίστηκε για το εξαιρετικό έργο του στην προώθηση της διεθνούς φιλίας και της αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών και της



Ιαπωνίας με ένα αναμνηστικό ασημένιο κύπελλο από την ιαπωνική κυβέρνηση. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα στους κήπους Anderson καλύπτουν τη γλώσσα, τις τέχνες και τον πολιτισμό της Ιαπωνίας και φιλοξενούν επίσημες τελετές τσαγιού, επιδείξεις ikebana και καλλιγραφίας, εκθέσεις μπονσάι και προγράμματα για μαθητές και ενήλικες. Φιλοξενεί επίσης τον ετήσιο Εορτασμό της Ημέρας Έναρξης και το Ιαπωνικό Καλοκαιρινό Φεστιβάλ, με εορτασμούς της ιαπωνικής κουλτούρας. Το 1998, ο Anderson δώρισε τους κήπους σε έναν μη

κερδοσκοπικό οργανισμό, ενώ το 2004, οι κήποι ονομάστηκαν ο καλύτερος ιαπωνικός κήπος στη Βόρεια Αμερική από το *Journal of Japanese Gardening*. Το 2011 ξεκίνησε το Tuesday Evening μέσα στους κήπους με τραγουδιστές/τραγουδοποιούς και τοπικούς πωλητές τροφίμων.

Ενώ έχουν τις ρίζες τους στις παραδοσιακές ιαπωνικές αρχές σχεδιασμού, οι ιαπωνικοί κήποι Anderson ενσωματώνουν άψογα σύγχρονα στοιχεία, αντανakλώντας μια στοχαστική προσαρμογή στην αμερικανική πολιτεία. Κατά την είσοδό τους, οι επισκέπτες καλωσορίζονται από ελικοειδή μονοπάτια που οδηγούν μέσα από σχολαστικά επιμελημένα τοπία, αποκαλύπτοντας προσεκτικά τοποθετημένες πέτρες, στρατηγικά κλαδεμένα δέντρα και ζωντανές φυτεύσεις. Ο σχεδιασμός συνδυάζει επιδέξια την ασυμμετρία, την ισορροπία και την αίσθηση της φυσικής ομορφιάς, απηχώντας τον παραδοσιακό ιαπωνικό εξωραϊσμό ενώ εναρμονίζεται με το τοπικό περιβάλλον.



Οι κήποι έγκεινται σε ένα μεγαλύτερο κήπο του 13ου αιώνα, με πολλούς καταρράκτες και λίμνες, ρυάκια, βραχώδεις σχηματισμούς, ελικοειδή μονοπάτια και ένα τείλοποτείο και ξενώνα σε στυλ sukiya (χτισμένο από τον Masahiro Hamada). Ο «Κήπος της Αντανάκλασης» είναι ένας σύγχρονος κήπος εμπνευσμένος από την Ιαπωνία, με χάλκινα γλυπτά αγγέλων του Καρλ Μιλς. Οι φυτεύσεις περιλαμβάνουν ιαπωνικά σφενδάμια, πεύκα σύννεφα, αζαλέες, μανόλιες και ροδόδεντρα. Φιλοξενούν επιπλέον πολλά είδη πολύχρωμων ψαριών, βιζόν και πάπιων. Στον «Κήπο της Αντανάκλασης» παγίδες σκαθαριών κρέμονται πάνω από το νερό για να ενθαρρύνουν αυτά τα ψάρια να βγουν στην επιφάνεια για φαγητό. Υπάρχουν επίσης πολλά απαγορευμένα μονοπάτια που οδηγούν στο σπίτι του Άντερσον.



Ένα από τα σύγχρονα χαρακτηριστικά του κήπου είναι η έμφαση που δίνει στη βιωσιμότητα. Η προσεκτική επιλογή των αυτοχθόνων φυτών όχι μόνο διασφαλίζει την υγεία του οικοσυστήματος αλλά επιτρέπει επίσης στους επισκέπτες να συνδεθούν με την τοπική χλωρίδα. Οι φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές,

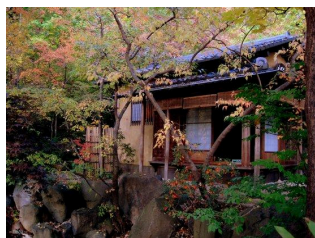
όπως μέτρα εξοικονόμησης νερού και περιβαλλοντικά συνειδητοποιημένα δομικά υλικά, αναδεικνύουν τη δέσμευση του κήπου στην οικολογική αρμονία, ευθυγραμμίζοντας με τις σύγχρονες ευαισθησίες απέναντι στην περιβαλλοντική ευθύνη. Επιπροσθέτως, η συμπερίληψη καλλιτεχνικών εγκαταστάσεων στον



κήπο εμπλουτίζει περαιτέρω την εμπειρία του επισκέπτη. Γλυπτά και αρχιτεκτονικά στοιχεία συνδυάζονται άψογα με το φυσικό περιβάλλον, δημιουργώντας έναν διάλογο μεταξύ παράδοσης και καινοτομίας. Αυτές οι σύγχρονες προσθήκες χρησιμεύουν ως εστιακά σημεία, ενθαρρύνοντας τον στοχασμό και συμβάλλοντας στη συνολική αισθητική γοητεία του κήπου. Ενσωματώνουν επίσης εκπαιδευτικά στοιχεία, φιλοξενώντας εργαστήρια, εκδηλώσεις και πολιτιστικά προγράμματα που εμβαθύνουν στην κατανόηση των επισκεπτών της ιαπωνικής κηπουρικής και των καλλιτεχνικών παραδόσεων. Αυτή η δέσμευση για την εκπαίδευση ευθυγραμμίζεται με το ρόλο του κήπου ως πολιτιστικής γέφυρας, ενισχύοντας τη διαπολιτισμική εκτίμηση και κατανόηση.



Καθώς κανείς περπατά στους Ιαπωνικούς Κήπους Άντερσον, ο επισκέπτης αισθάνεται πως αυτόματα μεταφέρεται σε ένα άλλο μέρος, πέρα του Ιλινόις. Ο προσεγμένος σχεδιασμός, από τη στρατηγική τοποθέτηση των λίθων μέχρι την απαλή ροή του νερού, θυμίζει την ουσία των παραδοσιακών ιαπωνικών κήπων. Ο ρυθμικός ήχος των υδάτινων χαρακτηριστικών, το θρόισμα των φύλλων και το διακριτικό άρωμα των ανθισμένων λουλουδιών δημιουργούν μια πολυαισθητηριακή εμπειρία, μεταφέροντας τους επισκέπτες από την καρδιά των Μεσοδυτικών



στα γαλήνια τοπία της Ιαπωνίας. Το αίσθημα αυτό εντείνεται καθώς οι επισκέπτες συναντούν παραδοσιακά ιαπωνικά αρχιτεκτονικά στοιχεία μέσα στον κήπο. Ένα σπίτι τσαγιού, σχεδιασμένο για την πρακτική της αρχαίας ιαπωνικής τελετής τσαγιού, παρέχει ένα πολιτιστικό σημείο εστίασης. Η αυθεντικότητά του, σε συνδυασμό με την

προσεκτικά επιλεγμένη τοποθεσία μέσα στο κατάφυτο περιβάλλον, προσκαλεί τους περαστικούς να συμμετάσχουν σε ένα τελετουργικό που έχει βαθιά πολιτιστική σημασία στην Ιαπωνία. Το σπίτι του τσαγιού χρησιμεύει όχι μόνο ως φυσική δομή, αλλά ως πύλη πολιτιστικής εμβάπτισης, ενισχύοντας την αίσθηση του επισκέπτη ότι βρίσκεται σε διαφορετικό χρόνο και τόπο.

Ο σκόπιμος σχεδιασμός του κήπου συμβάλλει στο *depaysement* δημιουργώντας ξεχωριστές θεματικές περιοχές. Από το διαλογιστικό *Roji-en*, ή τον Κήπο Τσαγιού, μέχρι τα ζωηρά χρώματα του *Pond Strolling Garden*, κάθε τμήμα προσφέρει μια μοναδική ατμόσφαιρα, μεταφέροντας τους επισκέπτες μέσα από τα ποικίλα τοπία που βρίσκονται στους παραδοσιακούς ιαπωνικούς κήπους. Η σκόπιμη διάταξη των στοιχείων, σε συνδυασμό με τις εποχιακές αλλαγές, διασφαλίζει ότι κάθε επίσκεψη θα είναι μια μοναδική εμπειρία για τον εκάστοτε επισκέπτη, ενισχύοντας την αίσθηση της ανακάλυψης και του μεταφορικού θαύματος.



Εν κατακλείδι, οι ιαπωνικοί κήποι Anderson αποτελούν μια εξάισια απόδειξη της μεταμορφωτικής δύναμης του σχεδιασμού τοπίου. Με τις ρίζες στην παράδοση αλλά εναρμονισμένοι με το σύγχρονο, αυτό το στολίδι του Ιλινόις όχι μόνο προβάλλει την ομορφιά της ιαπωνικής αισθητικής, αλλά και προωθεί τη διαπολιτισμική κατανόηση και την περιβαλλοντική διαχείριση. Οι επισκέπτες ξεκινούν ένα ταξίδι *depaysement*, όπου η διαχρονική γοητεία των ιαπωνικών κήπων συνυπάρχει αρμονικά με το δυναμικό πνεύμα της σύγχρονης Αμερικής. Σε αυτό το καταφύγιο ηρεμίας, η πολιτιστική γέφυρα μεταξύ Ανατολής και Δύσης δεν είναι απλώς ορατή: είναι αισθητή και λατρεμένη.

Β) Ιαπωνικός κήπος του Χάσελτ



Ο ιαπωνικός κήπος στο Hasselt είναι ο μεγαλύτερος του είδους του στην Ευρώπη. Είναι το τέλειο σκηνικό για την πλήρη κατανόηση της ιαπωνικής κουλτούρας. Η ιστορία του κήπου χρονολογείται από το 1985, όταν η πόλη του Hasselt και η ιαπωνική πόλη Itami

υπέγραψαν συνθήκη ειρήνης και φιλίας, που τους επέτρεψε να γίνουν αδελφές πόλεις. Αμέσως μετά εργάστηκαν σκληρά για τη συγκεκριμένη υλοποίηση αυτής της αδελφοποίησης και αναλήφθηκαν πολυάριθμες πρωτοβουλίες για την οικοδόμηση μιας αυθόρμητης σχέσης και την παροχή μιας σταθερής βάσης, όπως για παράδειγμα οι ετήσιες ανταλλαγές φοιτητών. Προτεινόμενο από το Itami, αναζήτησαν μια μόνιμη συμβολική παρουσία και των δύο πολιτισμών στις δύο αδελφές πόλεις. Το Χάσελτ αποφάσισε να δωρίσει ένα πύργο και το Itami συνέλαβε την ιδέα ενός ιαπωνικού κήπου στο Hasselt.



Ο Ιάπωνας αρχιτέκτονας Takayuki Inoue προσκλήθηκε στο Hasselt για να επιλέξει την τοποθεσία για τον κήπο. Γρήγορα έγινε σαφές ότι αυτός δεν θα ήταν ένας μικρός κήπος πόλης, όπως πίστευαν αρχικά, αλλά ένας ιαπωνικός κήπος 2,5 εκταρίων στο μέρος όπου κάποτε δεν ήταν παρά ένα βοσκότοπο. Οι οικονομικές και υλικές συνεισφορές παρασχέθηκαν από το Itami, το οποίο αναζήτησε και βρήκε συνεργάτες στον ιαπωνικό επιχειρηματικό κόσμο. Για το

υπόλοιπο κόστος, η πόλη του Hasselt μπόρεσε να βασιστεί σε σημαντικές εισροές από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. όσο για τη μη επιδοτούμενη εργασία, βρέθηκαν συνεργάτες σε ιαπωνικά ιδρύματα, φλαμανδικές εταιρείες και σε θυγατρικές ιαπωνικών εταιρειών στο Βέλγιο.

Στη συνέχεια ξεκίνησε η κατασκευή του κήπου, υπό την καθοδήγηση του διάσημου Ιάπωνα σχεδιαστή κήπων Isaburo Kishida, του οποίου η τεχνογνωσία έδωσε μια αυθεντική πινελιά στο έργο. Η αρχική φύτευση στον χώρο του κήπου διατηρήθηκε όσο το δυνατόν περισσότερο, γεγονός που τονίζει τον σεβασμό των Ιαπώνων για τη φύση. Επιπλέον, φυτεύτηκαν πολλά

δέντρα και θάμνοι, μεταφέρθηκαν πέτρες από την Αυστρία στο Hasselt και τοποθετήθηκαν προσεκτικά στον κήπο, χτίστηκαν γέφυρες, κατασκευάστηκαν ποτάμια και καταρράκτες και χτίστηκαν μια σειρά από παραδοσιακά ιαπωνικά κτίρια. Για αυτά τα κτίρια, όλο το υλικό εισήχθη από την Ιαπωνία, με εξαίρεση τα ηλεκτροφόρα καλώδια, το σύστημα συναγερμού και τα είδη υγιεινής. Η πλήρης υλοποίηση του κήπου, από τις πρώτες σκάψεις μέχρι τα εγκαίνια στις 20 Νοεμβρίου 1992, κράτησε 250 εργάσιμες ημέρες.



Ο κήπος είναι ένα αρμονικό μείγμα παραδοσιακών ιαπωνικών αρχών σχεδιασμού κήπου και του καταπρασινου, κυματιστού τοπίου του Χάσελτ. Περιλαμβάνει κλασικά στοιχεία όπως λίμνες κοι, σχολαστικά τοποθετημένα πέτρινα φανάρια και γέφυρες που οδηγούν τους επισκέπτες σε ελικοειδή μονοπάτια. Η σκόπιμη χρήση της αυτοφυούς βελγικής χλωρίδας μαζί με προσεκτικά επιλεγμένα ιαπωνικά φυτικά είδη αντικατοπτρίζει μια στοχαστική συγχώνευση,



δημιουργώντας ένα τοπίο που μοιάζει οικείο και εξωτικό ταυτόχρονα. Οι σύγχρονες εκτιμήσεις είναι εμφανείς στα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά του κήπου. Ένα σπίτι τσαγιού, σχεδιασμένο σε παραδοσιακό ιαπωνικό στιλ, προσφέρει έναν χώρο για περισυλλογή και την περιστασιακή τελετή τσαγιού, ενισχύοντας τη σύνδεση με τις ιαπωνικές πολιτιστικές

πρακτικές.



Από την είσοδο, ένα μονοπάτι οδηγεί τους επισκέπτες μέσα σε μια λαξευμένη διαδρομή, περνώντας μέσα από μια ξύλινη γέφυρα με ζιγκ-ζαγκ σχεδιασμό, γνωστή ως *Yatsubashi*, και φτάνοντας στον καταρράκτη της Πύλης του Δράκου. Η έμπνευση προέρχεται από τον κήπο του 14ου αιώνα του ναού Tenryu-ji στο Κιότο,

συμβολίζοντας το διαχωρισμό μεταξύ της ζωής και του θανάτου.

Το νερό αναδύεται ως κεντρικός πρωταγωνιστής του κήπου. Ξεκινώντας από μια σειρά από χειμάρρους και καταλήγοντας σε μια λίμνη στα δυτικά, συμβολίζει τα διάφορα ρεύματα της ζωής. Διασχίζοντας τα μονοπάτια με τα περιποιημένα πεύκα, ανακαλύπτεται μια υπέροχη θέα του Τελετουργικού Σπιτιού, το οποίο αντανakλάται γαλήνια στη λίμνη, εμπνευσμένο από τα παραδοσιακά σπίτια του 17ου αιώνα.

Κατηφορίζοντας προς τη βοτσαλωτή παραλία, τα ψαρια κοι που κολυμπούν στα νερά υποδέχονται τους περιπατητές. Τα κοι, εθνικό ψάρι της Ιαπωνίας, συμβολίζουν την ευτυχία και την ευημερία, και σε αυτόν τον ιαπωνικό κήπο φιλοξενοούνται περίπου 190 διαφορετικά.



Επιπλέον σημαντικοί πρωταγωνιστές θεωρούνται και οι κερασιές. Εκλαμπρόνοντας ως σύμβολα ομορφιάς, ζωτικότητας και ανανέωσης, τα άνθη της κερασιάς (sakura) αποτελούν εθνικό σύμβολο στην Ιαπωνία, και στον ιαπωνικό κήπο αυτό αριθμούνται 225.

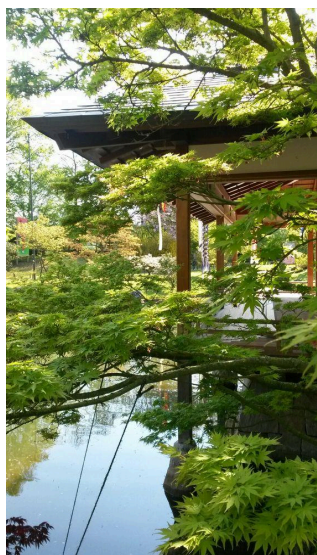
Κατά τη διάρκεια της περιήγησης στον κήπο, η καμπάνα της ειρήνης ενδέχεται να χτυπήσει, το οποίο εδράζεται στον κήπο από το 2016, δώρο για τα 150 χρόνια διπλωματικών σχέσεων μεταξύ Βελγίου και Γαλλίας. Απέναντι του, ένα μικρό ιερό shintō προσφέρει έναν επιπλέον χώρο για στιγμές σεβασμού και προσευχής. Στην Ιαπωνία, τα παρόμοια ιερά βρίσκονται σε κήπους, ναούς και δρόμους, όπου οι Ιάπωνες υποκλίνονται, χτυπούν τα χέρια τους και ευχαριστούν τους θεούς. Στο τέλος του περιπάτου, μια πεζογέφυρα οδηγεί σε μια πιο ολοκληρωμένη θέα του Τελετουργικού Σπιτιού και του τείιποτειού, από ένα υψηλό σημείο θέασης.



Τέλος, οι σύγχρονες βιώσιμες πρακτικές, όπως η ανακύκλωση νερού και τα φιλικά προς το περιβάλλον δομικά υλικά, ενσωματώνονται άφογα στην υποδομή του κήπου, ευθυγραμμίζοντας τη σύγχρονη έμφαση στην περιβαλλοντική συνείδηση.

Καθώς οι επισκέπτες εισέρχονται στο ιαπωνικό κήπο, ξεδιπλώνεται μια βαθιά αίσθηση χωροχρονικής μετατόπισης. Η μετάβαση από την πολυσύχναστη πόλη του Hasselt στην ηρεμία του κήπου είναι ένα ταξίδι σε άλλες ηπείρους και πολιτισμούς. Η σχολαστική διάταξη των στοιχείων, οι χαλαρωτικοί ήχοι του νερού που ρέει και η προσεκτική ενορχήστρωση φυσικών

και κατασκευασμένων χώρων μεταφέρουν τους επισκέπτες σε ένα βασίλειο που ξεπερνά τα όρια της καθημερινότητάς τους. Τα προσεκτικά επιμελημένα αξιοθέατα και ήχοι προκαλούν μια στοχαστική ατμόσφαιρα, ενθαρρύνοντας τους επισκέπτες να αφήσουν πίσω το οικείο και να αγκαλιάσουν το άγνωστο. Κάθε βήμα γίνεται μια στιγμή ανακάλυψης καθώς η αλληλεπίδραση φωτός και σκιάς αποκαλύπτει κρυμμένες γωνιές στολισμένες με προσεκτικά κλαδεμένα δέντρα μπονσαί και ζωνρές ανθίσεις. Το άρωμα των ανθών της κερασιάς ή το απαλό θρόισμα των φύλλων μπαμπού προσθέτει οσφρητικές διαστάσεις, ενισχύοντας την εμπειρία της βύθισης.



Το αίσθημα του *depaysement* εντείνεται περαιτέρω από τις σκόπιμες σχεδιαστικές επιλογές που ενθαρρύνουν τους επισκέπτες να ασχοληθούν με τον κήπο. Τα ελικοειδή μονοπάτια παραπέμπουν στην εξερεύνηση, προσκαλώντας τα άτομα να καθούν στη γαλήνη του τοπίου. Στρατηγικές απόψεις πλαισιώνουν σκηνές που θυμίζουν την ουσία της Ιαπωνίας, όπως ένα στοχαστικό σημείο θέασης πάνω από μια λίμνη κοι ή το σιωπηλό θρόισμα ενός άλσους μπαμπού. Ο κήπος γίνεται ένας καμβάς πάνω στον οποίο οι επισκέπτες προβάλλουν τις δικές τους αφηγήσεις, σφυρηλατώντας μια προσωπική σύνδεση με έναν πολιτισμό που μπορεί να είναι γεωγραφικά μακρινός αλλά συναισθηματικά εγγύς.

Η διαρκής δημοτικότητα του κήπου είναι απόδειξη της σύγχρονης συνάφειάς του. Λειτουργεί όχι μόνο ως πολιτιστικός πρεσβευτής μεταξύ Hasselt και Itami, αλλά και ως παγκόσμιο καταφύγιο για όσους αναζητούν ανάπαυλα από τις απαιτήσεις της σύγχρονης ζωής. Η ενσωμάτωση πρακτικών βιωσιμότητας και ο εορτασμός των κοινών ανθρώπινων εμπειριών υπογραμμίζουν την προσαρμοστικότητα του κήπου στο εξελισσόμενο ήθος του 21ου αιώνα.



Συμπερασματικά, ο ιαπωνικός κήπος στο Hasselt είναι ένα ζωντανό ταμπλό που ξεπερνά το χρόνο και τον χώρο. Η ιστορία του, ριζωμένη στη διεθνή φιλία των πόλεων Χάσελτ και Ιτάμι, έχει ανθίσει σε ένα σύγχρονο αριστούργημα που συνδυάζει άψογα τις καλλιτεχνικές παραδόσεις της Ιαπωνίας με τη φυσική ομορφιά του Βελγίου. Η ικανότητα του κήπου να προκαλεί μια βαθιά αίσθηση *depaysement* μετατρέπει κάθε επίσκεψη σε μια υπερβατική εμπειρία, προσκαλώντας τα άτομα να βυθιστούν στη διαχρονική ομορφιά της πολιτιστικής αρμονίας.

γ) Ιαπωνικός κήπος του Σιάτλ



Ο Ιαπωνικός Κήπος του Σιάτλ βρίσκεται μέσα στο δενδροκομείο του πάρκου της Ουάσιγκτον, και από πολλούς χαρακτηρίζεται ως μια γαλήνια όαση που συνδυάζει άψογα την ιαπωνική αισθητική με το καταπράσινο τοπίο του Βορειοδυτικού Ειρηνικού. Η πλούσια ιστορία του και τα προσεκτικά επιμελημένα σύγχρονα στοιχεία του το καθιστούν έναν μαγευτικό προορισμό, παρέχοντας στους επισκέπτες μια βαθιά αίσθηση μεταφοράς σε έναν άλλο τόπο. Η ιστορία του ξεκινά από την εποχή μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, όταν ο επιμελητής του Δενδροκομείου, Fujitaro Kubota, οραματίστηκε έναν παραδοσιακό ιαπωνικό κήπο στην καρδιά του Σιάτλ. Ο κήπος άνοιξε επίσημα τις πόρτες του το 1966, και έγινε σύμβολο συμφιλίωσης και πολιτιστικής ανταλλαγής μεταξύ της Ιαπωνίας και των Ηνωμένων Πολιτειών. Σχεδιάστηκε και



κατασκευάστηκε υπό την επίβλεψη του Ιάπωνα σχεδιαστή κήπων Juki Iida, ταιριάζει σαν ένα κόσμημα στο σκηνικό του 3 1/2 στρεμμάτων στο Δενδροκομείο του Πανεπιστημίου της Ουάσιγκτον. Ο πρωτότυπος σχεδιασμός του, εμπνευσμένος από τους περιπάτους κήπους της περιόδου Muromachi, παρουσιάζει μια απρόσκοπτη ενσωμάτωση των ιαπωνικών αρχών σχεδιασμού στο τοπικό περιβάλλον.

Η ιαπωνική επιρροή στο σχεδιασμό κήπων και το φυτικό υλικό του Βορειοδυτικού Ειρηνικού ήταν τεράστια, και ευτυχώς, χάρη στους πολιτιστικούς δεσμούς της περιοχής με την Ιαπωνία, το Σιάτλ (όπως και το Πόρτλαντ) έχουν τα καλύτερα παραδείγματα ιαπωνικών κήπων εκτός Ιαπωνίας. Αυτός ο κήπος είναι υπέροχος οποιαδήποτε εποχή του χρόνου, αλλά τους ανοιξιότικους μήνες του Απριλίου και του Μαΐου φτάνει στο απόγειο του, όταν οι κερασιές είναι ανθισμένες ή το φθινόπωρο, όταν τότε οι έντονες πορτοκαλί και κόκκινες αποχρώσεις των ιαπωνικών σφενδάμων προσθέτουν μια γυαλιστερή λάμψη στη σκηνή. Πρόκειται για έναν περιπατητικό κήπο με πολλά σχολαστικά δημιουργημένα μικροσκοπικά τοπία μέσα του, τα οποία έχουν αναφορές από την περίοδο Momoyama (τέλη 16ου αιώνα) και τις αρχές της περιόδου Έντο (αρχές 17ου αιώνα). Προορίζεται να το δει κανείς ένα τοπίο τη φορά, σαν ένα ρολό από ζωγραφισμένα τοπία που ξετυλίγονται και αποκαλύπτουν νέες όψεις καθώς διασχίζεται το ελικοειδές μονοπάτι γύρω από την κεντρική λίμνη από τη μια οπτική γωνία στην άλλη.



Περιπλανώμενοι στα σχολαστικά περιποιημένα μονοπάτια του κήπου, οι επισκέπτες συναντούν μια αρμονική αλληλεπίδραση παραδοσιακών και σύγχρονων στοιχείων. Εκτός από μια υπέροχη συλλογή από δέντρα και θάμνους, συναντώνται όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στον επίσημο

ιαπωνικό σχεδιασμό κήπων -βράχοι και άμμος, γέφυρες, πέτρινα φανάρια και στοιχεία νερού. Το τοπίο είναι διακοσμημένο με αυτοφυή φυτά, που αντανακλούν τη φυσική ομορφιά του Βορειοδυτικού Ειρηνικού, ενώ οι προσεκτικά τοποθετημένοι βράχοι, οι γέφυρες και τα φανάρια παραπέμπουν



στην ουσία της ιαπωνικής αισθητικής. Η ενσωμάτωση λιμνών γεμάτη με κοι, υδάτινων στοιχείων με καταρράκτη και πέτρινες διαρρυθμίσεις δημιουργεί μια ήρεμη ατμόσφαιρα, που προκαλεί περισυλλογή και επίγνωση. Οι μπλε ερωδιοί συχνά πετούν πάνω από τη λίμνη Ουάσιγκτον και βοηθούν τον πληθυσμό ψαριών κοι υπό έλεγχο.

Ένα από τα καθοριστικά σύγχρονα χαρακτηριστικά είναι το Κέντρο Κοινότητας Tateuchi, που προστέθηκε το 2017. Αυτή η σύγχρονη εγκατάσταση χρησιμεύει ως πύλη στον κήπο, παρέχοντας εκπαιδευτικούς χώρους και ενισχύοντας τη συνολική εμπειρία των επισκεπτών. Το κέντρο συγχωνεύεται άψογα με τα παραδοσιακά στοιχεία του κήπου, λειτουργώντας ως γέφυρα μεταξύ του παρελθόντος και του παρόντος.



Καθώς οι επισκέπτες ελίσσονται στα μονοπάτια του κήπου, το σχολαστικά σχεδιασμένο τοπίο μεταφέρει τα άτομα σε ένα βασίλειο όπου ο χρόνος φαίνεται να επιβραδύνεται και τα όρια μεταξύ της φύσης και του ανθρώπινου σχεδιασμού θολώνουν. Η στρατηγική τοποθέτηση στοιχείων, όπως το σπίτι τσαγιού Shoseian και το σπίτι τσαγιού Yamamoto, ενισχύει την καθηλωτική αυτή εμπειρία, επιτρέποντας

στους επισκέπτες να εκτιμήσουν την ομορφιά της ιαπωνικής κουλτούρας τσαγιού μέσα στο ήρεμο περιβάλλον.



Ο συμβολισμός που ενσωματώνεται στο σχέδιο του κήπου προσθέτει επίπεδα νοήματος στην εμπειρία του επισκέπτη. Στοιχεία όπως η γέφυρα του φεγγαριού, που αντιπροσωπεύει τη συνέχεια της ζωής, και η πύλη torii, που σημαίνει μια μετάβαση μεταξύ του ιερού και του εγκόσμιου, συμβάλλουν στην αφήγηση του κήπου. Η κατανόηση αυτών των συμβολικών αποχρώσεων βαθαίνει τη σύνδεση μεταξύ του επισκέπτη και του πολιτιστικού πλούτου που ενσωματώνεται στο χώρο.

Οι εποχικές αλλαγές ενισχύουν περαιτέρω τη γοητεία του κήπου. Τα άνθη της κερασιάς την άνοιξη, το ζωηρό φύλλωμα το φθινόπωρο και η ήσυχη κομψότητα του χειμώνα συμβάλλουν σε μια δυναμική και συνεχώς μεταβαλλόμενη οπτική ταπετσαρία. Ο σκόπιμος σχεδιασμός για την προβολή της ομορφιάς κάθε εποχής ευθυγραμμίζεται με την ιαπωνική φιλοσοφία της περιοδικότητας, ενθαρρύνοντας τους επισκέπτες να εκτιμήσουν την παροδική φύση της ζωής.

Το αίσθημα του *depaysement* στον κήπο εκτείνεται πέρα από την οπτική αισθητική. Οι ήχοι του νερού που ρέει, το θρόισμα των φύλλων και το διακριτικό άρωμα των ανθέων απασχολούν τις αισθήσεις, δημιουργώντας μια ολιστική εμπειρία. Οι επισκέπτες βρίσκονται προσωρινά αποκομμένοι από τη φασαρία της πόλης, μεταφέρονται σε ένα μέρος όπου η ουσία του ιαπωνικού σχεδιασμού κήπων καλλιεργεί μια βαθιά αίσθηση ηρεμίας και ενδοσκόπησης.



Εν κατακλείδι, ο Ιαπωνικός Κήπος του Σιάτλ αποτελεί απόδειξη της διαρκούς ομορφιάς των ιαπωνικών αρχών σχεδιασμού σε ένα σύγχρονο πλαίσιο. Η πλούσια ιστορία του, η στοχαστική ενσωμάτωση παραδοσιακών και μοντέρνων στοιχείων και η καθηλωτική ατμόσφαιρα που καλλιεργεί συλλογικά συμβάλλουν σε ένα βαθύ *depaysement*. Αυτός ο μαγευτικός χώρος όχι

μόνο αντανακλά την αρμονία μεταξύ φύσης και πολιτισμού, αλλά χρησιμεύει επίσης ως γέφυρα μεταξύ δύο κόσμων, προσκαλώντας τους επισκέπτες να ξεκινήσουν ένα υπερβατικό ταξίδι μέσα στα ήρεμα όρια του.

δ) Ιαπωνικός κήπος του Tatton Park

Το πάρκο Tatton αποτελείται από επίσημους και ανεπίσημους επιμέρους κήπους στα νότια του Tatton Hall στο Τσέσαϊρ της Αγγλίας. Στους κήπους περιλαμβάνονται ένας ιταλικός κήπος, ένας περιφραγμένος κήπος, ένας κήπος με τριανταφυλλιές και ο ιαπωνικός κήπος, δηλαδή το σημείο ενδιαφέροντος της εργασίας αυτής. Τα κτίρια στον κήπο είναι το Ωδείο, το πορθμείο και ο εκθεσιακός χώρος. Οι κήποι ανήκουν στο National Trust και διαχειρίζονται από το ανατολικό συμβούλιο του Cheshire.



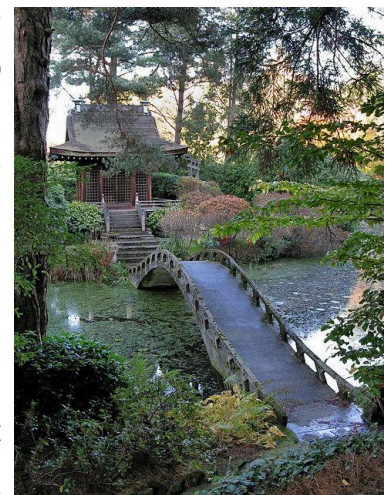
Μέσα στις γραφικές εκτάσεις του πάρκου, ο εν λόγω ιαπωνικός κήπος είναι ένα μαγευτικό μείγμα ιστορίας, σύγχρονου σχεδιασμού και διαχρονικής ηρεμίας που ενυπάρχουν στα παραδοσιακά ιαπωνικά τοπία. Αυτό το καταφύγιο γαλήνης αποτελεί απόδειξη της διαρκούς γοητείας της ιαπωνικής αισθητικής κήπου σε ένα δυτικό περιβάλλον.



Το 1910, ο 4ος Λόρδος Egerton του Tatton, Maurice Egerton, ανέθεσε στον Ιάπωνα καλλιτέχνη τοπίου Naomichi Ogimachi να σχεδιάσει έναν κήπο με ιαπωνικό θέμα στο κτήμα. Εμπνευσμένος από τα ταξίδια του στην Άπω Ανατολή, ο Λόρδος Egerton προσπάθησε να δημιουργήσει ένα καταφύγιο που θα αντανάκλα την ομορφιά και την κομψότητα των παραδοσιακών ιαπωνικών κήπων. Το αποτέλεσμα ήταν ένα προσεκτικά σχεδιασμένο τοπίο, που ενσωματώνει στοιχεία όπως παγόδες, φανάρια και συμβολικές γέφυρες, φωλιασμένες στο ειδυλλιακό περιβάλλον του πάρκου Tatton.

Παρόλο που η ιδέα του κήπου χρονολογείται από τις αρχές του 20ου αιώνα, η ολοκλήρωσή του έγινε μετά το 1980. Μέχρι τα τέλη του 20ου αιώνα, ο κήπος είχε ολοκληρωθεί και αποκαταστάθηκε το 2001. Έκτοτε ο κήπος αποκαθίσταται συνεχώς και ο επικεφαλής κηπουρός σχεδιάζει να κατασκευάσει μια νέα προσθήκη που θα αντικατοπτρίζει το σχεδιασμό του κήπου τον 20ο και τον 21ο αιώνα.

Κατά τη διάρκεια των δεκαετιών, ο Ιαπωνικός Κήπος Tatton έχει υποστεί διάφορους μετασχηματισμούς, αντικατοπτρίζοντας αλλαγές στις φιλοσοφίες σχεδιασμού κήπων και τις εξελισσόμενες προτιμήσεις διαφορετικών εποχών. Ένα σημαντικό έργο αποκατάστασης στα τέλη του 20ου αιώνα, με επικεφαλής τον διάσημο Ιάπωνα σχεδιαστή κήπων Masao Fukuhara, είχε στόχο να αναζωογονήσει και να διατηρήσει την αυθεντικότητα του κήπου. Η σχολαστική δουλειά του Φουκουχάρα εξασφάλισε ότι το αρχικό πνεύμα του ιαπωνικού κήπου παρέμεινε ανέπαφο, ενώ εισήγαγε στοιχεία που εναρμονίζονταν με τις σύγχρονες ευαισθησίες. Τα σχολαστικά διατεταγμένα στοιχεία, όπως οι τοξωτές γέφυρες, οι λίμνες



γεμάτες κοί και τα σχολαστικά κλαδεμένα δέντρα, δημιουργούν μια εμπειρία που μεταφέρει τα άτομα στη γαλήνη του ιαπωνικού τοπίου. Οι σκόπιμες σχεδιαστικές επιλογές, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πετρωμάτων, χαλικιών και υδάτινων στοιχείων, παραπέμπουν στην ουσία της παραδοσιακής ιαπωνικής αισθητικής, ενισχύοντας τη σύνδεση με τη φύση και ενθαρρύνοντας τον στοχασμό.

Σύγχρονα στοιχεία συνυφασμένα άψογα στον Ιαπωνικό Κήπο του Tatton βελτιώνουν την εμπειρία του επισκέπτη. Οι ερμηνείες κλασικών χαρακτηριστικών, όπως το ανακατασκευασμένο Shinto Shrine, προσθέτουν στρώματα πολιτιστικής σημασίας, ενώ οι σύγχρονες ανέσεις και αστικός εξοπλισμός, όπως τα καλά τοποθετημένα τραπεζοκαθίσματα, παρέχουν χώρους για προβληματισμό και διαλογισμό. Η ενσωμάτωση των ιαπωνικών φυτών και της προσαρμοσμένης ιαπωνικής χλωρίδας δημιουργεί έναν δυναμικό ζωντανό καμβά που εξελίσσεται με τις εποχές, απηχώντας την ιαπωνική εκτίμηση για την παροδική ομορφιά της φύσης.



Το αίσθημα του *depaysement* ενισχύεται καθώς οι επισκέπτες εξερευνούν τις συμβολικές αποχρώσεις που ενσωματώνονται στο σχέδιο του κήπου. Στοιχεία όπως η πύλη Torii, που παραδοσιακά σηματοδοτεί τη μετάβαση από το βέβηλο στο ιερό, και η λεπτή ευθυγράμμιση των λίθων προκαλούν μια αίσθηση πνευματικής αρμονίας. Η κατανόηση της πολιτιστικής σημασίας αυτών των χαρακτηριστικών εμβαθύνει τη σύνδεση μεταξύ του επισκέπτη και της πλούσιας ιστορίας που είναι ενσωματωμένη στον χώρο.



Ο ιαπωνικός κήπος διαδραματίζει επίσης κρίσιμο ρόλο στην πολιτιστική ανταλλαγή και την εκπαίδευση. Οι τακτικές εκδηλώσεις, εργαστήρια και επιδείξεις σχετικά με την ιαπωνική κηπουρική και τις παραδόσεις συμβάλλουν σε μια δυναμική συμμετοχή της κοινότητας. Η παρουσία έμπειρων οδηγών και ξεναγών ενισχύει

την κατανόηση του ιστορικού πλαισίου του κήπου από τον επισκέπτη, εμπλουτίζοντας τη συνολική εμπειρία και καλλιεργώντας μια διαπολιτισμική εκτίμηση.



Οι εποχικές αλλαγές ανεβάζουν περαιτέρω τη γοητεία του κήπου. Τα άνθη κερασιάς προαναγγέλλουν την άφιξη της άνοιξης, ενώ το ζωντανό φύλλωμα το φθινόπωρο μεταμορφώνει το τοπίο σε ένα καλειδοσκόπιο χρωμάτων. Κάθε επίσκεψη γίνεται ένα μοναδικό ταξίδι μέσα από τη διαρκώς μεταβαλλόμενη ταπετσαρία της φύσης, απηχώντας την ιαπωνική φιλοσοφία του wabi-sabi (Η ιαπωνική τέχνη της περιοδικότητας) βρίσκοντας την ομορφιά στην παροδικότητα και την ατέλεια.

Εν κατακλείδι, ο Ιαπωνικός Κήπος του Tatton αποτελεί μια αρμονική σύγκλιση παράδοσης και καινοτομίας, συνδυάζοντας απρόσκοπτα την ιστορική αυθεντικότητα με τη σύγχρονη συνάφεια. Το ταξίδι αυτό αντανakλά τη διαρκή γοητεία των ιαπωνικών αρχών σχεδιασμού κήπων σε ένα δυτικό πλαίσιο, προσφέροντας στους επισκέπτες ένα καταφύγιο όπου το πνεύμα των διαχρονικών τοπίων της Ιαπωνίας διατηρείται και προσαρμόζεται για το ολοένα και ραγδαία εναλλασσόμενο κοινό. Η ικανότητα του κήπου να προκαλεί μια βαθιά αίσθηση *depaysement* διασφαλίζει ότι κάθε επίσκεψη είναι ένα μεταμορφωτικό ταξίδι, επιτρέποντας στα άτομα να ξεφύγουν στιγμιαία από τα οικεία περίχωρά τους και να απολαύσουν την ομορφιά ενός σχολαστικά κατασκευασμένου ιαπωνικού καταφυγίου στην καρδιά του πάρκου Tatton.

4 . ΕΡΜΗΝΕΙΑ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Εξερευνώντας την ποικιλία των ιαπωνικών κήπων στη Δύση σε διαφορετικές ιστορικές εποχές, από τον Πρώιμο Ιαπωνισμό έως τη σύγχρονη εποχή, αναδύεται μια πλούσια ταπετσαρία πολιτιστικών ανταλλαγών, καλλιτεχνικής ερμηνείας και αισθητικής εξέλιξης. Αυτοί οι κήποι χρησιμεύουν όχι μόνο ως ενσαρκώσεις των ιαπωνικών αρχών σχεδιασμού, αλλά και ως αντανakλάσεις της μεταβαλλόμενης στάσης των δυτικών κοινωνιών απέναντι στη φύση, την ομορφιά και την πολιτιστική ταυτότητα.

Η **Πρώιμη εποχή του Ιαπωνισμού** στάθηκε μάρτυρας στην εμφάνιση της δυτικής γοητείας με την ιαπωνική τέχνη και τον πολιτισμό, που οδήγησε στη δημιουργία κήπων όπως ο Ιαπωνικός Κήπος του Tidal Basin και ο Ιαπωνικός Κήπος του Μπρούκλιν. Αυτοί οι κήποι αντιπροσώπευαν ένα ρομαντικό όραμα της Ανατολής, ενσωματώνοντας ιαπωνικά μοτίβα σε δυτικά τοπία ενώ προκαλούν μια αίσθηση *depaysement* - τη μετατόπιση, δηλαδή, από το οικείο περιβάλλον στα εξωτικά Βασίλεια της Ιαπωνίας.

Κατά τη διάρκεια της **Βικτωριανής εποχής**, κήποι όπως ο Ιαπωνικός Κήπος του Newstead Abbey και ο Ιαπωνικός Κήπος Cowden άκμασαν ως έκφραση του θαυμασμού της βρετανικής αριστοκρατίας για την ιαπωνική αισθητική. Αυτοί οι κήποι συνδύαζαν ιαπωνικά σχεδιαστικά στοιχεία με ευρωπαϊκά τοπία, δημιουργώντας ειδυλλιακά καταφύγια που συμβόλιζαν την τότε κοινωνική κατάσταση, την κομψότητα και την πολιτιστική φινέτσα. Αποτελούσαν την επιτομή της βικτωριανής αναζήτησης της ομορφιάς και του εξωτισμού, ενώ εξακολουθούσαν να μεταδίδουν μια αίσθηση *depaysement* καθώς το δυτικό κοινό αντιμετώπιζε τα μυστήρια της ιαπωνικής κουλτούρας.

Η **εποχή του Μοντερνισμού** επέφερε μια στροφή προς την απλότητα, τη λειτουργικότητα και την αφαίρεση, εμφανής σε κήπους όπως ο Ιαπωνικός Κήπος του Πόρτλαντ και ο Ιαπωνικός Κήπος του Χάντινγκτον. Αυτοί οι κήποι αγκάλιασαν τις μοντερνιστικές αρχές σχεδιασμού διατηρώντας παράλληλα την ουσία της ιαπωνικής αισθητικής, προσφέροντας γαλήνιες οάσεις μέσα στον αστικό ιστό. Αντιπροσώπευαν μια συγχώνευση Ανατολής και Δύσης, παράδοσης και

καινοτομίας, προσκαλώντας τους επισκέπτες να συλλογιστούν τη διαχρονική ομορφιά της φύσης μέσα στην πολυπλοκότητα της σύγχρονης ζωής.

Στη **σύγχρονη εποχή**, οι ιαπωνικοί κήποι όπως οι ιαπωνικοί κήποι του Anderson και ο ιαπωνικός κήπος στο Χάσελτ συνεχίζουν να ευδοκιμούν ως σύμβολα διαπολιτισμικής ανταλλαγής, περιβαλλοντικής διαχείρισης και βιωσιμότητας. Αυτοί οι κήποι ενσωματώνουν μια σύνθεση αρχαίων παραδόσεων και σύγχρονων ευαισθησιών, αντανακλώντας τη διαρκή γοητεία της ιαπωνικής αισθητικής και σήμερα, στον 21ο αιώνα. Λειτουργούν ως καταφύγια γαλήνης και περισυλλογής, προσκαλώντας τους επισκέπτες να επανασυνδεθούν με τη φύση και να καλλιεργήσουν μια αίσθηση εσωτερικής γαλήνης μέσα στους γρήγορους ρυθμούς της νεωτερικότητας.

Σε όλες αυτές τις εποχές, οι ιαπωνικοί κήποι στη Δύση έχουν ξεπεράσει τα γεωγραφικά και πολιτιστικά όρια, λειτουργώντας ως γέφυρες μεταξύ Ανατολής και Δύσης, παράδοσης και καινοτομίας. Προκαλούσαν από πάντα, και συνεχίζουν να προκαλούν, την αίσθηση του *depaysement* -ένα ταξίδι στο άγνωστο και το μη σύνηθες- ενώ, επιπλέον, μας υπενθυμίζουν την καθολική και διεθνή επιθυμία του ανθρώπου για ομορφιά, αρμονία και σύνδεση με τον φυσικό περιβάλλον. Ως σύμβολα ανθεκτικότητας, προσαρμογής και πολιτιστικής ανταλλαγής, αυτοί οι κήποι εξακολουθούν να εμπνέουν και να αιχμαλωτίζουν το κοινό σε όλο τον κόσμο, προσκαλώντας όλους να ξεκινήσουν ένα διαχρονικό ταξίδι ανακάλυψης και εκτίμησης για τη μεταμορφωτική δύναμη του ιαπωνικού σχεδιασμού κήπων.

5. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

1. Φωτογραφία εξωφύλλου: [508e002f696d018429a7fc2d37d61795.jpg \(1079×1291\) \(pinimg.com\)](#)
2.
<https://www.architectura.nl/media/catalog/product/cache/29910604baa964e55fe81bfe6af70666/6/4/64795.jpg>
3.
<https://pennsylvania-press-us.imgix.net/covers/9780812225150.jpg?auto=format&w=298&dpr=1&q=20>
4.
https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQZcWE_JfmX77XwblaTHja1PZYWBvvp7gnMwg&ts
5. [Google Maps](#)
6. <https://pbs.twimg.com/media/FzJYqPiWcAQLUgi.jpg:large>
7. <https://i.pinimg.com/564x/91/18/a7/9118a78bc18738ba9c85df69c52b99.jpg>
8. <https://i.pinimg.com/564x/d4/71/1e/d4711ef5e563ae690a7f8e1c4266e0b1.jpg>
9. <https://i.pinimg.com/564x/32/f0/59/32f059da80c30e5131212d18bc3725eb.jpg>
10.
https://www.scotsman.com/webimg/legacy_elm_54877098.jpg?width=1200&enable=upscale
11. <https://www.timetravel-britain.com/articles/1photos/gardens/japan2.jpg>

12.

<https://www.historichouses.org/app/uploads/2022/03/daa-autumn-1938-cowden-garden-730x385.jpg>

13.

<https://cdn.onekindesign.com/wp-content/uploads/2020/02/Modern-Home-Design-Stuart-Silk-Architects-04-1-Kindesign.jpg>

14.

https://www.japantimes.co.jp/uploads/imported_images/uploads/2019/05/p10-mansfield-jp-gardens-a-20190519.jpg

15. [Image Creator \(microsoft.com\)](#)

16. [Image Creator \(microsoft.com\)](#)

17. <https://boomers-daily.com/wp-content/uploads/2023/07/wabi-sabi-gardens.jpg>

18.

<https://realjapanesegardens.wordpress.com/wp-content/uploads/2024/01/tsukiyama.png?w=900>

19.

<https://collectionapi.metmuseum.org/api/collection/v1/iiif/44523/204058/main-image>

20. [beba54f88565b412fef0da16f7194922.jpg \(960×1200\) \(pinimg.com\)](#)

21. <https://i.pinimg.com/736x/35/76/cd/3576cd6308c5abd21dccc0cd20aa1ca6.jpg>

22. https://miro.medium.com/v2/resize:fit:1024/1*nWPo6Bcshdt1fWPXVjp5kw.jpeg

23.

https://www.gardenvisit.com/uploads/image/image/239/2399/tem7115seg161_original.jpg

24. <https://i.pinimg.com/564x/4e/3e/e6/4e3ee625d2419670e2ed8dda81f88744.jpg>

-
25. <https://i.pinimg.com/564x/86/97/43/869743f2cd645a91f83bdfff6630ec5a.jpg>
26.
<https://storage.googleapis.com/afs-prod/media/f7e213f53289425093b9dcd2e082e334/3000.jpeg>
27. <https://i.pinimg.com/564x/20/35/38/203538a6cbc865308a713a62f2fdd835.jpg>
28. <https://i.pinimg.com/564x/31/7c/17/317c1735e9db6c1eb7bb4bc76c68d3a4.jpg>
29. <https://i.pinimg.com/564x/7e/79/53/7e7953d7334d1cab9285bfb8fa4a3856.jpg>
30. <https://i.pinimg.com/564x/ad/6f/0b/ad6f0b34913a4ea8fd45714ee7ba9418.jpg>
31.
<https://tile.loc.gov/storage-services/service/pnp/stereo/1s00000/1s08000/1s08300/1s08368v.jpg>
32. https://www.gutenberg.org/files/56254/56254-h/images/cover_lg.jpg
33. <chicago-worlds-fair-1893-japanese-exhibit-art-23600078.jpg.webp> (600×528)
<http://mediastorehouse.com>
34. <https://i.pinimg.com/564x/69/3a/14/693a1400318ab31d721cde778f693184.jpg>
35. https://miro.medium.com/v2/resize:fit:1400/1*QD8EIFFldDgA4ClCRfsWKw.jpeg
36. <https://i.pinimg.com/564x/09/e6/69/09e669dfcb454cbc7529b13d70e80b85.jpg>
37.
https://blogger.googleusercontent.com/img/b/R29vZ2xl/AVvXsEjg_rrTn0Zcj1QL_Sh6cFqM_COMQWRf9tDiirFBwf6mNnkykPyjXOdNRb4FMT2u8lt39LcszPDt18PUFZG50mhVMH-EDMWv3HWHal24bt7BjYriNNkKvAg5YgOl7w3UrogNzhKtIGBCIil/s1600/japanese_tea_garden_world_fair.jpg
38.
<https://www.paramountplants.co.uk/blog/wp-content/uploads/2014/03/japanese-garden-summer-2013.jpg>

-
39. <https://6.api.artsmia.org/800/1413.jpg>
40.
<https://dcphtoguide.com/wp-content/uploads/2018/04/dc-cherry-blossom-watch-up-date-april-11-2018-01-copyright-havecamerawilltravel-com.jpg>
41.
https://dianaparsell.com/wp-content/uploads/2017/02/ElizaColorizedImage_ZimmermanBook.jpg
42. <https://i.pinimg.com/564x/79/bf/ff/79bfff53bca0082684d82fb8bc184fd1.jpg>
43. <https://tile.loc.gov/storage-services/service/pnp/highsm/15000/15040r.jpg>
44.
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/1/1a/Japanese_lantern_on_the_Potomac_River_Tidal_Basin_16055v.jpg/220px-Japanese_lantern_on_the_Potomac_River_Tidal_Basin_16055v.jpg
45.
<https://images.fineartamerica.com/images/artworkimages/mediumlarge/1/japanese-lantern-near-tidal-basin-karen-jorstad.jpg>
46.
https://i0.wp.com/atravelingfairy.com/wp-content/uploads/2022/03/IMG_0369-copy.jpg?w=1100&ssl=1
47. https://live.staticflickr.com/6097/6848947768_7fa678dab1_b.jpg
48.
https://assets.simpleviewinc.com/simpleview/image/upload/q_75/v1/crm/newyorkstate/brooklynbotanicgarden_taggeryanceyiv_9877_0e54d36f-f030-c3e1-4b0f882ab20cdf99.jpg
49. <https://i.pinimg.com/564x/26/69/4a/26694a4e43bfb761e757a8a7e831461c.jpg>
50. <https://i.pinimg.com/564x/88/3d/c7/883dc7880da877df0ca093581664a83d.jpg>

-
51. <https://cdn.ipernity.com/134/54/25/24625425.76fc98cf.640.jpg?r2>
52.
<https://davidbalyeat.com/wp-content/uploads/brooklyn-botanical-garden-zen-spring-cherry-blossoms-japanese-garden-pond-bonzai-maple-high-definition-hd-professional-landscape-photography.jpg>
53. <https://i.pinimg.com/564x/d1/9d/7c/d19d7c722d2156e016ac2495109bbf64.jpg>
54. https://live.staticflickr.com/3775/10297011863_599a87286f_b.jpg
55.
https://www.tclf.org/sites/default/files/styles/crop_268x268/public/thumbnails/image/Nakajima_Takeshi-sig.jpg?itok=W3rQnKU7
56.
https://www.buildajapanesegarden.com/wp-content/uploads/2018/07/IMG_4894.jpg
57. <https://i.pinimg.com/564x/92/da/21/92da21c5617a27ff1f3326e4edd42adb.jpg>
58.
<https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcR6yf-X8ihyCMv4dbEMjaaQ04JJ5ewbcoMOJw&s>
59.
https://images.squarespace-cdn.com/content/v1/5f70796f7f499401bc335336/1693002839807-7CRNGZO2Q71ZUVI3J8WB/DSC_6239.JPG
60. <https://ww2.kqed.org/app/uploads/sites/10/2022/05/JapaneseTeaGarden.jpg>
61.
https://blogger.googleusercontent.com/img/b/R29vZ2xl/AVvXsEhbNtJQWfQahBGytHniQ-QZ7qBf0owiiKVTY9he3p056gj0l9Rkr8JG3h0hXWFCneSYTBDX2NW1Fm2bsmC4VUP95yG1Cfokd5XCp1-d0omm3vbpiRyNRy3YY8NvcKkELcMX-cj6p9PMRkQ/s1600/GuideLines_July07_Page_09_Image_0002.jpg

62.

<https://i0.wp.com/www.mercurynews.com/wp-content/uploads/2022/03/SJM-L-TEAGARDEN-03XX-3.jpg?fit=620%2C9999px&ssl=1>

63. <https://gggp.org/wp-content/uploads/2023/08/hero-jtg.jpg>

64. <https://i.pinimg.com/736x/4e/1b/2e/4e1b2e113289e372c65198a186807ae5.jpg>

65. <https://i.pinimg.com/564x/56/f7/c0/56f7c09abb66b302aefebac4fd041883.jpg>

66.

<https://dynamic-media-cdn.tripadvisor.com/media/photo-o/0f/7c/ab/4c/photo1jpg.jpg?w=1200&h=-1&s=1>

67.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ef/James_Tissot_-_Young_Ladies_Looking_at_Japanese_Objects.jpg

68.

https://cdn.shopify.com/s/files/1/0223/4033/files/Japonism_Inspired_image_grande.jpg?v=1491404980

69. <https://www.timetravel-britain.com/articles/1photos/gardens/japan1.jpg>

70.

https://images.finegardening.com/app/uploads/2018/10/09151012/japanese_garden3-700x1050.jpg

71.

<https://newsteadabbey.org.uk/wp-content/uploads/2020/06/japanese-gardens-400x286.jpg>

72.

https://cache.legacy.net/legacy/images/cobrand/tdn-net/photos/353364_web_Ethel_Webb_20140820.jpg?w=370&h=500&option=3

73.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/53/Newstead_Abbey_Japanese_Garden_-_1_%28geograph_4263920%29.jpg

74. <https://i.pinimg.com/736x/b4/04/5f/b4045fe3d395e9c493607f0d8a989952.jpg>

75. <https://i.pinimg.com/564x/29/96/0b/29960b6f39c31be393edea3e0163179d.jpg>

76.

https://photos.francisfrith.com/frith/newstead-abbey-japanese-water-gardens-c1955_n29020.jpg

77.

<https://c8.alamy.com/comp/DA054M/bridge-in-japanese-garden-hobart-DA054M.jpg>

78. https://live.staticflickr.com/65535/51227458241_f7c8192325.jpg

79.

<https://dynamic-media-cdn.tripadvisor.com/media/photo-o/21/9e/2f/39/our-beautiful-japanese.jpg?w=1200&h=-1&s=1>

80. <https://d3525k1ryd2155.cloudfront.net/h/896/579/1445579896.0.x.jpg>

81.

<https://www.horticulture.org.uk/wp-content/uploads/2019/04/The-Japanese-Garden-at-Cowden.jpg>

82.

https://keyassets.timeincuk.net/inspirewp/live/wp-content/uploads/sites/8/2022/09/CLI373.gdn_cowden.108450.jpg

83.

https://blogger.googleusercontent.com/img/b/R29vZ2xl/AVvXsEisDYyWADNdjDYelM22lhqAtc4dM2LdFxQmWRJxBa4i1LXTwBWdHCaPMgdpKdgXORCqLGSLR8sfMbcjPh3DEA2u4nizA0F75iDoHGU43vVtQs2Mb8rxE-JM_dobM8SmcmPZEyZ7-Zdja80/s2048/A+visit+to+the+Japanese+Garden%252C+Cowden+%252816%2529.JPG

84.

<https://i0.wp.com/sobt.co.uk/wp-content/uploads/2021/07/Cowden-Garden-1.jpg?resize=1024%2C768&ssl=1>

85.

https://i.ytimg.com/vi/F_zmzjlqd9c/hq720.jpg?sqp=-oaymwEhCK4FEIIDSFryq4qpAxMIARUAAAAAGAEIAADIQj0AgKJD&rs=AOOn4CLB3kZy4UIgYRI0sSBCudSUJN3DTfw

86. <https://www.historichouses.org/app/uploads/2022/02/summer-evening.jpeg>

87. <https://thegardenstrust.org/wp-content/uploads/2021/11/image004.jpg>

88.

https://lh5.googleusercontent.com/proxy/D5tiKmvLDFN_Zw6GbCk7LRIuTQQd8tKdEQVAMmCCF1-pau50V_loDQi-YZK51mOrnF2QKyBzleQKmmcL

89.

<https://dynamic-media-cdn.tripadvisor.com/media/photo-o/09/60/d9/bc/albert-kahn-musee-et.jpg?w=1200&h=-1&s=1>

90.

<https://cdn.sortiraparis.com/images/80/97979/873360-les-jardins-du-musee-albert-kahn-nos-photos-a7c8921-hdr.jpg>

91.

<https://bonjourparis.com/wp-content/uploads/2015/05/albert-kahn-conservatory.akmuseum.jpg>

92.

https://theotherpaths.com/wp-content/uploads/2019/11/IMG_20191109_125201-1024x768.jpg

93.

<https://cdn.sortiraparis.com/images/80/97979/873357-les-jardins-du-musee-albert-kahn-nos-photos-a7c9021.jpg>

94. <https://parisianfields.com/wp-content/uploads/2022/12/unnamed-4.jpg>

95.

<https://i.ytimg.com/vi/3y22xbJBr1k/hq720.jpg?sqp=-oaymwEhCK4FEIIDSFryq4qpAxMIA RUAAAAAGAEIAADIQj0AgKJD&rs=AO n4CLAuVMUSNHGKPsFKknejeBbETsl7g>

96.

<https://a-fab-journey.com/wp-content/uploads/2022/11/Jardin-musee-Albert-Kahn-4-edited-scaled.jpeg>

97. https://parisdiarybylaure.com/wp-content/uploads/2016/01/DSC_9933.jpg

98.

[https://www.french-gardens.com/images/stories/jardin-albert-kahn/jardin-albert-kahn%20\(1\).jpg](https://www.french-gardens.com/images/stories/jardin-albert-kahn/jardin-albert-kahn%20(1).jpg)

99.

<https://c8.alamy.com/comp/2G2BTEB/france-boulogne-92-albert-kahn-japanese-garden-2G2BTEB.jpg>

100.

<https://lh3.googleusercontent.com/proxy/BwL4r3LBgvLgC-RFleA4tMWkDnCGOFI3p66zQU3lmlNx2mSvMmXbNVxagG3aTm0wWh6g2uJVxi2pgFKz>

101.

https://www.denhaag.nl/wp-content/uploads/sites/2/2022/04/b2619e67-6f44-4227-8d5a-518d717cc3d3_image7938064138999957817-1024x683.jpg

102. <https://heavenly-holland.com/wp-content/uploads/2017/10/Clingendael01.jpg>

103.

<https://www.thehagueonline.com/wp-content/uploads/2011/04/japanese%20garden.jpg>

104.

<https://images.locationscout.net/2020/03/japanese-garden-in-park-clingendael-the-hague-netherlands.jpg?h=1100&q=83>

105.

https://img.freepik.com/premium-photo/japanese-garden-park-clingendael-hague-net-herlands_163782-8044.jpg

106. <https://myrootsandbulbs.com/wp-content/uploads/2019/05/dsc09958-2.jpg>

107. <https://www.tooveys.com/lots/355244/0030.jpg>

108.

<https://www.dutchnews.nl/wpcms/wp-content/uploads/2016/05/Japanese-garden-in-Clingendael-560x374.jpg>

109.

<https://www.dendelft.nl/wp-content/uploads/2022/07/140505.Paviljoen.JapanseTuin-2.jpg>

110.

<https://previews.123rf.com/images/dennisvdwater/dennisvdwater1510/dennisvdwater151000137/47084230-beautiful-japanese-garden-in-parkland-clingendael-in-wassenaar-the-netherlands.jpg>

111.

<https://cordovabayproductions.wordpress.com/wp-content/uploads/2020/02/frank-lloyd-wright3.jpg?w=474>

112.

https://media.architecturaldigest.com/photos/63cff764f88ea54a564fc125/16:9/w_2560%2Cc_limit/2K4ERTK.jpg

113.

https://images.e-flux-systems.com/337093_e88c8316fb6d2b9fa9dfcb03281585c4.jpg,1600

114.

<https://www.re-thinkingthefuture.com/wp-content/uploads/2021/03/A3692-Japanese-architecture-a-perfect-blend-of-culture-and-modernism-IMAGE-3.jpg?w=999>

115.

https://www.peachpit.com/content/images/chap5_9780135800911/elementLinks/f0122-01.jpg

116.

https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcTfvGl14WSpKbRsAP4WCuS24Hy6YVm_C8bUp&ts

117. <https://i.pinimg.com/564x/d1/1c/66/d11c665281f0318f5f95f87d7ea3f82c.jpg>

118. <https://i.pinimg.com/736x/40/eb/24/40eb241367f5e155b56f015b9483ef79.jpg>

119.

https://wpmedia.japanesegarden.org/cb:An8z.2f0c8/w:376/h:251/q:mauto/ig:avif/id:8da8437fb2bc81cf0ab503d191da8207/http://live-japanesegarden.pantheonsite.io/Julia-Taylor_May-2017_IMG_5994.jpg

120.

<https://c8.alamy.com/comp/F4F447/tea-house-tea-house-garden-portland-japanese-garden-portland-oregon-F4F447.jpg>

121. <https://images.otstatic.com/prod1/27792796/4/huge.jpg>

122.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2f/Strolling_Pond_Garden.jpg

123.

https://media.cntraveler.com/photos/5c0199898acb3b6fd9b86b9d/16:9/w_2560%2Cc_limit/Portland%2520Japanese%2520Garden_GettyImages-869837552.jpg

124.

<https://wpmedia.japanesegarden.org/cb:An8z.2f0c8/w:1600/h:800/q:mauto/ig:avif/id:1f4fb124977574cf8da5404fee1bc237/http://live-japanesegarden.pantheonsite.io/Sand-and-Stone-Garden.-Photo-by-Wayne-Williams.webp>

125.

<https://wpmedia.japanesegarden.org/cb:An8z.2f0c8/w:376/h:251/q:mauto/ig:avif/id>

:4e224994dc423fad0a4208e423f9a322/http://live-japanesegarden.pantheonsite.io/Julia-Taylor_May-2017_IMG_6011.jpg

126.

<https://images.squarespace-cdn.com/content/v1/5665d770df40f3d958f69fd2/1593404750643-TLU1W905HPYX88WXGDMQ/1+-+Foggy+February+Morning+by+Tyler+Quinn+-+2018-02-08+-+Tea+Garden+in+the+Fog.jpg>

127.

https://media.cntraveler.com/photos/5c0199871a2ab82c9b4c8e87/16:9/w_2560,c_limit/Portland%20Japanese%20Garden_GettyImages-155136013.jpg

128.

https://wpmedia.japanesegarden.org/cb:An8z.2f0c8/w:376/h:251/q:mauto/ig:avif/id:409eb8b6b2e7705cc1ad48e431ef9b86/http://live-japanesegarden.pantheonsite.io/Julia-Taylor_May-2017_IMG_5990.jpg

129.

<https://wpmedia.japanesegarden.org/cb:An8z.2f0c8/w:1600/h:800/q:mauto/ig:avif/id:0427ab1aae22330dc7e09250c56fbdc1/http://live-japanesegarden.pantheonsite.io/tsuboniwa2024.jpg>

130.

<https://wpmedia.japanesegarden.org/cb:An8z.2f0c8/w:1600/h:800/q:mauto/ig:avif/id:b270ba757992d6f5c2f7e8ece61dd4fd/http://live-japanesegarden.pantheonsite.io/Flat-Garden-and-Pavilion-from-Beneath-the-Weeping-Cherry.-Photo-by-Joanthan-Ley-1.webp>

131. <https://i.pinimg.com/564x/f3/91/4e/f3914e7384ca2a79f43fe69b0c89e42e.jpg>

132. <https://i.pinimg.com/564x/c1/cc/48/c1cc487b0196eb30758bac46b49cda3c.jpg>

133. <https://i.pinimg.com/564x/52/a7/1a/52a71a5522f28d34c22c5da94a6c6cb4.jpg>

134.

<https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQoHBqjWAW9Y9dml6wXUly2uhSdh1NUjCmQqQ&s>

135.

https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQyoX3OpVQ5PlulWf8mQcc5jL7GT7J7f_fpQg&s

136.

<https://images-na.ssl-images-amazon.com/images/S/compressed.photo.goodreads.com/books/1390013505i/1594691.jpg>

137.

https://media.architecturaldigest.com/photos/55e76dc9cd709ad62e8ed1d4/master/w_1600%2Cc_limit/dam-images-daily-2012-05-huntington-japanese-gardens-huntington-garden-03-japanese-apricot.jpg

138.

https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcR8_1dEFix3-VccPQ95J43wplEze05a2wPepw&s

139. <https://i.pinimg.com/564x/09/f8/fe/09f8fe34a743d9389cebe38efdf9e632.jpg>

140. <https://i.pinimg.com/564x/e1/b8/01/e1b801ad0829186b6115b545e96dd110.jpg>

141.

https://www.discoverlosangeles.com/sites/default/files/styles/hero/public/images/2021-01/The%20Huntington%20Library%20Zen%20Court.jpg.webp?itok=Ld2_YybC

142.

https://www.laconservancy.org/wp-content/uploads/2022/10/HannahCarterJapaneseGarden_Caldwell-scaled.jpg

143.

https://media.architecturaldigest.com/photos/55e76dc9cd709ad62e8ed1d7/master/w_1600%2Cc_limit/dam-images-daily-2012-05-huntington-japanese-gardens-huntington-garden-05-japanese-koi.jpg

144.

<https://c8.alamy.com/comp/A3KFWD/buddhist-statue-japanese-garden-at-the-hunting-ton-library-botanical-A3KFWD.jpg>

145.

<https://www.butchartgardens.com/wp-content/uploads/2017/12/gallery-garden-japanese-02-1000x533.jpg>

146.

https://www.victoriabuzz.com/wp-content/uploads/2020/05/IMG_1890-e1655320432455.jpg

147.

<https://heardsgardentour.com/wp-content/uploads/2020/01/4d1548eb-f14c-4065-ba25-65ac5bede9aa.jpg>

148.

https://www.clippervacations.com/magazine/wp-content/uploads/sites/10/2019/05/japanese_mag1.jpg

149.

https://www.thegardenwebsite.com/uploads/8/4/5/5/84557242/japanese-garden-butchart-oct-2021-34_orig.jpg

150.

https://www.clippervacations.com/magazine/wp-content/uploads/sites/10/2019/05/japanese_mag1.jpg

151.

https://i.ytimg.com/vi/-WNzHbez_sM/hq720.jpg?sqp=-oaymwEhCK4FEIIDSFryq4qpAxMIARUAAAAAGAEIAADIQj0AgKJD&rs=AOn4CLDts-LNV8CKw6T9MdbvFS6zJBDKyA

152.

https://offloadmedia.feverup.com/secretldn.com/wp-content/uploads/2020/07/25125248/shutterstock_1565354878-min-scaled-e1679305913238.jpg

153. <https://calisphere.org/crop/999x999/26203/2f7518a854354767a064a64ff82e2d97>

154.

https://images.squarespace-cdn.com/content/v1/5f70796f7f499401bc335336/1633120284929-6DFHKT4IFWSULIVTQ3HE/DSC_1760.JPG

155.

https://www.cedstone.co.uk/images/news/_1200x630_crop_center-center_82_none/Kyoto-Holland-Park-22.jpg?mtime=1632993071

156.

<https://media.istockphoto.com/id/178376823/photo/japanese-garden.jpg?s=612x612&w=0&k=20&c=KSt7uPSQjLrUw54TqwjlYgmy3qccLnzjEps3Fh5qiWo=>

157.

<https://preview.redd.it/e1wcm4a4d3x51.jpg?width=640&crop=smart&auto=webp&s=6e570e87ec05d21052cf3a94eea638a2d5a99758>

158.

<https://preview.redd.it/e1wcm4a4d3x51.jpg?width=640&crop=smart&auto=webp&s=6e570e87ec05d21052cf3a94eea638a2d5a99758>

159. <https://i.pinimg.com/564x/32/fc/a2/32fca2c36293282a0ba15d121a43de3e.jpg>

160.

<https://jmmms.com/wp-content/userfiles/2018/12/JMMDS-Edinborough-707A5945-Photograph-by-Angus-Bremner%C2%A9.jpg>

161.

[https://www.bhg.com/thmb/DPVc7w6CWPPJQY52aMg25faC1T4=/1185x0/filters:no_upscale\(\):strip_icc\(\)/japanese-garden-pond-bd590f78-2e175d1664fb4a149010c6de81b01f5d.jpg](https://www.bhg.com/thmb/DPVc7w6CWPPJQY52aMg25faC1T4=/1185x0/filters:no_upscale():strip_icc()/japanese-garden-pond-bd590f78-2e175d1664fb4a149010c6de81b01f5d.jpg)

162.

<https://i.pinimg.com/originals/c0/04/92/c004928a43f6065b5c10f401b50ad359.jpg>

163.

<https://willowalexandergardens.co.uk/wp-content/uploads/2022/11/japanese-garden-path-bird-house-0b86440a-563c86c57f984ac5a90940cdf934479.jpg>

164. <https://i.pinimg.com/550x/88/6f/55/886f5510f9e2b96438801f94a8a7965f.jpg>

165.

https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQ7RpMYRZ5OAlxM-CvRCwgQ5RIS6V0XNQM_aw&s

166.

<https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRrPNt2oQ1IlyK27Wj622mO6OVjKea-Nw5l4A&s>

167. <https://i.pinimg.com/564x/34/e1/1e/34e11e4211519933f74db7eea47f144f.jpg>

168.

https://andersongardens.org/wp-content/uploads/2017/02/GardenPhotos_TeaHouse.jpg

169.

<https://mchenrylife.com/wp-content/uploads/2022/06/20220604-rockford-anderson-japanese-gardens-0016.jpg>

170. <https://i.pinimg.com/564x/dc/4c/a0/dc4ca08a286056d7c27f252617b5b0bd.jpg>

171.

<https://rockfordbuzz.com/markets/rockford/media/Banner-42624-894-original.jpg>

172.

<https://andersongardens.org/wp-content/uploads/2021/02/AJG-Spring-2013-1036-Edit-v2-1-scaled.jpg>

173.

<https://media-cdn.tripadvisor.com/media/photo-s/06/be/cb/4f/anderson-japanese-gardens.jpg>

174.

<https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcSbm3eXh-PITKIQ3gB7RAH7WjoyQBRPWdqT3g&s>

175. <https://i.pinimg.com/564x/d9/0e/69/d90e69eccf47f0d5896a0cf572560678.jpg>

176.

https://www.visithasselt.be/sites/visithasselt/files/styles/banner_landingspage/public/2024-05/Foto-107_0.jpg.jpg?h=54c25716&itok=jqFtFkuQ

177.

<https://i.discogs.com/HPNxpPBUjr-YO1KxZCmbOMqL5czB36b-ZAJ0JR4OJFs/rs:fit/g:sm/q:90/h:280/w:283/czM6Ly9kaXNjb2dz/LWRhdGFiYXNlLWlt/YWdlcy9BLTkyNzUz/MC0xMjM2NzkzNDA0/LmpwZWc.jpeg>

178. https://cheeseweb.eu/wp-content/uploads/2009/04/japgarden0409_0026.jpg

179. <https://blog.gerthermans.be/wp-content/uploads/2019/08/170326012.jpg>

180.

<https://c0.wallpaperflare.com/preview/368/295/790/belgium-hasselt-japanese-garden-japon.jpg>

181. <https://i.pinimg.com/564x/8e/68/ea/8e68ea8a7c38b1a4f83c9a141b70a3b9.jpg>

182.

<https://c8.alamy.com/comp/2km2a5n/japanese-peace-bell-in-hasselt-japanese-garden-belgium-medium-shot-2km2a5n.jpg>

183.

<https://www.theflashpacker.net/wp-content/uploads/2022/04/japanese-garden-hasselt-shrine-1-800x533.jpg>

184. <https://i.pinimg.com/564x/0f/4f/67/0f4f67d765457c85ad7fa7ad4a880d36.jpg>

185.

https://isgbrussels.be/sites/isgbrussels.be/files/styles/event_front_page/public/2020-09/hasselt.jpg?itok=0TA7IZk5

186. <https://i.pinimg.com/564x/c4/f8/da/c4f8dabd42f9a12a1692ebd3553a52e8.jpg>

187.

https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQsAx_qNA2lH2gFPVZ5ef7nQnWkBekL9_BlyQ&s

188.

https://photos.smugmug.com/CityscapesLandscapes/i-Pvv3DzX/0/NLBgS8wwcNPW5X5JwvxrXCkgLKnCbhF9hFTcgHNNQ/XL/20230524-_DSC0411-3-XL.jpg

189.

<https://images.squarespace-cdn.com/content/v1/57843c49440243c511147fed/1521147072623-H5VD8X9WQYT816FRTGXI/252A6865.jpg?format=1500w>

190. <https://i.pinimg.com/564x/e7/a3/84/e7a3842ce5b576f7013c28f500fef7b9.jpg>

191.

https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcTvRpJwtkA8HZOXHeN_bxM4kJVGoXZYc2IJQg&s

192.

<https://kessiworld.com/wp-content/uploads/2021/03/Kessiworld-RedGate-Garden.jpg>

193. <https://i.pinimg.com/564x/de/b8/f7/deb8f7f0d14bd5e2890f0618948c802c.jpg>

194.

<https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRLTgoUPRWftd4YLPclXAx8npaxJ-SUmqEJCw&s>

195. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/8/89/Maurice_Egerton.jpg

196.

<https://www.tattonpark.org.uk/Images/Jap-Garden-elements-collage-Cropped-387x578.jpg>

197. <https://i.pinimg.com/564x/c5/00/1c/c5001c9f21be25865487ca4ad20c7f3e.jpg>

198.

https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQqknnjbOP4z2uYCpeqqUU_RY1KL6J6oEh6HQ&s

199.

https://eu-assets.simpleview-europe.com/chester/imageresizer/?image=%2Fdmsimgs%2FViews_across_the_water_-_Shinto_Shrine_-_Japanese_Garden_3__379847682.jpg&action=ProductDetail

200. <https://i.pinimg.com/564x/fe/e7/50/fee750d3b436b0f035cda5340ba33a01.jpg>

6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Christian Tragsold, *Spaces in Translation: Japanese Gardens and the West*, Πανεπιστήμιο της Πενσυλβάνια, 2017
2. Marc Peter Keane, *The Art of Setting Stones*, Kyoto, 2002
3. Junichiro Tanizaki, *In Praise of Shadows*, Ιαπωνία, 1933
4. Marina Schinz, *Visions of Paradise*, New York, 1985
5. Setsu Tachibana, Stephen Daniels, Charles Watkins, *Japanese gardens in Edwardian Britain: landscape and transculturation*, 2008
6. Natsumi Nonaka, *The Japanese Garden: The Art of Setting Stones*, 2008
7. Farah Habib, Sara Nahibi, Hamid Majedi, *Japanese Garden as a Physical Symbol of Japanese Culture*, International Journal of Architecture and Urban Development, 2011
8. Young, M., Young, D., & Tan, H. Y, *Japanese Gardens: Design and Meaning*. McGraw Hill Book Company
9. Kawaguchi, Y., *Japanese Zen Gardens*, Quarto Publishing Group, London, 2014
10. Mehta, G. K., Tada, K., & Murata, N, *Japanese Gardens: Tranquility, Simplicity, Harmony*. Tuttle Publishing, 2008
11. Attlee, H., *The Gardens of Japan*, Frances Lincoln, 2017
12. W. Kuitert, *Japanese Gardens and Landscapes, 1650-1950*, University of Pennsylvania Press, 1988
13. [Japanese-style Garden | Hillwood Estate, Museum and Garden \(hillwoodmuseum.org\)](http://hillwoodmuseum.org)
14. [History of the Cherry Trees - Cherry Blossom Festival \(U.S. National Park Service\) \(nps.gov\)](http://nps.gov)

-
15. [Brooklyn's 100-Year-Old Japanese Garden Is Like a Living Painting | Artsy](#)
 16. John James Sexby, *Municipal Parks, Gardens, and Open Spaces of London*, Cambridge University Press, 2020
 17. [ABOUT | JTGSF \(japaneseteagardensf.com\)](#)
 18. A.J. Lloyd, *Guide to Newstead Abbey*, Νότινγκχαμ, 1916, Acc 3153 1133/6.
 19. D. Ottewill, *The Edwardian Garden*, Λονδίνο, 1989, σελ. 104-105.
 20. A.J. Lloyd, *Οδηγός για το Newstead Abbey*, Νότινγκχαμ, 1916,
 21. E. Christie, A. Stewart, *A Long Look at Life, by Two Victorians*, Λονδίνο, 1940, σελ. 3-20, 188-189, 234-235.
 22. A. Stewart, 'Alicella': *A Memoir of Alice King Stewart and Ella Christie*, Λονδίνο, 1955, σελ. 203-210.
 23. T. Watanabe, *Ruskin in Japan 1890-1940: Nature of Art, Art for Life*, Sheffield, 1997, σελ. 374.
 24. R. Farrar, *The Garden of Asia: Impressions from Japan*, Λονδίνο 1904, σελ. 15.
 25. Farrer, *The Garden of Asia*, σελ. 15-16, 23.
 26. R. Farrer, *My Rock Garden*, Λονδίνο, 1904, σελ. 233-234, 277-288
 27. [doi:10.1016/S0305-7488\(03\)00049-5 \(sciencedirectassets.com\)](https://doi.org/10.1016/S0305-7488(03)00049-5)
 28. J.-S. Cluzel. *Albert KAHN : Archéologie d'un Héritage Nippon. Programme Convergence - Projets « Sciences et Patrimoine culturel »*, Sorbonne Universités, Παρίσι, 2014.
 29. J.-S. Cluzel, S. Hyuga, M. Nishida, Z. Yagazaki. *Expertise des pavillons japonais du musée Albert KAHN*. Musée départemental des Hauts-de-Seine. 2007.
 30. M. Bordessoulles. *Διερευνητική μελέτη ιαπωνικών περιπτέρων στον κήπο Albert KAHN*, Université Bordeaux Montaigne, 2015, σελ. 78

-
31. japanischergarten.de/index.php?id=2&L=1
32. [Japonaiserie in London and the Hague: A History of the Japanese Gardens at Shepherd's Bush \(1910\) and Clingendael \(c. 1915\) \(researchgate.net\)](#)
33. Du Cane, *The Flowers and Gardens of Japan*, No. 6 (*Tiger Lilies*), σελ. 34
34. Leonard A. Springer, 'Boekbespreking Dinn - Kleine Tuinen', 1916, σελ. 175-87
35. *Ishimoto Yasuhiro's Katsura at Portland Japanese Garden*, PortlandArt.net, 2011.
36. *Frommer's Review of Portland Japanese Garden*, NY Times, 2011
37. [Japanese Garden | The Huntington](#)
38. Bennett, S.M., *The Art of Wealth: the Huntingtons in the Gilded Age*, San Marino, 2013
39. Tang, H.C., *Historical Chinese Bridges*. Cultural Relics Publishing House, Πεκίνο, 1987, σελ. 64-77
40. Wolf, B., Piercy, A., *George Turner Marsh and Japanese art in America*, 1998, σελ. 47-57
41. Yan Liu, *A full moon in another land: The Moon Bridge in the Japanese garden of the Huntington Library*, Νότιο Πανεπιστήμιο Φυσικής και Επιστημών, 2019
42. Basu S. K. and Sengupta, *Ornamental plants: A tribute to human society for aesthetics, economics and environmental enrichment*, Εγκυκλοπαίδεια της Γης, 2015.
43. Basu, S, K. Cetzallx, *Butchart Gardens: An example for positive socioenvironmental transformation*, ENVIRONews, 2015
44. [Holland Park's Kyoto Garden – Gregory Owain](#)
45. Matthew Green, *London: A Travel Guide Through Time*, M. Joseph, 2016
46. Jill Billington, *London's Parks and Gardens*, Λονδίνο, 2003
47. [Anderson Japanese Gardens \(gorockford.com\)](#)
-

-
48. Kendall H. Brown, *Quiet Beauty: The Japanese Gardens of North America*, Tuttle publishing, 2013, σελ. 283-285
49. [Our story | Visit Hasselt](#)
50. Brown , K. H., *Japanese-Style Gardens of the Pacific West Coast* , New York : Rizzoli, 1999
51. [Seattle Japanese Garden in Seattle - Attraction | Frommer's \(frommers.com\)](#)
52. [Japanese Garden | University of Washington Botanic Gardens \(uw.edu\)](#)
53. Linden Groves, *Historic Parks & Gardens of Cheshire*, Ashbourne, 2004
54. S. Youd, *Tatton Park: The Gardens*, Knutsford, Cheshire County Council, 1998